

**RESİM-İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN MEZUN
OLDUKLARI ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA GÖRE ALAN
DERSLERİNE AİT AKADEMİK BAŞARILARININ
KARŞILAŞTIRILMASI**

Selin Güneşan

DOKTORA TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN, 2018

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren otuz altı (36) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Selin

Soyadı : GÜNEŞTAN

Bölümü : Resim -İş Öğretmenliği

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı :Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Karşılaştırılması

İngilizce Adı : Comparison Of The Academic Success Of The Department Of Visual Arts Education Students In Their Course Studies According To The Secondary Education Institutions They Have Graduated From

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Selin GÜNEŞTAN

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Selin GÜNEŞTAN tarafından hazırlanan “Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Karşılaştırılması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Güzin AYRANCIOĞLU

Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Adnan TEPECİK

Çizgi Film ve Animasyon Bölümü, Başkent Üniversitesi

Üye: Prof. Hülya İZ BÖLÜKOĞLU

Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Üye: Şeniz AKSOY

Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Prof. Nur GÖKBULUT

Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 12/06/2018

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Doktora tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Annem ve babama

TEŞEKKÜR

Nitelik ve nicelik bakımından donanımlı bir akademik çalışma yapma amacıyla başlamış olduğum doktora eğitimimde, sanat eğitimi alanında sorun teşkil eden bir konuyu araştırmanın ve elde edilen bulgular doğrultusunda önemli sonuçlar ortaya koyarak alana katkı sağlamanın tarifsiz mutluluğunu yaşamaktayım. Yoğun emek gerektiren bu zorlu süreçte engin bilgi ve birikimini benimle paylaşarak yol gösteren, her şart ve koşulda yanımda olan, akademisyen tavrını daima örnek aldığım, yüce gönüllü, değerli hocam, sevgili danışmanım sayın Dr. Öğr. Üyesi Güzin AYRANCIOĞLU'na en içten duygularıyla teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim

Önemli fikir, görüş ve yorumlarıyla tezin her aşamasında büyük emeği olan kıymetli hocam sayın Doç. Dr. Kemalettin DENİZ'e, uzman görüş ve önerileriyle araştırmanın şekillenerek ilerlemesini sağlayan saygıdeğer hocalarım Prof. Hülya İZ BÖLÜKOĞLU ile Prof. Şeniz AKSOY'a, akademik bilgi ve desteklerini esirgemeyen kıymetli hocalarım Prof. Dr. Nur GÖKBULUT ile Prof. Dr. Adnan TEPECİK'e, bilgi ve tecrübesiyle lisansüstü eğitimim boyunca desteğini esirgemeyen değerli hocam sayın Dr. Öğr. Üyesi Sema BİLİCİ'ye ve araştırma verilerinin analizinde emeği geçen sayın Doç. Dr. İbrahim KILIÇ hocama saygı ve şükranlarımı sunarım.

Keyifli ancak bir o kadar zahmetli bu uzun yolculuğumun mimarı, yol arkadaşım, moral ve motivasyon kaynağım, kıymetlim, sevgili anneciğim Naile GÜNEŞTAN'a, bir insanın sahip olması gereken değerler bütününe ruhuma ilmek ilmek işleyen, her başarımın temeli rahmetli babacığım Mehmet Selim GÜNEŞTAN'a, maddi manevi desteği ve ilgisiyle her zaman yanımda olan sevgili ablacığım İlknur YENİGÜN'e, canım yeğenim İlayda HELVACI'ya ve tüm süreç boyunca yanımda olan, cesaretlendiren, güç veren, desteğini esirgemeyen dostlarıma teşekkür ederim.

**RESİM-İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN MEZUN
OLDUKLARI ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA GÖRE ALAN
DERSLERİNE AİT AKADEMİK BAŞARILARININ
KARŞILAŞTIRILMASI**

Doktora Tezi

Selin Güneşan

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran 2018

ÖZ

Özel yetenek sınavlarının farklı basamak ve uygulamalarından geçerek Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarında okumaya hak kazanan öğrencilere, lisans eğitimleri boyunca Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı'nda bulunan Alan ve Alan Eğitimi, Öğretmenlik Mesleki Bilgisi ve Genel Kültür dersleri mezun oldukları ortaöğretim kurumu farkı gözlemlenmeden ortak olarak verilmektedir. Ancak mezun olunan lise türünün öğrencilerin sahip oldukları alana yönelik hazır bulunuşluk düzeyini doğrudan etkiliyor olması, mevcut uygulamaların sorgulanmasına neden olmaktadır. Buradan yola çıkılarak araştırmada, özel yetenek sınavını kazanarak Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimi almaya hak kazanan öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin saptanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda farklı ortaöğretim kurumlarından mezun öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları, çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılmıştır. Bu değişkenler; “mezun olunan lise türü, cinsiyet, sınıf düzeyi, özel yetenek sınavı yerleştirme puanları, özel yetenek sınavı başarı sıralaması (asıl-yedek) ve lisans eğitimi bitirme süresi” olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu, özel yetenek sınavını kazanarak Gazi Üniversitesi ile Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalına 2012-2013 eğitim öğretim yılında %57'si asıl geri kalan %43'ü yedek listeden kayıt yaptıran toplam 100 öğrenci oluşturmaktadır. 62'si Gazi Üniversitesi, 38'i

Necmettin Erbakan Üniversitesi'ne kayıtlı çalışma grubu öğrencileri, mezun oldukları lise türlerine göre "Güzel Sanatlar Lisesi", "Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" ve "Diğer Liseler" olarak üç grupta ele alınmıştır. Tarama modellerinden biri olan "İlişkisel Tarama Modeli" kullanılan araştırmada, alt amaçlara cevap aramak ve sonuca ulaşmak için veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi (belgesel tarama) kullanılmıştır. Araştırmanın temel dayanağını oluşturan verilerin elde edilmesinde kullanılan dokümanlar, öğrencilerden ve çalışma grubuna kaynak olan üniversitelere yapılan resmî başvurular sonucunda elde edilmiştir. Toplanan veriler probleme ilişkin en uygun çözüm yollarının bulunması amacıyla t-testi, Ki-Kare testi, varyans analizi, korelasyon analizi, frekans ve yüzde analizleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma verilerinin analizi neticesinde ortaya çıkan bulgulardan hareketle çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin 1, 2, 3 ve 4. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının tüm sınıf düzeyleri bakımından mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ancak alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından tüm sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bir diğer araştırma sonucu da öğrencilerin mezun oldukları lise türleri bakımından 1, 2, 3 ve 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediğidir.

Bir diğer değişken olan özel yetenek sınavı yerleştirme puanlarına göre yapılan analizlerden hareketle öğrencilerin özel yetenek sınavı yerleştirme puanlarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği; buna karşılık mezun olunan her bir ortaöğretim kurumu bakımından özel yetenek sınavı yerleştirme puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Ayrıca tüm lise türlerinden mezun öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları ile özel yetenek sınavı yerleştirme puanları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı ve aynı zamanda öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları bakımından alan derslerine ait akademik başarılarının özel yetenek sınavı başarı sırasına (asıl-yedek) göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar doğrultusunda; Güzel Sanatlar Lisesi Görsel Sanatlar Öğretim Programları ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin sanat eğitimi veren alanlarına ait Çerçeve Öğretim Programları'nın, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarında uygulanan Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı'yla eş güdümlü olarak MEB ve YÖK tarafından yeniden revize edilmesi; ortaöğretim kurumlarında haftalık 1-2 ders saatine sıkıştırılan görsel sanatlar dersinin müfredat içindeki durumun güncellenerek mevcut şart ve koşullarının (ders konusu, ders saati vb.) iyileştirilmesi; özellikle görsel sanatlar eğitiminin mesleki boyutunun (görsel sanatlar öğretmenliği) göz önünde bulundurularak özel yetenek sınavlarının yeniden düzenlenmesi; özel yetenek sınavı öncesi veya sonrasında görsel sanatlar öğretmeni adaylarının genel kültür, genel yetenek ve alana yönelik hazır bulunuşluk seviyelerini ölçen bir sınavın yapılması önerileri verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Resim-İş eğitimi, alan dersleri, akademik başarı, ortaöğretim kurumu, özel yetenek sınavı, Güzel Sanatlar Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Sayfa Adedi : 132

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Güzin AYRANCIOĞLU

**COMPARISON OF THE ACADEMIC SUCCESS OF THE
DEPARTMENT OF VISUAL ARTS EDUCATION STUDENTS IN
THEIR COURSE STUDIES ACCORDING TO THE SECONDARY
EDUCATION INSTITUTIONS THEY HAVE GRADUATED FROM**

Ph.D Thesis

Selin Güneşan

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

June 2018

ABSTRACT

Throughout their undergraduate studies, students who have earned the right to study in the Department of Visual Arts Education by passing various stages and applications of special talent exams are offered Field and Field Training, Professional Teaching and General Knowledge courses included within the Visual Arts Teaching Program prepared by the Council of Higher Education, regardless of the secondary educational institution they have graduated from. However, the fact that the type of high school has a direct influence on the level of how prepared graduates are in terms of the field students are involved in, is cause for current implementations to be questioned. With this in mind, this study aims to identify whether the academic success of students who have earned the right to an undergraduate education in the Department of Visual Arts Education by passing the special talent exam presents significant differences according to the secondary education institution they have graduated from. In line with this aim, the academic success of students who have graduated from various secondary education institutions in their field studies are compared based on a range of variables. These have been determined as; “the type of high school students have graduated from, the gender, class level, special talent placement exam scores, special talent exam success rating (main-waiting list) and length of time undergraduate studies are completed”.’

The study group is comprised of a total of 100 students, 57% of which are registered in the main, and 43% of which are enrolled in the waiting list of the Department of Visual Arts Education in the Faculty of Fine Arts, Education for the 2012-2013 academic year at Gazi University and Necmettin Erbakan University. Students in the study group, 62 of which are enrolled at Gazi University and 38 of which are enrolled at Erbakan University have been addressed in three separate groups according to the type of high school they graduated from: "Fine Arts High School," "Vocational and Technical Anatolian High School," and "Other High Schools." In this

study, a screening model called the "Relational Screening Model" was used; and in order to search for answers to and to reach a conclusion in terms of the sub-goals, a document review (document screening) was used. Documents used in order to gather data which the study is based on, have been obtained from students and from universities which have been a source to the study group by means of submitting official applications. With the aim of finding the most suitable solutions in relation to the problem at hand, the gathered data was analyzed with via the t-test, chi-square test, variance analysis, correlation analysis, frequency and percentage analyses.

With reference to the findings that have emerged as a result of the data analysis in this study, it has been determined that the academic success of students who comprise the study group in relation to their 1st, 2nd, 3rd and 4th year field subjects do not present a significant difference according to the secondary education institution they have graduated from. In addition to this, while the general academic success of students in their field subjects in terms of their whole class levels do not present a significant difference according to the secondary education institutions they have graduated from, a significant difference has been determined in the general academic success of students in their field subjects in terms of the secondary education institutions they graduated from according to their whole class levels. Another result of the study is that in terms of the type of high school students graduated from, their academic success in their 1st, 2nd, 3rd and 4th year field subjects do not present a significant difference according to the gender variable.

In the analyses carried out on another variable, the special talent placement exam scores, it has been determined that there is a significant difference in students' special talent placement exam scores according to the secondary education institution they graduated from; while at the same time, it was determined that there is no significant difference in the special talent placement exam scores according to gender in terms of every one of the secondary education institutions. Also, there was no significant correlation determined between the academic success of students who have graduated from all types of high schools in relation to their field subjects and their special talent placement exam scores; and at the same time, it has been concluded that students' academic success in relation to their field subjects in terms of the secondary education institution they graduated from does not present a significant difference according to the special talent placement exam success rating (main-waiting list).

In line with the results obtained from this study, it is suggested that; the Framework Education Programs belonging to relevant fields within Fine Arts High School Visual Arts Education Programs and Vocational and Technical Anatolian High Schools be coordinately revised with the Visual Arts Education Undergraduate Program implemented in the Department of Visual Arts Education by the Ministry of Education and the Council of Higher Education; for the current terms and conditions of fine arts lessons that are cramped into 1-2 hours of class time in the curriculum of secondary education institutions to be improved (lesson topic, lesson hour, etc.); re-structuring of the special talent exams, especially by taking into account the professional aspect of visual arts education (visual arts teaching); for an exam to be conducted which measures visual arts teacher candidates' levels of general knowledge, general talent and preparedness in relation to the relevant fields, either before or after the special talent exam.

Keywords : Visual Arts education, field subjects, academic success, secondary education institution, special talent exam, fine arts high school, vocational and technical Anatolian high school

Number of Pages :132

Supervisor : Dr. Assoc. Prof. Güzin AYRANCIOĞLU

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
İTHAF SAYFASI.....	iv
TEŞEKKÜR SAYFASI	v
ÖZ.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	7
1.6. Araştırmanın Tanımları.....	7
BÖLÜM 2	8
KURAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Sanat Eğitimi	8
2.1.1. Ortaöğretim’de Sanat Eğitimi	12
2.1.1.1. Güzel Sanatlar Liseleri	13
2.1.1.1.1. Güzel Sanatlar Lisesi Görsel Sanatlar Alanı ’nda Verilen Alan Dersleri. 18	
2.1.1.2. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri.....	21

2.1.1.2.1. Grafik ve Fotoğraf Alanı.....	22
2.1.1.3. Diğer Liseler.....	27
2.1.1.3.1. Diğer Liselerde Görsel Sanatlar (Resim) Dersi	29
2.1.2. Yükseköğretim’de Sanat Eğitimi.....	33
2.1.2.1. Özel Yetenek Sınavı	35
2.1.2.2. Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı	38
2.1.2.2.1. Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Alan ve Alan Eğitimi Dersleri.....	40
2.2. İlgili Araştırmalar	51
BÖLÜM 3	61
YÖNTEM.....	61
3.1. Araştırmanın Modeli	61
3.2. Çalışma Grubu	62
3.3. Veri Toplama Yöntemi	65
3.4. Verilerin Analizi.....	66
BÖLÜM 4	67
BULGULAR VE YORUM	67
4.1. Öğrencilerin Genel Akademik Başarı Durumlarına İlişkin İstatistikler.....	67
4.2.Farklı Ortaöğretim Kurumlarından Mezun Öğrencilerin Alan Derslerindeki Akademik Başarıları.....	68
4.3. Farklı Ortaöğretim Kurumlarından Mezun Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavı Yerleştirme Puanları İle Alan Derslerindeki Akademik Başarıları	79
4.4.Öğrencilerin Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumları ve Bitirme Süresine Göre Alan Derslerine Ait Akademik Başarıları	82
BÖLÜM 5	84
SONUÇ VE TARTIŞMA	84
5.1. Öneriler	98
KAYNAKLAR.....	101
EKLER	111
EK-1. Resim İş Öğretmenliği Lisans Programı	112
EK-2. Güzel Sanatlar Liselerinin Görsel Sanatlar ve Müzik Alanlarına Ait Kontenjanları	123
EK-3. İzin Belgeleri.....	127

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. <i>Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı Alan ve Alan Eğitimi Derslerin Sınıflara Göre Dağılımı</i>	44
Tablo 2. <i>Öğrencilerin Bireysel Özelliklerine Göre Dağılımı (n=100)</i>	63
Tablo 3. <i>Mezun Olunan Lise Türü ve Cinsiyet Arasındaki İlişkiye Yönelik Çapraz Tablo</i>	64
Tablo 4. <i>Mezun Olunan Lise Türü ve Özel Yetenek Sınavı Başarı Sırası (asıl-yedek) Arasındaki İlişkiye Yönelik Çapraz Tablo</i>	65
Tablo 5. <i>Öğrencilerin Başarı Durumlarına İlişkin Betimsel İstatistikler</i>	67
Tablo 6. <i>Öğrencilerin 1.Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması</i>	68
Tablo 7. <i>Öğrencilerin 2. Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması</i>	70
Tablo 8. <i>Öğrencilerin 3. Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması</i>	71
Tablo 9. <i>Öğrencilerin 4. Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması</i>	72
Tablo 10. <i>Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Genel Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştırılması</i>	73
Tablo 11. <i>Öğrencilerin 1. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	75
Tablo 12. <i>Öğrencilerin 2. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	75
Tablo 13. <i>Öğrencilerin 3. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	76
Tablo 14. <i>Öğrencilerin 4. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	77

Tablo 15. Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Genel Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	77
Tablo 16. Öğrencilerin ÖYS-YP Ortalamalarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması	79
Tablo 17. Öğrencilerin Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumları İçin ÖYS-YP Ortalamalarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	80
Tablo 18. Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Akademik Başarıları ile ÖYS-YP Sonuçları Arasındaki Korelasyon Katsayıları	81
Tablo 19. Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Özel Yetenek Sınavı Başarı Sırasına (asıl-yedek)Göre Karşılaştırılması	81
Tablo 20. Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Bitirme Süresine Göre Karşılaştırması	82
Tablo 21. Alt Amaçlara İlişkin Bulguların Tablosu.....	83

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı ders içerik kategorilerinin sınıf düzeylerine göre dağılımı.	43
<i>Şekil 2.</i> Araştırma süreci.	62
<i>Şekil 3.</i> Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dağılımı.	64
<i>Şekil 4.</i> Öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre gösterimi.	74
<i>Şekil 5.</i> Öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılması.....	78
<i>Şekil 6.</i> Öğrencilerin ÖYS-YP ortalamalarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılması.	79

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

A	Alan ve Alan Eğitimi
AGNO	Ağırlıklı Genel Not Ortalaması
AGSL	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
AGSSL	Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
AOBP	Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı
BÖTE	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği
DL	Diğer Liseler
GK	Genel Kültür
GSL	Güzel Sanatlar Lisesi
GSSL	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
LYS	Lisans Yerleştirme Sınavları
MB	Öğretmenlik Meslek Bilgisi
MTAL	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
ÖSS	Öğrenci Seçme Sınavı
ÖSYM	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
ÖSYS	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi
ÖYSBS	Özel Yetenek Sınavı Başarı Sırası
ÖYSYP	Özel Yetenek Sınavı Yerleştirme Puanı
ÖYSP	Özel Yetenek Sınav Puanı
RG	Resmi Gazete
RİEABD	Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı

SÖ	Sınıf Öğretmenliği
TEOG	Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş
TYT	Temel Yeterlilik Testi
TTK	Talim ve Terbiye Kurulu
TTKB	Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
YGS	Yükseköğretime Geçiş Sınavı
YHP	Yetenek Ham Puanı
YKS	Yükseköğretim Kurumları Sınavı
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YP	Yerleştirme Puanı

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amaç ve alt amaçları, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve bazı kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Meslek tercihi bireylerin gelecekları açısından önem taşıyan, yaşamlarına yön veren riskli kararlardan biridir. Kişilerin meslek seçimlerinde sağlıklı bir karar alabilmeleri için içinde buldukları fiziksel ve ekonomik şartları göz önünde bulundurarak önceliklerini doğru belirlemeleri, sadece istedikleri değil aynı zamanda sahip oldukları bilgi, ilgi ve yeteneklerine uygun olan meslek dallarına yoğunlaşmaları gerekmektedir. Bir diğer deyişle bireyin kendisini iyi analiz edip doğru tanınması, güçlü ve zayıf olduğu alanların farkında olarak tüm yaşam kalitesini etkileyecek gerçekçi kararlar vermesi oldukça önemlidir. Bilgi, ilgi ve yeteneklere göre yapılan doğru tercihler meslekte başarılı olabilmenin de ön koşullarındandır. Bunları dikkate alarak Türkiye’de meslek seçimini sanat eğitiminden yana kullanan birçok öğrenci bulunmaktadır. Sanat, günümüz toplumlarında hemen her bireyin günlük yaşamının içerisinde var olan vazgeçemediği bir olgudur. Bireylerin yaratıcı güçlerini geliştirebilmeleri ve yaptıklarından haz alabilmeleri için en uygun ortamı sağlamakta olan eğitim de sanat ve bilimin kesişim noktası sanat eğitimidir.

İnsanoğlu varoluşundan günümüze kadar duygu ve düşüncelerini bilerek ya da bilmeyerek sanatsal ifadelerle dışa vurmuştur. Çünkü sanat, bireylere ruhsal gereksinimlerini giderebilme fırsatı sunmasının yanında, kendilerini özgürce ifade edebilme, sorunları ortaya koyabilme ve bunlara yaratıcı çözümler üretebilme ile olaylara daha duyarlı yaklaşabilme imkanı vermektedir. Sanat kavramının tanımı, ne zaman ve nasıl ortaya çıktığı ile ilgili birçok farklı görüş bulunmaktadır. Özsoy (2015, s. 6) insanların her zaman bazı şeyleri anlamaya ihtiyaç duyduklarını; bu yolla ruh ile bedeni, zekayla duyguyu,

zamanla mekanı ve yaşantılarındaki olayları birbirleriyle ilişkilendirebildiklerini vurgulayarak bu bağlantıları ve açıklayamadıkları başka şeyleri ifade edebilmek için de sanatı keşfettiklerini belirtirken Hicks'te sanatı, insanın fizyolojik ve psikolojik yapısındaki boşluğu dolduran bir olgu yani insanın ruhsal, duygusal, zihinsel ve fiziksel tatminini sağlayan, yaratıcısına ve tüketicisine mutluluk veren çok kapsamlı bir kavram olarak tanımlamaktadır. Hicks ayrıca sanatın, bireyin yaşadığı toplumda etrafında olup bitenlere karşı kendini farklı biçimlerde ifade edebildiği dinamik bir süreç olduğunu belirtmektedir (Hicks'ten Aktaran Mercin, 2009, s. 1). Sanatın ne olduğuna dair bir diğer tanımlama da Artut (2007, s. 20) tarafından yapılmıştır; sanat kavramının günümüzde, genellikle plastik veya görsel dediğimiz sanatlar anlamında kullanılmakta olduğunu ve gerek plastik gerek görsel tüm sanatların ortak özelliklerinde özgünlüğün (doğallığın) yakalanması ile hoşagiden bağlantıları oluşturma çabasının yatmakta olduğunu belirten Artuta göre sanat, insan ile doğa arasında bulunan nesnel gerçekler arasındaki estetik ilişkinin dışı vurumudur.

Sanatın insan yaşamındaki yeri kadar eğitimi de büyük önem taşımaktadır. Toplumsal bir gereksinim olan sanat eğitiminin ne olduğuna, amaç ve gerekliliğine dair literatür taraması yapıldığında bu konu üzerine de pek çok kaynak ve görüşün olduğu saptanmıştır. Sanat eğitimi, bireylerin kişilik eğitiminin bir parçasıdır ve Gel (1991, s. 38)'inde belirttiği gibi, "sanat eğitimi herkes için gereklidir". Gençaydın (1990, s. 44) yaygın biçimde sanıldığı gibi, sanat eğitiminin yalnızca yetenekliler için değil, herkes için gerekli olan bir kişilik eğitimi olduğunu belirtmektedir. Telli (1990, s. 6) de sanat eğitiminin, çağdaş yaşamın ve özgür düşünmenin yolunu açtığını ve insanın kişiliğini ortaya çıkardığını ifade etmektedir.

Genel eğitimin içinde önemli bir yere sahip olan sanat eğitiminin ana amacını Artut (2007, s. 100-116) öğrenciyi, kapasitesi doğrultusunda entelektüel, duygusal ve sosyal gelişme açısından destekleyerek onun kişisel istemlerine yanıt verebilme çabasını hedeflemek olarak ifade etmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere sanat eğitimi bireylerin bilişsel, sezgisel, duyuşsal ve devinişsel davranışlarını ve bunlara bağlı ihtiyaçlarını karşılamak ve geliştirmek üzerine temellendirilmiştir.

Türkiye'de sanat eğitimi, ortaöğretimde; Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) ile Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL)'nin ilgili bölümlerinde yükseköğretimde ise; Güzel Sanatlar Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi ile Eğitim Fakültelerine bağlı görsel sanatlar ve müzik öğretmeni yetiştiren Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde verilmektedir. Bu fakültelere öğrenci alımı, Öğrenci Seçme ve

Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan merkezi yerleştirme ve yükseköğretim kurumları tarafından gerçekleştirilen özel yetenek sınavlarıyla yapılmaktadır.

Sanat eğitiminin görsel alandaki mesleki eğitim boyutu söz konusu olduğunda karşımıza Türkiye’de eğitim-öğretim veren ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına görsel sanatlar öğretmeni yetiştiren, üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı (RİEABD) çıkmaktadır. Özel yetenek sınavıyla öğrenci alan RİEABD’lere tüm ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler istekleri doğrultusunda müracaat edebilmektedir.

Özel yetenek sınavlarının farklı basamak ve uygulamalarından geçerek amacı çağdaş, üretici, gelişmeleri yakından takip eden ve bunları yorumlayabilen sanat eğitimcileri yetiştirmek olan RİEABD’lerde okumaya hak kazanan öğrencilere, lisans eğitimleri boyunca Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından hazırlanan “Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı”nda (EK 1) bulunan Alan ve Alan Eğitimi (A), Öğretmenlik Meslek Bilgisi (MB) ve Genel Kültür (GK) dersleri mezun oldukları ortaöğretim kurumu farkı gözetilmeden ortak olarak verilmektedir. Ancak mezun olunan lise türünün öğrencilerin sahip oldukları alana yönelik hazır bulunuşluk düzeyini doğrudan etkiliyor olması mevcut uygulamamızın sorgulanmasına sebep olmaktadır. Bunun nedeni öğrencilerin ön bilgi seviyelerinin, yükseköğretimde elde ettikleri alan ve alan eğitimi derslerine ait akademik başarıları üzerinde oldukça önemli bir rol oynamasıdır. Bu durum mezun olunan lise türlerinin, öğrencilerin lisans eğitimlerinde elde ettikleri akademik başarıları üzerindeki etkisini ortaya çıkarmaktadır.

Özel yetenek sınavıyla öğrenci kabul eden Güzel Sanatlar Liselerinden mezun olan öğrenciler, ortaöğretimleri boyunca aldıkları teorik ve uygulamalı alan dersleriyle sanat eğitimine yönelik yoğun bir eğitim-öğretim sürecinden geçerek yükseköğretime hazırlanmaktadır. Bu durum GSL mezunlarının, özel yetenek sınavlarına ve lisans eğitiminde alacakları alan derslerine hazır bulunuşluklarının oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Sanat eğitiminin farklı alanlarında (Grafik-Fotoğraf; Sanat ve Tasarım; Seramik ve Cam Teknolojisi) eğitim-öğretim veren ve bu alanların programlarında bulunan alan dersleriyle sanat eğitimine ilişkin donanımlı öğrenciler yetiştiren bir diğer ortaöğretim kurumu MTAL’dır. Ancak, bu iki lise türü dışında kalan Diğer Lise (DL) türlerinden mezun öğrencilerin sanat eğitimine yönelik hazır bulunuşluklarının düşük ve yetersiz olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle GSL ile MTAL’dan mezun olan öğrencilerin mesleki yeterlilik açısından büyük önem taşıyan lisans alan derslerine ait akademik başarılarının,

aldıkları özel ders ya da katıldıkları kurslardan edindikleri yetersiz teorik bilgi ve uygulama deneyimine sahip olan DL'den mezun öğrencilerin başarılarından daha yüksek olması beklenmektedir. Bu bağlamda araştırmada, öğrencilerin RİEABD'de ortak olarak görmüş oldukları alan derslerine ilişkin akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kuruma göre karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda farklı ortaöğretim kurumlarından mezun öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları “mezun olunan lise türü, cinsiyet, sınıf düzeyi, özel yetenek sınavı yerleştirme puanları (ÖYS-YP), özel yetenek sınavı başarı sıralaması (ÖYSBS) (asıl-yedek) ve lisans eğitimi bitirme süresi” değişkenlerine göre karşılaştırılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre alan derslerine ait akademik başarılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara (alt amaçlara) cevap aranmıştır.

1. Farklı ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu alt amacın cevabının ayrıntılı olarak ortaya konulabilmesi için aşağıdaki sorulardan yararlanılmıştır:

1.1. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre 1, 2, 3 ve 4. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına ve sınıf düzeylerine göre alan derslerine ilişkin genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyetlerine göre 1, 2, 3 ve 4. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. Farklı ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin özel yetenek sınavı yerleştirme puanları ile alan derslerindeki akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Bu alt amacın cevabının ayrıntılı olarak ortaya koyulabilmesi için aşağıdaki sorulardan yararlanılmıştır:

2.1. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre özel yetenek sınavı yerleştirme puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.2. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyetlerine göre özel yetenek sınavı yerleştirme puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.3. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre özel yetenek sınavı yerleştirme puanları ile alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2.4. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları ve özel yetenek sınavı başarı sıralamalarına (asıl-yedek) göre alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

3. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları ve lisans bitirme süresine göre alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Özel yetenek sınavlarının farklı aşamalarını geçerek Eğitim Fakültelerine bağlı Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında okumaya hak kazanan öğrencilerin lisans düzeyinde aldıkları alan derslerinin tamamına ilişkin akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasını amaçlayan bu araştırma, sanat eğitimi veren ortaöğretim kurumlarından (GSL, MTAL) mezun olan öğrencilerin sahip oldukları alana yönelik hazır bulunuşluklarının, diğer liselerden mezun öğrenciler karşısında bir avantaj sağlayıp sağlamadığını, alan derslerine ait başarılarının farklı değişkenlere göre değişip değişmediğini ortaya çıkarması açısından önem taşımaktadır.

Alan yazın taramasında öğrencilerin akademik başarılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi ya da karşılaştırılmasıyla ilgili birçok alanda farklı çalışmalar yapıldığı ancak Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimi gören öğrencilerinin alan derslerindeki akademik başarılarını mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırmayı ana amaç edinen az sayıdaki araştırmaların birkaç alan dersi ya da sınıfla sınırlandırıldığı; mezun olunan lise türünün de çoğu araştırmada alt değişken olarak ele alındığı saptanmıştır. İlişkili araştırmaların birçoğuna ait örneklem/çalışma grubunun tek

bir üniversite kaynak alınarak oluşturulduğu ayrıca bu araştırma ile aralarındaki zaman farkının da oldukça uzun olduğu görülmektedir. Bu araştırma, çalışma grubunun iki üniversitenin RİEABD’de lisans eğitimi gören öğrencilerden oluşması, sınıf sınırlandırması yapılmadan alan derslerinin tamamının ele alınması ve güncel olması açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın özellikle:

1. Mezun olunan ortaöğretim kurumu türünün, öğrencilerin lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait akademik başarıları üzerinde bir etkisinin olup olmadığını ortaya koyması,
2. Mezun olunan ortaöğretim kurumlarının, öğrencilerin özel yetenek sınavı yerleştirme puanları üzerinde bir etkisinin olup olmadığını ortaya çıkarması,
3. Özel yetenek sınavı yerleştirme puanları ile öğrencilerin lisans eğitimlerinde aldıkları alan dersleri arasında bir ilişki olup olmadığını saptaması ve özel yetenek sınavlarının öğrenci seçme işlevini tek başına yerine getirip getirmediğini tespit etmesi bakımından önemli görülmekte ve
4. Görsel sanatlar öğretmeni yetiştiren Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı başta olmak üzere özel yetenek sınav sonuçlarına göre lisans programlarına öğrenci kabul eden tüm fakültelerin özel yetenek sınav şartnamelerinde bulunan başvuru şart ve koşulların güncellenerek revize edilmesine katkı sağlayacağı,
5. Ortaöğretim ve lisans düzeyinde verilen sanat eğitiminin birbiriyle olan ilişkisinin saptanarak ders içeriklerinin bu saptama doğrultusunda yeniden revize edilmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma 2012 yılında özel yetenek sınavını kazanarak Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimlerine başlayan öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.

2. Güzel Sanatlar Liseleri 2016 yılında eklenen 2 yeni alan ile birlikte toplam 4 alanda eğitim vermektedir. Bunlar; Görsel Sanatlar Alanı, Müzik Alanı, Türk Sanat Müziği Alanı

ve Türk Halk Müziği Alanı'dır. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının tamamı Görsel Sanatlar Alanı'ndan mezun öğrencilerle sınırlandırılmıştır.

3. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde birçok alanda eğitim-öğretim verilmektedir. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının tamamı Grafik/Fotoğraf Alanı'ndan mezun öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin başka alanlarından mezun olan öğrenciler Diğer Liselerden mezun olan öğrenciler kapsamında değerlendirmeye alınmıştır.

4. Çalışma grubu öğrencileri, ortaöğretim kurumuna girdikleri ve mezun oldukları eğitim-öğretim yılları arasında aldıkları alan derslerine göre değerlendirmeye alınmıştır.

5. Kayıt yaptıran ancak lisans eğitimine devam etmeyen öğrenciler çalışma grubunun dışında bırakılmıştır.

6. Diğer Liseler'de sanat eğitimi Görsel Sanatlar (resim) dersi ile sınırlandırılmıştır.

7. Öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları ile özel yetenek sınavı arasında yapılan karşılaştırma ve ilişki analizinde özel yetenek sınavı yerleştirme puanları kullanılmıştır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada anket, kişisel görüş veya uygulama içeren veri toplanmadığı için bir varsayım ortaya konulmamıştır.

1.6. Araştırmanın Tanımları

Lisans : Ortaöğretime dayalı, en az sekiz yarı yıllık bir programı kapsayan bir yükseköğretimdir.

Ortaöğretim kurumu : Ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır.

Özel yetenek sınavı : Özel yetenek gerektiren programlara giriş sınavı.

Paleolitik : Eski Taş Çağı.

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde ortaöğretim ve yükseköğretimde sanat eğitimi ile çalışmanın konusuyla ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Sanat Eğitimi

Sanat eğitiminin ne olduğuna, amaç ve gereksinimlerine yer verilmeden önce sanat kavramının ne olduğunun irdelenmesi gerekmektedir.

Sanatın ortaya çıkışıyla ilgili insanlığın doğuşuna kadar inilebilmektedir. Doğanın türlü zorluklarıyla mücadele eden insanoğlu zaman içerisinde olağan gereksinimlerinin yanısıra kendisini anlatabilmenin yollarını aramıştır. Paleolitik dönemden günümüze ulaşan keskin doğa gözlemciliğinin ve anlatım gücünün oldukça yüksek olduğu mağara resimleri, doğanın sınırlayıcı ve belirleyici baskısı altında yaşamını sürdüren insanoğlunun yazının keşfinden çok daha önce kendisini ifade edebilmenin en evrensel ve etkili yolunu yani sanatı keşfettiğini göstermektedir. Buradan yola çıkılarak sanatın, insanların kendilerini bireysel üsluplarıyla anlatabilme çabasından doğan çok güçlü bir iletişim aracı olduğu söylenebilir. Etike (2001, s. 25) de sanatın, evrende insanın varoluşu ile başladığını belirterek toplumların uygarlık tarihinin, sanatın da tarihi olduğunu vurgulamaktadır. Özsoy (2003, s. 19) da Etike ile aynı düşünceyi paylaşarak sanatın, insanlık tarihine bakıldığında başlangıcından beri bizlerin bir parçası olduğunu belirtmektedir. Özsoy, ilk insanların ataları için söyledikleri ilk şarkılardan, yaptıkları ilk danslardan ve avcılarının avlarını ilk kez mağara duvarlarına resmetmelerinden; anne ve babaların çocukları için ilk kahramanlık hikâyelerini anlatmaya başlamalarından bu yana sanatın, insan yaşantısının betimlenmesini, anlatılmasını ve kökleştirilmesini sağladığını ifade etmektedir.

Sanat kelimesinin kökeni Arapça “san’at” sözcüğüdür. Sözlük anlamıyla “Herhangi bir etkinliğin ya da bir işin yapılmasıyla ilgili yöntemlerin, bilgilerin ve kuralların tümüdür.” Günlük dilde kullandığımız, konuşma sanatı, sevme sanatı, yazı sanatı ve benzeri tümceler belirdiği alan, bir işi veya olguyu yansıtmak biçimde onun gerçekleşmesine olanak sağlayacak kurallar ve yöntemler olmaktadır. Sanat kelimesinin bu anlamı, Latince kökenli “ars” kelimesinde de bulunmaktadır. Yunancası “techne” olan sanat, antik düşünürlere göre bilgi ve yetenekten kaynaklanır (Yenişehirlioğlu, 1995, s. 127). Bozkurt (2000, s. 16-17) ta “Sanat ve Estetik Kuramları” isimli kitabında, sanat anlamına gelen Latince “ars” ile yunanca “techne” sözcüklerinin etimolojik olarak aynı anlamı taşıdıklarını ve sanat (ars) ile zanaat’ın (techne) birbirine yakın benzer etkinlikler olarak benimsenmiş olduğunu belirtmiş ancak techne sözcüğünün “ereği bir yere koyma, yaratma olan ve doğru bir plana göre yönlendirilmiş bir beceri” anlamıyla sanatın yalnızca bir bölümünü karşıladığını da özellikle vurgulamıştır.

Karmaşık bir olgu olan sanatın ne olduğuna dair yapılan tanımlamaların kesin sınırları bulunmamaktadır. Bu nedenle Sanat nedir? sorusuna tek bir cevap vermek mümkün değildir.

Sanatın en basit ve kullanılan tanımının hoşça giden biçimler yaratmak gayreti olduğunu belirten Read (2014, s. 11-14) bu biçimlerin bizim güzellik duygumuzu okşadığını ve güzellik duygumuzu okşayanın da duygularımız arasındaki biçim bağlantılarının birliği ve ahengi olduğunu belirtmektedir. Read sanatın, belli bir tek idealin plastik ifadesi olmadığını sanatçının plastik biçim verebildiği herhangi bir idealin ifadesi olduğunu da altını çizmektedir. Ersoy (1995, s. 5) da bütün sanatlarda hoşça gitme ve beğenilme isteğinin olduğunu belirterek Read’le aynı düşünceyi paylaşmaktadır.

Sanatı, insanın duygu, düşünce, tasarım ile izlenimlerini, belli durum, olgu ve olayları belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre işlenen gereçlerle anlatan özgün ve estetik bir bütün olarak tanımlayan Uçan (2002, s. 2) bu tanımdan yola çıkarak sanatın, insanın “özgünü ve güzeli” arama, bulma, oluşturma, anlama, anlatma güdüsü, dürtüsü ve çabasından kaynaklandığını belirtmektedir.

Farklı bir tanımlama da Gombrich tarafından “Sanatın Öyküsü” isimli kitabında yapılmıştır. Gombrich’e göre sanat diye bir şey yoktur, yalnızca sanatçılar vardır. Gombrich, mağara resimlerini yapan ilk insanlardan, bugün afişleri gerçekleştiren tasarımcılara uzanan, yüzyıllara ve çeşitliliğe dayanan geniş bir yelpazede etkinliklerin

olduğunu ve tüm bu etkinliklere sanat denildiğini belirtmektedir (Gombrich' ten Aktaran Özsoy, 2003, s. 23). Sanatı, gerçek herhangi bir şeyin tekabül etmediği bir sözcük olarak tanımlayan Heidegger (2014, s. 9-10) de sanat kelimesiyle anlatılanın çerçeve tasarımdan daha fazla şeyler anlattığında yalnızca eser ve sanatçılara ilişkin gerçeklik tabanında bir şey olduğunu belirtmektedir. Sanatın olup olmadığının veya nasıl olduğunun tam olarak açıklığa kavuşamayacağını düşünen Heidegger, sanatın hiç kuşkulandıktan bulunabileceği yer olan sanat eserinde aranması gerektiğini “sanat sanat eserinde yatar” sözleriyle ifade etmektedir. İster bir olgu ister bir ürün olarak ele alınsın sanatın tanımlanırken kimin yaptığına, nasıl yaptığına bakılmayacağını bu şekilde bir çözüme gidilemeyeceğini belirten Erinç (2004, s. 35) te sanatın, sanat kuramlarına göre yapıttan hareketle tanımlanması zorunda olduğunu ve bu tanımlamanın bizleri er veya geç yapıta, yapıttın kendisine götürmesi gerektiğini belirterek Heidegger'in düşüncesini desteklemektedir. Erinç aynı zamanda sanatın konusunun da amacının da insan olduğunu bu durumda sanatın başka hiçbir çıkara hizmet etmediği ve edemeyeceği düşüncesindedir (2004, s. 32).

Vazgeçilmez bir olgu olarak toplum yaşamında önemli bir yer edinen sanat kuşaklar arasında bir köprü görevi görmektedir. Sanat bu görevi ile kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasında en etkin rolü üstlenerek kuşaklar arası bağlantının sürekliliğini sağlamaktadır. Evrensel bir dile sahip olan ve insan yaşamının hemen her anında varlığını hissettiren sanat kadar bilim ile kesişme noktası olan sanat eğitimi de büyük öneme sahiptir. Geçmişten günümüze giderek varlığını daha da çok hissettiren sanat eğitimi genel eğitimin içinde önemli bir yer edinmiştir. Gençaydın (1990, s. 43) da genel eğitimin bir bütünlük içerisinde düşünüldüğünde, sanat eğitiminin genel eğitimin bir parçası olarak kabul edilmek zorunda olduğu ifade etmektedir. Telli (1990, s. 5) de genel eğitimin içinden, sanat eğitiminin soyutlanmasının olanaksız olduğu düşüncesindedir. İnsanlığın geçirdiği çeşitli aşamalarda sanata yüklenen rollerin değişik olduğunu belirten Etike (2001, s. 25) de sanatın uygarlık geliştikçe çok önemli bir görevi üstlendiğini vurgulamakta ve bu görevin sanatın eğitim boyutu olduğunun altını çizmektedir.

Kırıçoğlu (2005, s. 99) sanat eğitimini, eğitim ile sanatın değişik boyutta ve ağırlıkta bir araya geldiği bir alan olarak tanımlamaktadır. Çevreyle ilk tanışma, görme, algılama, adlandırma ve düzenleme ile başlayan sanat eğitiminin daha sonra ürün verme, üründen tat alma olarak geliştiğini belirten Kırıçoğlu, okul düzeyinde ise sanatsal bilgi ve deneyimin çocuğa, gence, yetişkine belirli bir düzen içinde kazandırılan bir disiplin olduğunu ifade

etmekte ve burada artık sanatın; ürünü, tarihi, eleştirisi ve estetiği ile öğretilen ve öğrenilen bir ders olma durumunda olduğunu vurgulamaktadır.

San (1983, s. 19) sanat eğitimi kavramının 20. yy'ın başından bu yana, kapsamsal ve genel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimini; dar anlamında ise okullardaki ilgili bölüm ve sınıflarda bu alana ilişkin olarak verilen dersleri tanımladığını belirtmektedir. Ayrıca yaygın ve tümel anlamında kullanıldığı özellikle belirtilmedikçe sanat eğitiminin, daha çok “plastik sanatlar alanında verilen eğitim” biçiminde anlaşıldığını ifade eden San, her iki durumda da sanat eğitiminin, yetişkin eğitiminden çok, yetişmekte olanların genel eğitimi süreci içinde ele alınmakta olduğu üzerinde durmaktadır.

Uçan (2002, s. 3) sanat eğitimi, insanlara kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da insanların sanatsal davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme süreci olarak tanımlarken, Atan (2004, s. 61) sanat eğitiminin, doğanın şifrelerini doğal bir biçimde deşifre etme eğitimi olduğunu belirtmektedir.

Bireylerin hayal gücünü ve estetik beğenisini besleyerek yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmalarına imkan veren sanat eğitimi, kişinin başta kendisini ve dış dünyayı tanımmasını sağlamakta aynı zamanda bireylere sistemli bir şekilde farklı bir sanatsal bakış açısı kazandırarak sanattan anlayan çağdaş bir toplum oluşturabilmeyi hedeflemektedir. Elbette bu hedefe ulaşmak sanat eğitiminin tek amacı değildir.

Sanat eğitiminin esas amacının yaşamı değerli kılarak ondan zevk alınmasını sağlamak olduğunu yani çağdaş ve çağcıl insan anlayışına uygun nesiller yetiştirmeyi, insanı kendi değerleri içinde var etmeyi amaçladığını belirten Erinç (2004, s. 32) bunun, her bir insanın sonsal amacı olarak kabul edilen “Aydın insan olma” ilkesine uygun, hatta uygunluktan öte eşanlı olduğunu vurgulamaktadır.

Kavcar (1990, s. 265) sanat eğitiminin amacının, yalnızca sanatçı değil, genel anlamda güzeli arayan, estetik duyarlılık taşıyan insanlar yetiştirmek olduğunu, bu nitelikteki insanların sanatın aynı zamanda tüketicisi olduklarını belirtmektedir. Kavcar, böylesi bir amaç için özel çabalar, alıştırma ve uygulamalar gerektiğinin de üzerinde durmaktadır. Gençaydın (1990, s. 44) da sanat eğitiminde amaçlananın, sanatçı yetiştirmeye yönelik bir eğitim olmadığını, bireyin sanat yoluyla eğitimi, yani bireyin estetik eğitimi olduğunu

başka bir deyişle, insanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olacak koşulları hazırlayan ve bireyin kişilik kazanmasını sağlayan bir etkinlik olduğunu ifade etmektedir.

Sanat eğitimi, öğrencilerin duygularına hitap etmektedir. Bu nedenle de ağırlıklı olarak akılcı bir yol izleyen eğitim sisteminde akıl-duygu dengesinin kurulabilmesi için sanat eğitimine özellikle örgün eğitimin her kademesinde gereksinim vardır. Ancak meslek seçiminin şekillenip kesinlik kazandığı ortaöğretim, gerek genel eğitimin gerekse sanat eğitiminin daha çok önem kazandığı eğitim basamağıdır.

2.1.1. Ortaöğretim’de Sanat Eğitimi

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (METK)’nin 18. Maddesine göre “Türk milli eğitim sistemi örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden kurulur. Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olarak dört döneme ayrılmaktadır. Yaygın eğitim ise örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır” (Resmî Gazete [RG], 1973, s. 2).

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (2013)’ne göre ortaöğretim kurumları “işlevlerini Türk millî eğitiminin genel ve özel amaç ile temel ilkeleri doğrultusunda, evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun; öğrenci merkezli, aktif öğrenme ve demokratik kurum kültürü anlayışıyla yerine getiren; ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır”. Bu kurumlarda METK’nin 27. Maddesine göre “Temel eğitimini tamamlayan ve ortaöğretime girmeye hak kazanmış olan her öğrenci, ortaöğretime devam etmek ve ortaöğretim imkanlarından ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanmak hakkına sahiptir” (RG, 1973, s. 3).

İlköğretim ile yükseköğretim arasında bulunan ortaöğretime en önemli eğitim basamaklarından biri kılan faktörlerden ilki ortaöğretim öğrencilerinin, çocukluk çağı ile yetişkinlik çağı arasındaki zorlu bir geçiş dönemi olan ergenlik döneminde bulunmalarıdır. Bir diğer faktör ise öğrencilerin geleceklerini belirleyecek olan meslek seçimlerini de bu dönemde yapmalarıdır. Özellikle verilen kararların kısa süreli olup sürekli değişiklik gösterebildiği bir dönem olan ortaöğretim kademesinde öğrenciler belirli zaman aralıklarında meslek tercihlerinde değişiklikler yapmakta ve seçenekler arasında karar vermekte zorlanabilmektedirler. Meslek çeşitliliğinin artışı ve dönemsel olarak bazı meslek türlerinin popüler olması da öğrencilerin bilgi ve becerileri dışında yanlış tercihler

yapmalarına neden olabilmektedir. Bu nedenle burada öğrencileri yükseköğretime bilgi, ilgi ve becerileri doğrultusunda yönlendiren ortaöğretim kurumlarına büyük görevler düşmektedir. Ortaöğretim kurumlarının amaçları tüm bu şart ve koşullar göz önünde bulundurarak belirlenmektedir. 2013 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin (RG, 2013) 7. maddesinin 1. fıkrasında verilen amaçlardan yola çıkılarak temel hedefin; kapasiteleri ve yetenekleri doğrultusunda mesleki eğilimleri tespit edilen öğrencileri, hayata ve yükseköğretim programlarına hazırlamak olduğu söylenebilir.

Bireylerin düşünsel ve duygusal açıdan önemli bir gelişme gösterdikleri ortaöğretimde, fen bilimleri ya da sosyal bilimler gibi önemli görülen eğitim alanlarının yanında kültürel mirasın aktarılmasında rolü olan ve ruhsal açıdan öğrencilerin gereksinimlerini karşılayarak sağlıklı birer birey olmalarını sağlayan sanat eğitimi de büyük önem taşımaktadır. Türkiye’de ortaöğretimde sanat eğitimi; yükseköğretimin sanat eğitimi veren kurumlarına bir ön hazırlık niteliği taşıyan Güzel Sanatlar Liselerinde, öğrencileri lise döneminde tercih edecekleri dallarda mesleki beceri kazandırarak yetiştiren Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının ilgili alanlarında, Diğer Liselerde ise dönem dönem zorunlu ya da seçmeli ders olarak değiştirilerek 1 en fazla 2 ders saati ile sınırlandırılan görsel sanatlar dersi adı ile verilmektedir.

2.1.1.1. Güzel Sanatlar Liseleri

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarının sanat eğitimi veren programlarına öğrenci yetiştiren ortaöğretim kurumları Güzel Sanatlar Liseleridir. Güzel sanatlar liseleri, ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine 4 yıl eğitim ve öğretim veren yatılı, gündüzlü ve karma okullardır.

Türkiye’de açılan ilk Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL) 16 Ekim 1989 yılında kurucuları arasında Prof. Dr. Erol Eti, Prof. Dr. Mustafa Aslier, Prof. Dr. Mürşide İçmeli, Prof. Dr. Süleyman Saim Tekcan, Prof. Dr. Nüşet Kutluğ, Doç. Dr. Tefik Karakaya, Prof. Dr. Özer Sezgin, Prof. Dr. Nihat Şenel, Prof. Dr. Cenan Akın, Selahattin Evcil, Fikret Evcil, Cahit Güraydın, Nahit Dülgeroğlu, Hüseyin Kılıçkan ve Sevim Atı gibi önemli isimlerin olduğu ve dönemin Millî Eğitim Bakanı Avni Akyol’un isminin verildiği İstanbul Kadıköy’de bulunan Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesidir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2016).

İlk mezunlarını 1993 yılında veren Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine ait 1990 tarihli ilk yönetmelik Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Yönetmeliği (RG, 1990, s. 4-7) adıyla 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na dayanılarak hazırlanmış ve 21.09.1990 tarihli 20642 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğin 5. maddesine göre; “Anadolu güzel sanatlar liseleri, güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan yüksek öğrenim kurumlarının buldukları yerler tercih edilmek suretiyle, güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yörelerde açılır”. Yine aynı maddede Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin öğrenim süresi, ortaokul üzerine bir yılı hazırlık olmak üzere toplam dört yıl olarak belirlenmiş ve bu okullarda karma eğitim yapıldığı belirtilmiştir. 6. Maddede yer alan “Anadolu güzel sanatlar liselerinin amacı ve görevleri;

- a. Güzel sanatlar dallarında yetenekli öğrencilerin yaratıcı, yapıcı ve yorumcu yeteneklerini geliştirmek,
- b. Öğrencileri araştırıcı ve geliştirici çalışmalara yöneltmek; yetenekleri doğrultusunda bağımsız, doğru ve seçenekli yorumlar ve uygulamalar yapabilecek yaratıcı kişiler olarak yetiştirmek,
- c. Öğrencilerin ulusal ve evrensel, tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve anlamalarına yardımcı olmaktır.” şeklinde belirtilmiştir (RG, 1990, s. 4).

Belirli zaman aralıklarıyla Güzel Sanatlar liseleri ile ilgili düzenlemelere gereksinim duyularak yönetmelik yenilenebilmekte ya da bazı maddeleri üzerinde değişiklikler yapılmaktadır. RG’de yayımlanan her yeni yönetmelikle birlikte bir önceki yönetmelik yürürlükten kaldırılmaktadır. Araştırmada değinilen tüm yönetmeliklere, verilen tarih ve sayı ile RG’den ulaşmak mümkündür.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine ait ilk yönetmeliğin ardından ikinci yönetmelik 1993 yılında Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği adıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının (TTKB) 25.05.1993 tarih ve 258 sayılı kararı ile 1993-1994 ders yılı başından geçerli olmak üzere kabul edilmiştir (RG, 1993, s. 1). Bir sonraki yönetmelik ise altı yıl sonra TTKB’nin 23.07.1999 tarih ve 166 sayılı kabul kararı ile 20.08.1999 tarihli 23792 sayılı RG’de yayımlanmıştır.

2005 yılında Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün 31.05.2005 tarih ve 6232 sayılı yazısı üzerine “Ortaöğretimin Yeniden Yapılandırılması” konusu Talim ve Terbiye Kurulunda (TTK) görüşülmüş ve görüşme sonucunda 07.06.2005 tarih ve 184 sayılı ile alınan kurul kararları 2573 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisinde yayımlanmıştır (MEB

TD, 2005, s. 381). Kurul kararlarından bir tanesi “hazırlık sınıfı bulunan liselerin öğrenim sürelerinin 4 yıla göre yeniden düzenlenmesi”dir. Bu karar doğrultusunda öğrenim süresi bir yılı hazırlık olmak üzere dört yıl olarak belirlenen Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinden 2005-2006 eğitim-öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfı kaldırılmış ve öğrenim süresi dört yıla göre yeniden düzenlenmiştir.

2008 yılında Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Millî Eğitim Bakanlığının 04.12.2008 tarih ve 1608 sayılı Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğın Azaltılması Genelgesi (2008)’nde yapılan düzenlemeyle Spor Liseleri ile birleştirilerek adı “Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi” olarak değiştirilmiştir. Bu değişikliğin ardından hazırlanan yeni yönetmelik TTKB’nin 20.04.2009 tarih ve 58 sayılı kararı ile kabul edilerek Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliğı (2009) adıyla RG’de yayımlanmış ve okulun kuruluş ile amacı bu yönetmelikle birlikte yeniden oluşturulmuştur. Aynı zamanda 11.01.2005 tarih ve 2 karar sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Spor Liseleri Yönetmeliğı (2005) ile 04.09.2008 tarih ve 181 karar sayılı Güzel Sanatlar Eğitimi Yönetmeliğı (2008) yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak 1-5 Kasım 2010 tarihleri arasında yapılan 18. Millî Eğitim Şûrası (2010)’nda “iki farklı disiplin anlayışı olan Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Liseleri ayrı okullar olarak faaliyet göstermeli ya da aynı isim altında farklı binalarda faaliyet gösterme zorunluluğı olan bir yapıya dönüştürülmelidir” yönünde tavsiye kararı alınmış ve bu karar doğrultusunda okullar yeniden yapılandırılarak 2008 yılında birleştirilen Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, “Güzel Sanatlar Lisesi” ve “Spor Lisesi” adı altında yeniden iki ayrı okul türüne dönüştürülmüştür.

2013 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğı’nin yürürlüğe girmesiyle birlikte 2009 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliğı yürürlükten kaldırılmış ve Güzel Sanatlar Liseleriyle ilgili usul ve kararlar 2013 tarihli yönetmelik kapsamına alınmıştır. Yönetmelikte, Güzel Sanatlar Liselerinin amacı “öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve beceriler kazandırmak ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmek” olarak belirtilmiştir.

Güzel Sanatlar Liselerinde alanlara göre eğitim verilmektedir. 1990 tarihli ilk yönetmeliğın Dördüncü Kısmının “Bölümler” başlığında, “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde fonetik (müzik), plastik sanatlar (resim-heykel), drama (sahne ve görüntü) sanatları bölümleri bulunabilir” maddesi, 1993 tarihli bir sonraki yönetmelikte “Anadolu güzel sanatlar liselerinde okul ve çevre imkanlarına göre Resim ve Müzik bölümleri bulunur” şeklinde

değiştirilmiştir. 1999 tarihli yönetmelikte ise Bölümler başlığı Alanlar olarak değiştirilmiş ve açıklama kısmında “okullarda resim ile müzik alanlarının bulunduğu ve bakanlığın uygun görmesi durumunda güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan başka alanların da açılacağı” belirtilmiştir. 1999-2008 öğretim yılları arasında resim ve müzik alanı olarak iki alanda sanat eğitimi veren Güzel Sanatlar Liselerinin, 2008 yılında Spor Liseleriyle birleştirilmesiyle birlikte eğitim verdiği alanlara spor alanı da eklenerek alan sayısı üçe çıkarılmıştır. Ancak 2010 yılında kurul kararıyla spor liselerinin ayrılmasıyla birlikte spor alanı kaldırılmış ve 2016 yılına kadar iki alanda (resim-müzik) sanat eğitimi verilmeye devam edilmiştir. 2016-2017 öğretim yılında ise alan sayısı Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği alanlarının eklenmesiyle birlikte dörde çıkarılmıştır.

Temel sanat eğitimi vermenin yanında yetenekli, yaratıcı, çağdaş ve ileri görüşlü geleceğin aydınlarını yetiştirmeyi amaçlayan Güzel Sanatlar Liselerinin ilki 1989 yılında Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi olarak eğitim-öğretime başlamış ve o tarihten itibaren Türkiye'nin birçok ilinde açılarak sayısında oldukça önemli bir artış sağlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğünden edinilen 2012-2017 yılları arasında GSL'lerin Görsel Sanatlar ve Müzik alanlarına ait kontenjanları içeren belgeye (EK 2) göre 2012-2013 ve 2013-2014 eğitim-öğretim yılları arasında 71 olan Güzel Sanatlar Liselerinin sayısı 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 73'e, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 74'e, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi, Ankara Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi, Balıkesir Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi ve İstanbul Başakşehir Güzel Sanatlar Lisesinin açılmasıyla 78'e çıkmış ve 2017-2018 eğitim-öğretim yılında bu sayı 81'e ulaşmıştır. Okul sayısının yanında Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenci kontenjanlarında da önemli bir artış olmaktadır. Bu artış kendisini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında görsel sanatlar bölümünde 2100, müzik bölümünde 2100 toplam 4200; 2013-2014 eğitim-öğretim yılında görsel sanatlar bölümünde 2130, müzik bölümünde 2130 toplam 4260; 2014-2015 eğitim-öğretim yılında görsel sanatlar bölümünde 2370, müzik bölümünde 2370 toplam 4740; 2015-2016 eğitim-öğretim yılında görsel sanatlar bölümünde 2490, müzik bölümünde 2400 toplam 4890 ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılında görsel sanatlar bölümünde 2940, müzik bölümünde 2670 toplam 5610 ve son olarak 2017-2018 eğitim-öğretim yılında görsel sanatlar bölümünde 2850, müzik bölümünde 2940 toplam 5790 öğrenci kontenjanı ile göstermektedir. Öğrenci kontenjanlarının artırılmasıyla Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan öğrenci sayısında da pozitif yönde artış sağlanmaktadır. Güzel Sanatlar Liselerinin, okul ve alanlarına yönelik

öğrenci kontenjan sayısındaki bu olumlu yükseliş ilerleyen yıllarda da sanat eğitimi almak isteyen öğrenci sayısıyla birlikte yükselen ivmenin devam edeceğini göstermektedir. Ancak ilköğretimi bitiren ve sanat eğitimi almak isteyen her öğrenci Güzel Sanatlar Liselerine kayıt yaptıramamaktadır. Bunun nedeni Güzel Sanatlar Liselerine, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan “Yetenek Sınavı ile Öğrenci Alan Okullara Başvuru” (2017) genelgesiyle belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda öğrenci kabul edilmesidir. Araştırmanın yapıldığı zaman diliminde yayımlanan son genelge 29.05.2017 tarih ve 7801288 sayısı ile MEB’in resmî web sayfasında yayımlanmıştır. Genelgede yer alan şart ve koşulları yerine getirerek başvuruda bulunan öğrenciler tercih ettikleri alana göre yetenek sınavına girmekte, sınav sonuçları da en yüksek puandan aşağıya doğru yapılan sıralamaya göre bölümler bazında belirlenen kontenjan kadar asıl ve yedek listede ilan edilmektedir.

Bireylerin kişilik eğitimleri için vazgeçilmez bir gereksinim olan sanat eğitimi, genel eğitimin içinde kendine özgü bir bütünlüğe sahiptir ve amaçları hitap ettiği kitleye göre şekillendirilip düzenlenmektedir. Söz konusu kitle ortaöğretim öğrencileri olduğunda şüphesiz yukarıda kuruluşuna, gelişimine ve zaman içinde uğradığı değişimlere değinilen Güzel Sanatlar Liselerinin önemi oldukça büyüktür. Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinin açılması ve yaygınlaştırılması örgün eğitimin ortaöğretim basamağında verilen sanat eğitiminin niteliğinin artırılması açısından önemli bir adımdır.

1990 yılında Türk Eğitim Derneği tarafından gerçekleştirilen “Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları” başlıklı VIII. Öğretim Toplantısı’nın açılış konuşmasında söz alan dönemin Millî Eğitim Bakanı Avni Akyol (1990, s. XVI, XVII, XVIII), eğitim sisteminde yapılan nicelik atılımlarına rağmen, nitelik yönünden en yetersiz kaldığı alanlardan birinin, insanın yaratıcılığını sağlayacak, kişiliğini geliştirecek olan; potansiyeli, yeteneği, ilgisi, eğilimi ve isteği o doğrultuda olanlara imkan veren, güzel sanatlar eğitiminden yoksunluk olduğunu belirtmiştir. Akyol “nasıl enstrümanlı herhangi bir müzik mümkün değilse, atölyesiz resim olur mu?” sorusunu yöneltmiş ve bu soruyu yine kendisi “olur, olursa da ikinci planda, üçüncü planda, olsa da olur, olmasa da olur anlayışı gibi olur” şeklinde kinayeli bir üslupla cevaplayarak dönemin sanat eğitime bakış açısını dile getirmiştir. Dönemin sanat eğitimi alanında en önemli adımlarından bir tanesi sayılabilecek Güzel Sanatlar Lisesinin kuruluşunun temellerini atanların içinde bulunan ve bu liseye adı verilen Akyol konuşmasında, Türkiye’de açılan ilk Anadolu Güzel Sanatlar Lisesini üç ay içinde yaptırdıklarını belirterek tüm bilim adamlarından okulu gezmelerini

rica etmiş, gezmeleri halinde musikide ve resimde yapılanları gördüklerinde çok şaşırıp gururlanacaklarını belirtmiş ve “ne çok yetenek var bu çocuklarda” diyecekleri öngörüsünde bulunmuştur. Aynı toplantıda “Türkiye’de Resim-İş Öğretimine Genel Bir Bakış” başlıklı bildirisini ile söz alan Telli (1990, s. 30) de dönemin ortaöğretimde yaşanan olumsuzluklarının üniversitelerin Güzel Sanatlar Fakültelerini, Mimarlık, İç Mimari, Endüstri Ürünleri Tasarımı vb. bölümlerini etkilediğini söylemiş, sanat eğitimi alanında, eğitim görmüş öğrenci bulmakta zorlandıklarının üzerinde durmuş ve 1989-1990 ders yılında İstanbul’da açılan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin bu açığı kapatmaya çalışacağını belirtmiştir.

Güzel Sanatlar Liseleri eğitim-öğretime başladığı yıldan itibaren, Türkiye’de bulunan yükseköğretim kurumlarının sanat eğitimi veren fakültelerinde Telli’nin de üzerinde durduğu hemen her dönem yaşanan yüksek kalitede öğrenci aday bulma sıkıntısını giderebilecek önemli bir kaynak olarak ortaöğretimdeki yerini almaktadır.

Bu liselerde okumaya hak kazanan öğrencilere yerleşmiş oldukları alanların amaçları doğrultusunda tüm liselerde uygulanan ortak derslerin yanında uygulamalı ve teorik alan dersleri verilmekte böylece alana yönelik nitelikli birer öğrenci aday olarak mezun olmaları sağlanmaktadır.

2.1.1.1.1. Güzel Sanatlar Lisesi Görsel Sanatlar Alanı’nda Verilen Alan Dersleri

Güzel Sanatlar Liselerine ait haftalık ders çizelgeleri Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından verilen kurul kararları ile alanlarına (görsel sanatlar, müzik, Türk sanat müziği, Türk halk müziği) göre düzenlenmekte ve zaman içerisinde gerekli güncellemeler yapılarak yenilenmektedir. Evrensel bir dile sahip olan ve insanı sanat yoluyla eğitmeyi hedefleyen sanat eğitiminin kendisine has bir eğitim bütünlüğü bulunmaktadır ve bu bütünlüğü oluşturan zincirin her bir halkasını aşağıda zaman içinde uğradıkları değişikliklerin ortaya konulduğu alan dersleri oluşturmaktadır.

2007, 2009, 2010, 2013 ve 2014 yıllarında düzenlenen Güzel Sanatlar Liseleri Görsel Sanatlar Alanına ait haftalık ders çizelgeleri incelendiğinde toplam 11 alan dersinin yer aldığı ve bu süreler boyunca derslerde ekleme ya da çıkarmaların yapılmadığı ancak ders saat ve sınıflarında 2009 ve 2010 tarihli haftalık ders çizelgeleri ile bazı değişikliklere gidildiği görülmektedir. 2009 tarihli resim alanı Güzel Sanatlar Ve Spor Lisesi Haftalık

Ders Çizelgesi (MEB TD, 2009, s. 545)'nin uygulamaya konulmasıyla birlikte 2007 tarihli resim alanı Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TD, 2007, s. 878)'nde 10. sınıfta 2 ders saati verilen Desen Çalışmaları dersi 4 ders saatine, 3 ders saati verilen İki Boyutlu Sanat Atölye dersi 4 ders saatine ve yine 10. sınıfta 3 ders saati verilen Üç Boyutlu Sanat Atölye dersi de 4 ders saatine çıkarılmış ayrıca 9. sınıfta 1 ders saati verilen Drama dersi 10. sınıfa kaydırılmış; 11. sınıfta 2 ders saati verilen Grafik Tasarım dersi 4 ders saatine, 1 ders saati verilen Türk Resim Heykel Sanatı dersi 2 ders saatine ve 1 ders saati verilen Estetik dersi 2 ders saatine çıkarılmış; 12. sınıfta 3 ders saati verilen Grafik Tasarım dersi 4 ders saatine çıkarılmıştır. Ders saatlerinde yapılan değişikliklerle toplamda 49 ders saati olan alan dersleri 58 ders saatine çıkarılarak revize edilmiştir.

2010 tarihli görsel sanatlar alanı Güzel Sanatlar Ve Spor Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TD, 2010, s. 1554)'yle yapılan değişiklikler incelendiğinde 2009 tarihli ders çizelgesinde 9. sınıfta 2 ders saati olan Üç Boyutlu Sanat Atölye dersinin 1 ders saatine, 11. sınıfta 4 ders saati olan Grafik Tasarım dersinin ise 3 ders saatine indirildiği ve böylece toplam 58 ders saati olan alan derslerinin 56 ders saati olarak yeniden düzenlendiği bunun yanında 11. sınıfta verilen Türk Resim Heykel Sanatı dersinin 12. sınıfa, 12. sınıfta verilen Müze Eğitimi dersinin de 11. sınıfa kaydırıldığı görülmektedir. 2016 tarihli ders çizelgesinin uygulamaya girmesine kadar olan süreçte haftalık ders çizelgesinde bulunan görsel sanatlar alanı derslerine yönelik bir değişiklik yapılmamıştır.

Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün 07.03.2016 tarihli ve 21658195-101.02-E.2674817 sayılı yazısı üzerine 2014 tarihli görsel sanatlar alanı Güzel Sanatlar Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TD, 2014, s. 169)'nde 2016-2017 eğitim ve öğretim yılından itibaren 9. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere Güzel Sanatlar Lisesi Görsel Sanatlar Alanı Haftalık Ders Çizelgesinde Değişiklik Yapılması (MEB TD, 2016, s. 369) kararıyla bazı düzenlemelerin yapılmasına karar verilmiştir. Bu karar doğrultusunda hazırlanan görsel sanatlar alanı haftalık ders çizelgesi incelendiğinde bazı alan derslerinin isimlerinde ekleme ve sadeleştirmelerle bazı değişikliklerin yapıldığı görülmektedir. Ders isimlerindeki değişiklikler, Desen Çalışmaları dersinin Desen, Sanat Tarihi dersinin Genel Sanat Tarihi, Çağdaş Dünya Sanatı dersinin Çağdaş Dünya Sanatı Tarihi ve Sanat Eserlerini İnceleme dersinin Sanat Eserleri Analizi olarak güncellenmeleri ile yapılmıştır. Yine aynı karar ile bazı alan derslerinin verildikleri sınıflarda ve ders saatlerinde de düzenlemeye gidilmiştir.

Yapılan düzenlemeyle 2014 tarihli ders çizelgesinde 2 ders saati verilen İki Boyutlu Sanat Atölye dersi ile 1 ders saati verilen Üç Boyutlu Sanat Atölye dersinin 9. sınıftan kaldırıldığı ve yine 9. sınıfta 2 ders saati verilen Desen dersinin 4 ders saatine çıkarıldığı; 10. sınıfta 4 ders saati verilen Üç Boyutlu Sanat Atölye dersi ile 1 ders saati verilen Drama dersinin 12. sınıfa kaydırılarak 2 ders saatine çıkarıldığı; 11. sınıfta 3 ders saati verilen Grafik Tasarım dersinin 4 ders saatine çıkarıldığı yine 11. sınıfta 1 ders saati verilen Müze Eğitimi dersinin 12. sınıfa kaydırılarak 2 ders saatine çıkarıldığı; 12. sınıfta 2 ders saati verilen Genel Sanat Tarihi dersinin 10. sınıfa kaydırıldığı ve 4 ders saati verilen Grafik Tasarım dersinin 12. sınıftan kaldırıldığı görülmektedir.

2016 tarihli ders çizelgesiyle birlikte alan derslerine 5 yeni alan dersi eklenmiş, 1 alan dersi ise tamamen kaldırılmıştır. Bu bilgiden hareketle çizelge incelendiğinde 5 yeni alan dersinin sınıf düzeylerinin ve ders saatlerinin; 9. sınıfta 4 ders saati Temel Sanat Eğitimi dersi, 10, 11 ve 12. sınıfta her bir sınıfta 2 ders saati verilmek üzere İmgesel Resim dersi, 11. sınıfta 2 ders saati Türk İslam Sanatı Tarihi dersi ile 2 ders saati Geleneksel Türk Sanatları Minyatür dersi ve 12. sınıfta 2 ders saati verilmek üzere Geleneksel Türk Sanatları Ebru dersi şekilde düzenlendiği görülmektedir. 12. sınıfta 2 ders saati verilen Türk Resim Heykel Sanatı dersi ise çizelgeden tamamen kaldırılmıştır. Böylece 56 ders saati verilen 11 alan dersinin sayısının 15'e çıkarıldığı ve ders saatinin de 68 ders saati olarak yeniden düzenlendiği görülmektedir.

Araştırmanın yapıldığı zaman dilimi içinde yayımlanan son görsel sanatlar alanı Güzel Sanatlar Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TD, 2017, s. 1556) 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren hazırlık ve 9. sınıflardan başlanarak kademeli olarak uygulanmasına karar verilen Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TD, 2017, s. 1548-1571) içinde yer almaktadır. Ders çizelgesi incelendiğinde 2016 tarihli ders çizelgesinde bulunan alan ders ve ders saatlerinde bir değişikliğe gidilmediği görülmektedir.

Yukarıda yıllar içerisinde uğradığı tüm değişiklik ve düzenlemelere detaylarıyla değinilen Güzel Sanatlar Liseleri Görsel Sanatlar Alanı'na ait son ders çizelgesinde bulunan alan dersleri şunlardır; Desen, İki Boyutlu Sanat Atölye, Üç Boyutlu Sanat Atölye, Müze Eğitimi, Genel Sanat Tarihi, Grafik Tasarım, Drama, Çağdaş Dünya Sanatı Tarihi, Estetik, Sanat Eserleri Analizi, Temel Sanat Eğitimi, Türk İslam Sanatı Tarihi, Geleneksel Türk Sanatları Minyatür, Geleneksel Türk Sanatları Ebru ve İmgesel Resim.

Güzel Sanatlar Lisesi ders çizelgesinde bulunan alan derslerine ve bu derslerin 29.06.2016 tarih ve 42 sayılı Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Görsel Sanatlar Öğretim Programlarına göre belirlenen amaç, hedef, ünite, konu ve kazanımlarına ulaşmak için TTKB'nin resmî web sitesi ziyaret edilebilir.

2.1.1.2. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri

Bir ülkenin gelişmesindeki en önemli rollerden biri ekonomik ve kültürel kalkınmanın doğru temeller üzerine kurularak sağlanmasıdır. Bu da kalifiye insan yetiştirme odaklı eğitim ile yani mesleki ve teknik eğitim veren kurumlarla gerçekleştirilebilir. Mesleki ve teknik eğitim veren kurumlar hemen her alanda gereksinim duyulan sağlam mesleki bilgi, beceri ve uygulama kabiliyeti ile donatılmış nitelikli elemanların yetiştirilmesi amacını hedefleyen ve kazandığı iş gücü ile maddi kazanç elde ederek ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan kalkınmasına faydası olan bireyler yetiştirmektedir. Tüm bu amaç ve işlevler doğrultusunda Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları genel eğitimin içinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları; Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri, Çok Programlı Anadolu Liseleri ve Merkezi Eğitim Merkezlerinden oluşmaktadır. Bu kurumlardan mezun olan öğrenciler, eğitim gördükleri meslek alanıyla ilgili diploma ve iş yeri açma belgesine sahip olmakta ve teknisyenlik unvanı kazanmaktadırlar.

Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde, Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik Programları bulunmaktadır. 9. sınıfta ortak programda eğitim gören öğrenciler yıl sonunda, Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik programlarında bulunan alanlara ayrılmaktadırlar. Anadolu Meslek Programında, bir mesleğe yönelik bilgi ve becerilerin yanında genel bilgi derslerine de yer verilmekte, Anadolu Teknik Programında ise bir mesleğe yönelik bilgi ve becerilerin yanında matematik, fizik, kimya ve biyoloji dersleri 4 yıl boyunca ağırlıklı olarak verilmektedir. Her iki programda da 10. sınıfta mesleki alan eğitimi verilmekte yıl sonunda ise öğrenciler dallara ayrılmaktadırlar. Dallara ayrılan öğrencilere 11 ve 12. sınıfta meslek alanına bağlı olarak dal eğitimi verilmektedir (Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, 2017).

2017-2018 eğitim-öğretim yılında 54 alan 206 dalda mesleki ve teknik eğitim verilmektedir. Öğrenciler tercih ettikleri alan ve dalda okuyarak hem mesleki yeterlilik kazanmakta hem de yükseköğretime hazırlanmaktadırlar. Araştırmanın çalışma grubunda

yer alan Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinden mezun öğrencilerinin tamamını Grafik ve Fotoğraf alanı mezunları oluşturmaktadır. Grafik ve Fotoğraf alanında Grafik ile Fotoğraf dallarında eğitim verilmektedir.

Aşağıda “Grafik ve Fotoğraf” alanına ve bu alanda verilen alan ortak dersleri ile dal derslerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1.1.2.1. Grafik ve Fotoğraf Alanı

Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı (2011, s. 5)’nda Grafik ve Fotoğraf alanı, “görsel işitsel teknikler ve medya yapımcılığı sektörüne, nitelikli grafik operatörü ve fotoğrafçı yetiştiren, grafik ve fotoğraf alanı dallarının yeterliliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen bir alan” olarak tanımlanmış, amacı ise “grafik ve fotoğraf alanı altında yer alan dallarda, sektörün ihtiyaçları bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli olan mesleki yeterlikleri kazandıran nitelikli meslek elemanlarını yetiştirmek” olarak belirlenmiştir

2007 yılı Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı incelendiğinde Grafik ve Fotoğraf alanında Grafik, Fotoğraf Çekim ve Fotoğraf Baskı olmak üzere 3 dalda eğitim verildiği ancak 2011 yılında yapılan değişiklikle Fotoğraf Çekim ve Fotoğraf Baskı dallarının birleştirilerek dal sayısının 2’ye düşürüldüğü ve isimlerinin Grafik ile Fotoğraf dalları olarak düzenlendiği görülmektedir. 2017 yılında yapılan son düzenlemelerle dal sayısı ve isimlerinde herhangi bir değişikliğe gidilmemiş, eğitime grafik ile fotoğraf dallarında devam edilmiştir.

Öğretim programında yer alan dalların tanım ve amaçlarına göre; grafik dal programı “bir mesajı görsel yolla belirli bir hedef kitleye ulaştırmak amacıyla tasarımları elle ve bilgisayarla sanatsal ölçütler içinde hazırlama yeterliliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen dal” olarak tanımlanmış ve amacının “Grafik ve Fotoğraf alanı altında grafikerlik mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek” olduğu belirtilmiştir. Fotoğraf dal programı ise “ürün veya konunun fotoğrafını çekme, çektiği fotoğrafları baskıya hazır hale getirme, çeşitli özelliklerdeki klasik veya otomatik banyo ve baskı sistemlerinin çalışmaları hakkında yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen dal” olarak tanımlanmış ve amacı “grafik ve fotoğraf alanı altında fotoğrafçılık mesleğinin yeterliliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek” olarak belirtilmiştir (Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı, 2011, s. 5).

Grafik ve Fotoğraf Alanı Alan Ortak ve Dal Dersleri: Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin her alanı için farklı haftalık ders çizelgeleri uygulanmaktadır. Haftalık ders çizelgelerinde ortak dersler, alan ortak dersleri ile dal dersleri bulunmaktadır.

Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı (2017, s. 7)'nin uygulanmasına yönelik açıklamalar bölümünde yer alan bilgilere göre “program dört yıl olarak tasarlanmış, 9 ve 10. sınıflarda ortak dersler ile alan ortak dersleri, 11 ve 12. sınıflarda ise ortak dersler ile dala özel derslerin okutulması planlanmıştır”. Alanda yer alan tüm dallara yönelik ortak yeterlilikleri kazandıran dersler ağırlıklı olarak 10 ve 11. sınıfta verilmekte 12. sınıfta diplomaya götüren dala ait yeterlilikleri içeren dersler yer almaktadır (Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı, 2011, s. 10).

Ortak dersler, TTK'nın belirlemiş olduğu ders, ders saatleri ve programlardan oluşmaktadır. Alan ortak dersleri, Grafik ve Fotoğraf alanındaki dallarla ilgili ortak mesleki yeterlikleri kazandırmayı amaçlayan derslerdir. Dal dersleri ise Grafik ve Fotoğraf alanında yer alan dallara özgü bilgi ve mesleği destekleyici yeterlikleri kazandıracak, 11 ve 12. sınıflarda yer alan, iş başında veya işletmelerde uygulanması öngörülen dersleri içermektedir (Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı, 2017, s. 18).

Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin 54 alanına ait son ders çizelgeleri ve çerçeve öğretim programları TTKB'nin 17.07.2017 tarih ve 104 sayılı kararıyla 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren 9. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere kabul edilmiştir. 2007, 2011 ve son olarak 2017 yıllarında düzenlenen Grafik ve Fotoğraf Alanına ait haftalık ders çizelgeleri incelendiğinde ders ve ders saatlerinde yeni düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir. Aşağıda sırasıyla Anadolu Meslek Programı ile Anadolu Teknik Programı Grafik ve Fotoğraf Alanı Haftalık ders çizelgelerinde alan ortak ve dal derslerinde yapılan değişiklikler yıllar bazında karşılaştırılarak incelenmiştir.

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Anadolu Meslek Programı, Grafik ve Fotoğraf Alanına ait 2011 tarihli haftalık ders çizelgesi incelendiğinde 2007 tarihli haftalık ders çizelgesinde bulunan alan ortak dersleri ile dal derslerinde ekleme ve çıkarmaların yapıldığı, ders isim, sınıf ve saatlerinde değişiklikler yapılarak yeniden düzenlendiği görülmektedir. Bu değişiklik ile 2007 yılı haftalık ders çizelgesinde 9. sınıfta 2 ders saati verilen Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin tamamen kaldırıldığı, 10. sınıfta 5 ders saati verilen Temel Desen dersinin 3 ders saatine, 4 ders saati verilen Temel Fotoğraf dersinin 3 ders saatine ve 7 ders saati verilen Temel Sanat Eğitimi dersinin adının Temel Tasarım

dersi olarak değiştirilerek 5 ders saatine indirildiği bunun yanında 2 ders saati verilen Mesleki Gelişim dersinin 9. sınıfa kaydırıldığı, 3 ders saati verilen Matematik dersinin ise alan ortak derslerinden kaldırıldığı ve son olarak 10. sınıfta 1 ders saati verilmesi planlanan Kültür Sanat Etkinlikleri dersinin eklendiği görülmektedir. Yapılan bu düzenleme ile toplam 23 ders saati olan alan ortak dersleri 16 ders saati olarak yeniden düzenlenmiştir.

2011 tarihli haftalık ders çizelgesi ile dal derslerinde de düzenlemeye gidilerek bazı derslerin isimleri değiştirilmiş bazıları ise tamamen kaldırılmış aynı zamanda yeni dal dersleri eklenmiştir. Dal derslerinde yapılan düzenlemeyle Sanat Tarihi, Nesne Canlandırma, Grafik ve Animasyon, Yazı ve Tipografi ile Etkili İletişim dersleri kaldırılmış aynı zamanda Baskı Öncesi dersinin Baskıya Hazırlık dersi ve Bilgisayar Destekli Tasarım dersinin Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım dersi olarak değiştirilmeleri ile ders isimlerindeki güncellemeler yapılmıştır. 5 dal dersinin programdan kaldırıldığı ders çizelgesinde 10 yeni dal dersinin eklendiği görülmektedir. Bu dersler; kaldırılan Sanat Tarihi dersine ait ders modüllerinin bölünerek ve yeni modüllerin eklendiği Temel Sanat Tarihi ve Türk Sanatı Tarihi, Grafik Sanatı Tarihi, Yayın Grafiği, Ambalaj Tasarımı, Özgün Baskı, Web Tasarımı, Fotoğraf Stüdyosu, İletişim Araçlarında Fotoğraf ve Diksiyon dersleridir. Yapılan bu düzenlemeyle 11 ve 12. sınıflarda verilen dal derslerinin sayısı 20'den 25'e çıkarılırken 11. sınıfta toplam 27 ders saati olarak verilen dal dersleri 18 ders saatine, 12. sınıfta 30 ders saati verilen dal dersleri ise 28 ders saatine indirilmiştir.

2017 tarihli grafik ve fotoğraf alanına ait en son hazırlanmış olan haftalık ders çizelgesi incelendiğinde 2011 tarihli ders çizelgesinde yapılan değişiklikleri de kapsayan yeni düzenlemeler ile alan ortak dersleri ve dal derslerinde ekleme ve çıkarmaların yapıldığı, ders isim ve saatlerinde değişiklikler yapıldığı görülmektedir. 2017 ders çizelgesi ile yapılan değişikliklerle 2011 tarihli haftalık ders çizelgesinde 10. sınıfta 3 ders saati verilen Temel Desen dersi 4 ders saatine çıkartılmış ve yine 10. sınıfta 1 ders saati verilen Kültür Sanat Etkinlikleri dersi kaldırılmış böylece toplam 6 adet olan alan ortak derslerinin sayısı 5'e düşürülmüştür. Dal derslerinde ise toplam 13 adet dal dersi kaldırılmıştır. Kaldırılan dal dersleri; Temel Sanat Tarihi, Türk Sanatı Tarihi, Grafik Sanatı Tarihi, Özgün Baskı, Baskıya Hazırlık, Web Tasarım, Fotoğrafta Işık Ve Renk, Fotoğraf Banyo Ve Baskı, Fotoğraf Laboratuvarı, Fotoğraf Stüdyosu, Görüntü Düzenleme, İletişim Araçlarında Fotoğraf ve Diksiyon dersleridir. Eklenen 2 adet dal dersleri ise Grafik ve Sanat Tarihi dersi ile Görüntü Yorumlama dersleridir. Yapılan ders ekleme ve çıkarmalarla birlikte 11 ve 12. sınıflarda verilen dal derslerinin sayısı 25'den 14'e indirilirken 11. sınıfta toplam 18

ders saati olarak verilen dal dersleri toplam 22 ders saatine çıkarılmış, 12. sınıfta toplam 28 ders saati verilen dal derslerinin ders saatlerinde ise bir değişikliğe gidilmemiştir.

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Anadolu Teknik Programı, Grafik ve Fotoğraf Alanına ait 2011 tarihli haftalık ders çizelgesi incelendiğinde 2007 tarihli haftalık ders çizelgesinde bulunan alan ortak dersleri ile dal derslerinde ekleme ve çıkarmaların yapıldığı, ders isim, sınıf ve saatlerinde de değişiklikler yapılarak yeniden düzenlendiği görülmektedir. Bu değişiklik ile 2007 yılı haftalık ders çizelgesi alan ortak derslerinde şu değişiklikler yapılmıştır; 9. sınıfta 2 ders saati verilen Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin tamamen kaldırılmış ve 10. sınıfta 2 ders saati verilen Mesleki Gelişim dersi 9. sınıfa kaydırılmıştır. 10. sınıfta 4 ders saati verilen Temel Desen dersi 3 ders saatine, 4 ders saati verilen Temel Fotoğraf dersi 3 ders saatine ve yine 10. sınıfta 7 ders saati verilen Temel Sanat Eğitimi dersinin adı Temel Tasarım dersi olarak değiştirilerek 4 ders saatine indirilmiştir. 10, 11 ve 12. sınıfta alan ortak derslerinde verilen Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji dersleri alan ortak derslerinden çıkartılarak ortak derslere kaydırılmış bunun yanında yine 10, 11 ve 12. sınıflarda verilen Geometri dersi ile 12. sınıfta verilen Analitik Geometri dersi tamamen kaldırılmıştır. Son olarak alan ortak derslerine 10. sınıfta 1 ders saati verilmesi planlanan Kültür Sanat Etkinlikleri dersi eklenmiştir. Yapılan tüm bu değişikliklerle birlikte alan ortak derslerinin sayısı 11'den 6'ya indirilmiştir. Ders sayısının azalması ve ders saatlerinin düzenlenmesiyle de alan ortak dersleri toplam 63 ders saatinden 15 ders saatine indirilmiştir.

2011 tarihli haftalık ders çizelgesiyle Anadolu Teknik Programı, Grafik ve Fotoğraf alanı dal derslerinde de düzenlemeye gidilerek bazı derslerin isimleri değiştirilmiş bazıları ise tamamen kaldırılmış ve aynı zamanda yeni dal dersleri eklenmiştir. Dal derslerinde yapılan düzenlemeyle İşletmelerde Beceri Eğitimi, Sanat Tarihi, Nesne Canlandırma, Grafik ve Animasyon, Yazı ve Tipografi ile Etkili İletişim dersleri kaldırılmış aynı zamanda Baskı Öncesi dersinin Baskıya Hazırlık dersi ve Bilgisayar Destekli Tasarım dersinin Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım dersi olarak değiştirilmeleri ile ders isimlerindeki güncellemeler yapılmıştır. 6 dal dersinin programdan kaldırıldığı ders çizelgesinde 10 yeni dal dersinin eklendiği görülmektedir. Bu dersler; Temel Sanat Tarihi, Türk Sanatı Tarihi, Grafik Sanatı Tarihi, Yayın Grafiği, Ambalaj Tasarımı, Özgün Baskı, Web Tasarımı, Fotoğraf Stüdyosu, İletişim Araçlarında Fotoğraf ile Diksiyon dersleridir. Yapılan bu düzenleme ile 11 ve 12. sınıflarda verilen dal derslerinin sayısı 20'den 24'e çıkarılırken 11. sınıfta toplam 14 ders

saati olarak verilen dal dersleri 15 ders saatine, 12. sınıfta 17 ders saati verilen dal dersleri ise 19 ders saatine çıkarılmıştır.

2017 tarihli grafik ve fotoğraf alanına ait en son hazırlanmış olan haftalık ders çizelgesi incelendiğinde 2011 tarihli ders çizelgesinde yapılan değişiklikleri de kapsayan yeni düzenlemeler ile alan ortak dersleri ve dal derslerinde ekleme ve çıkarmalar ile ders isim ve saatlerinde değişiklikler yapıldığı görülmektedir. Yapılan değişikliklerle 2011 tarihli haftalık ders çizelgesinde 10. sınıfta 3 ders saati verilen Temel Desen dersi 4 ders saatine, 4 ders saati verilen Temel Tasarım dersi 5 ders saatine çıkartılmış ve yine 10. sınıfta 1 ders saati verilen Kültür Sanat Etkinleri dersi kaldırılmış böylece toplam 6 adet olan alan ortak derslerinin sayısı 5'e düşürülmüştür. Yapılan bu değişiklik ile alan ortak dersleri 15 ders saatinden 16 ders saatine çıkarılmıştır. Dal derslerinde ise yapılan değişikliklerle toplam 13 adet dal dersi kaldırılmıştır. Kaldırılan dal dersleri; Temel Sanat Tarihi, Türk Sanatı Tarihi, Grafik Sanatı Tarihi, Özgün Baskı, Baskıya Hazırlık, Web Tasarım, Fotoğrafta Işık Ve Renk, Fotoğraf Banyo Ve Baskı, Fotoğraf Laboratuvarı, Fotoğraf Stüdyosu, Görüntü Düzenleme, İletişim Araçlarında Fotoğraf ve Diksiyon dersleridir. Eklenen 2 adet dal dersleri ise Grafik ve Sanat Tarihi dersi ile Görüntü Yorumlama dersleridir. Yapılan ders ekleme ve çıkarmalarla birlikte 11 ve 12. sınıflarda verilen dal derslerinin sayısı 24'ten 13'e indirilirken 11. sınıfta toplam 15 ders saati olarak verilen dal dersleri toplam 12 ders saatine, 12. sınıfta toplam 19 ders saati verilen dal dersleri ise 14 ders saatine indirilmiştir.

17.07.2017 tarih ve 104 sayılı ders çizelgesiyle birlikte son şeklini alan dal derslerinin dağılımı Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım Dersi, Desen Dersi, Grafik Desen Dersi, İllüstrasyon Dersi, Grafik ve Sanat Tarihi Dersi, Ambalaj Tasarımı Dersi ve Yayın Grafiği Dersi olmak üzere 7'si Grafik Dalında; Fotoğraf Çekimi Dersi, Görüntü Yorumlama Dersi, Çekim Teknikleri Dersi, Bilgisayarda Fotoğraf Dersi, Fotoğraf Sunumu Dersi ve Video Çekimi Dersi olmak üzere 6'sı Fotoğraf Dalında okutulmak üzere yapılmıştır.

2017 öğretim programına göre Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik öğrencilerinin 10,11 ve 12. sınıflarda başarmaları zorunlu dersler Anadolu Meslek Programı Grafik Dalı için 10. sınıf Temel Tasarım, 11. sınıf Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım ve 12. sınıf İşletmelerde Mesleki Eğitim dersleri; Fotoğraf Dalı için 10. sınıf Temel Tasarım, 11. sınıf Fotoğraf Çekimi ve 12. sınıf İşletmelerde Mesleki Eğitim dersleri olarak belirlenirken Anadolu Teknik Programı Grafik Dalı için 10. sınıf Temel Tasarım, 11. sınıf Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım ve 12. sınıf İllüstrasyon dersleri; Fotoğraf Dalı içinse 10. sınıf Temel

Tasarım, 11. sınıf Fotoğraf Çekimi ve 12. sınıf Bilgisayarda Fotoğraf dersleri olarak belirlenmiştir (Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı, 2017, s. 10).

2.1.1.3. Diğer Liseler

Araştırmada kullanılan “Diğer Lise” kavramıyla Güzel Sanatlar Liseleri ile Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları dışında kalan Türk Eğitim Sistemi içinde bulunan ortaöğretim kurumları kastedilmektedir.

Türk milli eğitim sisteminin diğer basamaklarında olduğu gibi ortaöğretimde de zaman içinde gerekli değişiklikler ve düzenlemeler yapılmaktadır. Yapılan değişikliklere RG’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetmeliklerinde yer verilmektedir. Ortaöğretim kurumlarının gelişiminin takibi açısından yönetmelikler önem taşımaktadır.

Ortaöğretim kurumlarına ait ulaşılabilen ilk yönetmelik 1964 tarihli Lise ve Orta Okullar Yönetmeliği (RG, 1964, s. 1-11)’dir. 2009 yılına kadar çeşitli tarihlerde bu yönetmelikle ilgili yapılan gerekli düzenleme ve değişiklikler RG’de yayımlanmıştır. 31.07.2009 tarihli ve 27305 sayılı RG’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (2009)’nin yürürlüğe girmesiyle birlikte Lise ve Orta Okullar Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığının 04.12.2008 tarih ve 1608 sayılı Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğinin Azaltılması Genelgesi (2008)’nde yapılan düzenlemeyle ortaöğretimde yer alan 79 okul türü sayısı 15’e indirilmiş ve Anadolu liseleri ile Anadolu öğretmen liselerinin dışındaki liselerin önünde kullanılan “Anadolu” kelimesinin kaldırılmasına karar verilmiştir. Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Genel Lise, Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi ve Anadolu Lisesinin mevcut durumlarıyla eğitim öğretimlerini sürdürmeleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ile Spor Liselerinin “Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi” adı altında birleştirilerek 6 okul çeşidinin 5’e indirilmesine karar verilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin ortaöğretim kurumlarında eğitim öğretim gördükleri yılları da kapsamakta olan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (2009)’nde yer alan ortaöğretim kurumları; Genel Liseler, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Yabancı Uyruklu Öğrenciler İçin Açılan İmam Hatip Lisesi, Meslek Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi,

Teknik Lise, Anadolu Teknik Lisesi, Sağlık Meslek Liseleri ve Anadolu Sağlık Meslek Liseleri'dir

2009 tarihli yönetmeliğin ardından 4 yıl sonra yeni bir Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (2013) hazırlanmış ve 07.09.2013 tarihli ve 28758 sayılı RG'de yayımlanarak yürürlüğe sokulmuştur. 21.06.2014 tarihli 29037 sayılı RG'de yayımlanan yönetmelik değişikliği ile Anadolu Öğretmen Liseleri, 13.09.2014 tarihi ve 29118 sayılı RG'de yayımlanan yönetmelik değişikliğiyle de İmam Hatip Liseleri, Meslek Liseleri, Teknik Liseler, Anadolu Meslek Liseleri, Anadolu Sağlık Meslek Liseleri, Anadolu Teknik Liseleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri, Genel Liseler ile Mesleki ve Teknik Öğretim Programlarını Tek Yönetim altında toplayan Çok Programlı Liseler yürürlükten kaldırılmış, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ile Çok Programlı Anadolu Liseleri ortaöğretim kurumlarına eklenmiştir. Böylece ortaöğretim kurumları bir kez daha revize edilmiştir.

2013 tarihli yönetmelikten 4 yıl sonra, hızla değişen durum ve koşullarla birlikte ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda yönetmeliğin bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına karar verilmiş ve bu karar doğrultusunda hazırlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 26.03.2017 tarih ve 30019 sayılı RG'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yapılan değişiklikler incelendiğinde yönetmeliğin 6. Maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin değiştirildiği bilgisinin Madde 2'de verildiği görülmektedir. Yapılan değişiklikle birlikte (c) bendinde yer alan ortaöğretim kurumlarına Mesleki Eğitim Merkezleri eklenmiştir.

Yukarıda tarih ve sayılarıyla belirtilen 2014 ve 2017 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmasına dair yönetmeliklerle birlikte 2013 tarihli yönetmeliğin 6. Maddesinin 2. fıkrasında yer alan ortaöğretim kurumları çeşitlerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan bu değişikliklerle son halini alan ortaöğretim kurumları; Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Anadolu Liseleri, Güzel Sanatlar Liseleri, Spor Liseleri, Anadolu İmam Hatip Liseleri, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri, Çok Programlı Anadolu Liseleri ile Merkezi Eğitim Merkezleri olarak belirlenmiştir.

2.1.1.3.1. Diğer Liselerde Görsel Sanatlar (Resim) Dersi

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgeleri, ilgili Genel Müdürlükler ve Daire Başkanlığınca hazırlanarak görüşülmektedir. Görüşmeler sonucunda liselerin haftalık ders çizelgelerine, hangi öğretim yılından itibaren ve hangi sınıflardan başlanarak uygulanacağına kurul tarafından karar verilmekte ve ilan edilmektedir.

Aşağıda 2005, 2009, 2010, 2013, 2014 ve 2017 yıllarında düzenlenen ortaöğretim kurumlarına ait haftalık ders çizelgeleri incelenerek Görsel Sanatlar (resim) dersinin hangi liselerde, kaçınıcı sınıflarda ve kaç saat verildiğine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TB, 2005, s. 542-595) 2005-2006 Öğretim yılından itibaren 9. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere kabul edilmiş ve söz konusu liselere ait daha önceki haftalık ders çizelgelerinin uygulamadan kaldırılması kararlaştırılmıştır. Uygulamaya giren 2005 tarihli haftalık ders çizelgesi incelendiğinde söz konusu tüm liselerde (Güzel Sanatlar Lisesi hariç) Resim dersinin seçmeli dersler kategorisinde yer aldığı görülmektedir. Çizelgede yapılan açıklamaya göre; Resim dersinde TTK'nın 10.03.1998 tarih ve 13 sayılı kararı ile kabul edilen Lise Resim 1, 2, 3 dersi öğretim programı uygulanmaktadır. Bu öğretim programından bir önceki öğretim programı TTKB'nin 24.01.1997 tarih ve 5 karar sayılı Lise Resim-I, II, III ve lise (resim alanı) resim-III dersleri öğretim programıdır.

2005 tarihli haftalık ders çizelgesinden 4 yıl sonra TTKB'nin 11.09.2009 tarihli ve 151 sayılı kararı ile Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TB, 2009, s. 533-593) kabul edilmiştir. Daha önce seçmeli dersler kategorisinde yer alan Resim dersinin 2009 tarihli ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgesinde bulunan tüm liselerde ortak dersler kategorisinde Müzik ve Beden Eğitimi dersleri ile bir arada yer aldığı dikkat çekmektedir. Ancak kararda yer alan derslerin uygulanışa yönelik açıklamaya göre öğrenciler ilgi ve istekleri ile okulun imkanları doğrultusunda Resim/Müzik/Beden Eğitimi derslerinden birisini seçebilmekte ve 4 yıl boyunca aynı dersi okuyabilmektedir. Ders çizelgesine göre Resim/Müzik/Beden Eğitimi dersleri Hazırlık Sınıfı Bulunan Liselerin ve Sosyal Bilimler Liselerinin hazırlık sınıfları ile 9. sınıflarında haftada 2 ders saati, 10, 11 ve 12. sınıflarında ise 1 ders saati, hazırlık sınıfı olmayan diğer liselerin 9. sınıflarında 2 ders saati, 10, 11 ve 12. sınıflarında ise 1 ders saati olarak düzenlenmiştir.

TTKB'nin 30.12.2009 tarih ve 337 sayılı kararıyla 2009 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgelerinde yer alan “Resim Dersinin” adının “Görsel Sanatlar Dersi” ve “Resim Alanı'nın” adının “Görsel Sanatlar Alanı” olarak değiştirilmesine karar verilmiştir (MEB TD, 2010, s. 120). Bu kararın ardından TTKB'nin 31.12.2009 tarih ve 338 sayılı kararı ile Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) Öğretim Programı (MEB TD, 2010, s. 121) 2010-2011 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere kabul edilmiştir. Yeni öğretim programının uygulamaya girmesiyle birlikte TTKB'nin 10.03.1998 tarih ve 13 sayılı kararı ile kabul edilen Lise Resim (1-2-3) Dersi Öğretim Programı'nın uygulamadan kaldırılmasına hükmedilmiştir. 2009 tarihli öğretim programı da 8 yılın sonunda TTKB'nin 17.07.2017 tarih ve 82 karar sayısıyla revize edilmiştir. Bu karara göre, kabul edilen yeni Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı (MEB TD, 2017, s. 1620)'nin 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren 9. sınıflarda; 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren de tüm sınıflarda uygulanmasına ve bir önceki öğretim programının uygulamadan kaldırılmasına karar verilmiştir.

Resim dersinin adının görsel sanatlar dersi olarak kullanıldığı ilk Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgeleri (MEB TD, 2010, s. 1546-1594) 2010-2011 öğretim yılından itibaren 9 ve 10. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere 20.07.2010 tarihli ve 76 sayılı karar ile kabul edilmiştir. Bu ders çizelgesinin kabul edilmesiyle birlikte 2009 tarihli ders çizelgeleri uygulamadan kaldırılmıştır. Yeni ders çizelgelerinde derslerin uygulanmasına yönelik yapılan açıklamada fen liseleri, sosyal bilimler liseleri ve imam hatip liselerinde okuyan öğrencilerin, ilgi ve istekleri ile okulun imkanları doğrultusunda “beden eğitimi, görsel sanatlar ve müzik” derslerinden sadece birini, diğer ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin ise görsel sanatlar ya da müzik derslerinden birini seçebilecekleri ve bu derslerden alt sınıfta seçtikleri bir dersi üst sınıfta değiştirebilecekleri belirtilmiştir. Böylece uygulamadan kalkan 2009 tarihli ders çizelgelerinde öğrencilerin Beden/Resim/Müzik derslerinden sadece birini seçerek dört yıl boyunca o dersi okuma zorunlulukları ortadan kaldırılmıştır. 2010 tarihli haftalık ders çizelgeleri incelendiğinde ortak derslerde Görsel Sanatlar/Müzik olarak yer alan derslerin 9. sınıfta 2 ders saatinden 1 ders saatine düşürüldüğü 10, 11 ve 12. sınıflarda bir önceki ders çizelgelerinde olduğu gibi 1 ders saati olarak verilmeye devam edildiği görülmektedir. Ancak fen liseleri, sosyal bilimler liseleri ve imam hatip liselerinde Beden Eğitimi dersinin, Görsel Sanatlar ve

Müzik dersinin yanında yer aldığı ve tüm sınıflarda bu derslere ait ders saatinin 2 ders saati olarak düzenlendiği görülmektedir.

2010 tarihli haftalık ders çizelgesinden 3 yıl sonra Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumlarının 10, 11 ve 12. Sınıflarına Ait Haftalık Ders Çizelgeleri (MEB TB, 2013, s. 199-233) 2013-2014 eğitim ve öğretim yılında ortaöğretim kurumlarının 10. sınıflarından başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere TTKB'nin 28.03.2013 tarih ve 18 sayılı kurul kararı ile kabul edilmiştir. Ders çizelgelerine göre fen liseleri, sosyal bilimler liseleri ve imam hatip liseleri öğrencileri “Beden eğitimi, Görsel Sanatlar ve Müzik” derslerinden sadece bir tanesini seçebilirken, çizelgede bulunan diğer ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrenciler ise görsel sanatlar ya da müzik derslerinden yalnızca birini tercih edebilirler. Öğrenciler tercih ettikleri dersi bir üst sınıfta değiştirebilirler. Ders çizelgeleri incelendiğinde İmam Hatip Liselerinde Beden Eğitimi/Görsel Sanatlar/Müzik derslerinin 10, 11 ve 12. sınıflarda 2 ders saatinden 1 ders saatine indirilmesinin dışında bir değişiklik yapılmadığı görülmektedir.

2014-2015 eğitim-öğretim yılından itibaren hazırlık, 9 ve 10. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere kabul edilen Genel Lise, Anadolu Lisesi, Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi, Fen Lisesi Sosyal Bilimler Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Spor Lisesi, İmam Hatip Lisesi ve Anadolu İmam Hatip Lisesi Haftalık Ders Çizelgeleri (MEB TD, 2014, s. 161-181)'nde Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri ve İmam Hatip Liselerinde Beden Eğitimi/Görsel Sanatlar/Müzik; diğer liselerde ise Görsel Sanatlar/Müzik olarak verilen derslerin ders saatlerinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle birlikte Sosyal Bilimler Lisesinin tüm sınıflarında 2 ders saati olarak verilen derslerin 11 ve 12. sınıflardan kaldırıldığı 9 ve 10. sınıflarda ise 2 ders saati olarak düzenlendiği görülmektedir. Diğer tüm ortaöğretim kurumlarının bu derslere ilişkin ders saatlerinde ise bir değişiklik yapılmamıştır.

Araştırmanın yapıldığı zaman dilimi içerisinde yayımlanan son ders çizelgesi 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren hazırlık ve 9. sınıflardan başlanarak kademeli olarak uygulamaya konulmak üzere kabul edilen TTKB'nin 30.05.2017 tarih ve 53 karar sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (MEB TD, 2017, s. 1548-1571)'dir. Beden Eğitimi ve Spor/Görsel Sanatlar/Müzik derslerine liselerin tüm sınıflarında yer verilmesi ve beraberinde ders saatlerinin artırılması 2017 tarihli ders çizelgesinde yapılan olumlu değişikliklerdir. Aynı zamanda yeni çizelgeyle birlikte Beden Eğitimi dersinin adına Spor'un eklendiği ve böylece adının Beden Eğitimi ve Spor dersi

olarak kullanılmaya başladığı görülmektedir. Ders çizelgelerinin sonunda bulunan haftalık ders çizelgelerinin uygulanmasıyla ilgili açıklamada yer alan bilgiye göre Sosyal Bilimler Liselerinde okuyan öğrenciler, ilgi ve istekleri ile okulun imkanlarının da izin verdiği doğrultuda beden eğitimi, görsel sanatlar ve müzik derslerinden sadece birini hazırlık sınıfında ise farklı iki dersi seçebilirler. Diğer ortaöğretim kurumlarında ise okul çeşidine göre görsel sanatlar/müzik, beden eğitimi ve spor/görsel sanatlar veya beden eğitimi ve spor/müzik derslerinden birini seçebilir ve istekleri doğrultusunda üst sınıflarda tercih ettikleri dersi değiştirebilirler.

2017 tarihli ders çizelgesi ile bu derslere ilişkin yapılan değişiklikler bir önceki ders çizelgesiyle karşılaştırıldığında, Sosyal Bilimler Liselerinin hazırlık sınıfı ile 11 ve 12. sınıflarında yer almayan Beden Eğitimi ve Spor/Görsel Sanatlar/Müzik derslerinin yeni ders çizelgesiyle birlikte tüm sınıflarda verilmeye başlandığı, ders saatlerinin ise hazırlık sınıfında 4 ders saati olarak belirlendiği, 9 ve 10. sınıflarda 1 ders saatinden 2 ders saatine çıkarıldığı ve bununla birlikte 11 ve 12. sınıflarda 2 ders saati olarak verilmeye başlandığı; Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Liselerinin hazırlık sınıfında işlenmeyen Görsel Sanatlar/Müzik derslerinin yeni çizelgeyle birlikte hazırlık sınıfı da dahil olmak üzere tüm sınıflarda verildiği ve 1 ders saatinden 2 ders saatine çıkarıldığı; Anadolu Liselerinde tüm sınıflarda 1 ders saati verilen Görsel Sanatlar/Müzik derslerinin 2 ders saatine çıkarıldığı; Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümünde 1 ders saati verilen Beden Eğitimi ve Spor/Görsel Sanatlar tüm sınıflarda 2 ders saatine çıkarıldığı; Spor Liselerinde 10. sınıf hariç diğer tüm sınıflarda 1 ders saati verilen Görsel Sanatlar/Müzik Derslerinin 2 ders saatine çıkarıldığı; Fen Liselerinde Beden Eğitimi/Görsel Sanatlar/Müzik olarak yer alan derslerden Beden Eğitimi dersinin ayrıldığı, 9 ve 10. sınıflarda 1 ders saati verilen Görsel Sanatlar/Müzik derslerinin ise 2 ders saatine çıkarıldığı ancak 11 ve 12. sınıflardan kaldırıldığı; Güzel Sanatlar Liselerinin yeni açılan bölümlerinden biri olan Türk Halk Müziği Bölümünde Beden Eğitimi ve Spor/Görsel Sanatlar derslerinin 9. sınıfta 2 ders saati, 10. sınıfta 1 ders saati, 11 ve 12. sınıflarda 2 ders saati; yeni açılan bir diğer bölüm olan Türk Sanat Müziği Bölümünde ise tüm sınıflarda 2 saat verilmek üzere düzenlendiği; Anadolu İmam Hatip Liselerinin tüm sınıflarında 1 ders saati verilen Beden Eğitimi ve Spor/Görsel Sanatlar/Müzik derslerinin yalnızca 9. sınıfta 2 ders saatine çıkarıldığı diğer sınıflarda 1 ders saati olarak okutulmaya devam edildiği görülmektedir.

2.1.2. Yükseköğretim’de Sanat Eğitimi

Yükseköğretim, 2547 kanun numaralı Yükseköğretim Kanunu’nun 3. maddesinde ‘milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyılı kapsayan her kademedeki eğitim-öğretimin tümüdür’ olarak tanımlanmaktadır (RG, 1981 s. 1). Aynı maddenin c bendinde yükseköğretim kurumlarının; ‘üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokulları’ olduğu belirtilmektedir (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2016, s. 5347).

Öğrencilere en üst düzeyde eğitim veren, bilimsel araştırmalar yapan ve ortaya çıkan önemli bilgilerin toplumsal problemlerin çözümünde kullanılmasını sağlayan yükseköğretim kurumları, yüksek nitelikli bireylerin yetişmesinde, toplumsal refahın oluşumunda ve kültürün nesiller arası aktarımında önemli bir rol üstlenmektedir. Yükseköğretim kurumları denildiğinde ilk akla gelen kurum üniversiteler olmaktadır.

Üniversite, yükseköğretim kanununda “bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur” olarak tanımlanmaktadır (YÖK, 2016, s. 5348)

Üniversiteleri, ekonomik sektörlerin ve araştırmanın insan gücü kaynağı olan yükseköğretimin ana gövdesi olarak gören Başaran (2006, s. 120) üniversitelerin, ‘bilim üreten, teknoloji ve kültürü yayan, bu alanlarda yüksek nitelikte bilim, teknoloji ve yönetim elemanları yetiştiren, ülke ve dünya sorunları üzerinde özerk olarak çalışan, eleştiri yapan, çözümler üreten kurumlar’ olduklarını belirtmektedir.

YÖK’ün yükseköğretim bilgi yönetim sisteminden ulaşılan istatistiksel verilere göre 2017 yılında Türkiye’de 112’si Devlet, 65’i Vakıf ve 6’sı Vakıf Meslek Yüksekokulu olmak üzere toplam 183 üniversite eğitim-öğretim vermektedir. 112 devlet üniversitesine bağlı 1212 fakülte ve bu fakültelelere bağlı 6336 bölüm bulunurken vakıf üniversitelerine bağlı 405 fakülte ve bu fakültelelere bağlı 1531 bölüm bulunmaktadır (YÖK, 2017a).

Araştırmanın problem durumunda da belirtildiği gibi meslek tercihini sanat eğitiminden yana kullanan birçok öğrenci bulunmaktadır. Yükseköğretimde sanat eğitimi veren kurumların 2017 yılına ait istatistiksel dağılımı incelendiğinde Vakıf Üniversitelerine bağlı

11 Güzel Sanatlar Fakültesi, 40 Sanat ve Tasarım Fakültesi, 17 Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi ile 6 adet Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesinin bulunduğu; devlet üniversitelerinde ise 54 Güzel Sanatlar Fakültesi, 25 Sanat ve Tasarım Fakültesi, 28 Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, 26 Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, 21 Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi ile 74 Eğitim Fakültesine bağlı Resim ve Müzik öğretmeni adayı yetiştiren 49 Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nün bulunduğu görülmektedir (YÖK, 2017a).

Ortaöğretimleri sırasında hedefledikleri üniversitelerin ön lisans ve lisans programlarında okumaya hak kazanabilmeleri için tüm aday öğrencilerin 2018 yılına kadar ÖSYM tarafından gerçekleştirilen Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS)'ne başvurmaları zorunlu tutulmuştur. Her yıl yaklaşık 2 milyonun üzerinde öğrencinin geleceğine yön veren sınav sisteminde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 45. maddesi kapsamında YÖK tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda 2010 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlamak üzere düzenleme yapılmıştır. Yapılan düzenlemeyle Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ile Lisans Yerleştirme Sınavları (LYS) olarak iki aşamadan oluşan ÖSYS'de aday öğrencilerin LYS'ye girebilmeleri ve sonrasında tercih yapabilmeleri için ilk aşama olan YGS'ye girmeleri ve şart koşulan taban puan ve üstünü almaları zorunlu tutulmuştur. 2017 yılında, uygulanmakta olan sistemin yerine 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konulacak yeni bir sınav sistemi geliştirilmiştir. Yeni sistemle birlikte yükseköğretime giriş sınavının adı Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) olarak belirlenmiştir. Yeni ve önceki sistemlere ait tüm detaylara ÖSYM'nin resmî web sitesinde her yıl yayımlanan sınav kılavuzlarından ulaşmak mümkündür. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrenciler ÖSYS sınavına tabi olmuşlardır.

Üniversitelerin sanat eğitimi veren fakültelerine öğrenci alımı, ÖSYM tarafından yapılan merkezi yerleştirme ve yükseköğretim kurumları tarafından yapılan özel yetenek sınavlarıyla iki farklı şekilde yapılmaktadır. Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan lisans programlarının listesine her yıl ÖSYM'nin yayımladığı yükseköğretime giriş sınav kılavuzunda yer verilmektedir.

2.1.2.1. Özel Yetenek Sınavı

Yükseköğretimde kalitenin yükseltilebilmesi ve korunabilmesi için öncelikle akademik standartların belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle yükseköğretime başvuran öğrenci adaylarının seçiminde oldukça dikkatli bir yol izlenmelidir. Seçme, başarılı olma potansiyeli yüksek olan aday öğrencilerin tespit edilmesi amacıyla yapılmaktadır. Seçmelerin adayların başvurdukları alanlara yönelik becerilere istenilen düzeyde sahip olup olmadıklarının belirlenerek yapılması, yükseköğretim kurumlarında ülkenin kültürel ve ekonomik kalkınmasının temel ihtiyacı olan yüksek nitelikli bireylerin yetiştirilmesi açısından önemlidir.

Yükseköğretimde öğrenim görmek isteyen öğrencilerin sahip olmaları gereken bilgi ve yeteneklerin belirlenmesinde temel alınabilecek birçok ölçüt bulunmaktadır. Sanat eğitimi almak isteyen adayların seçiminde belirlenen ölçüt özel yetenek sınavlarıdır.

2017 yılı ÖSYS Kılavuzuna (ÖSYM, 2017, s. 26) göre özel yetenek gerektiren lisans programlarının özel yetenek sınavları ile seçme ve yerleştirme işlemleri yükseköğretim kurumlarınca yapılmaktadır. Yükseköğretim Kurulunun belirlediği ilke ve kurallar doğrultusunda yapılan özel yetenek sınav başvuruları doğrudan programın bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumuna yapılmakta aynı zamanda sınav ile sınav değerlendirme işlemleri de ilgili yükseköğretim kurumu tarafından yürütülmektedir. Kılavuzda özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlardan her birine en az kaç puan almış olan adayların başvuru yapabileceklerine, başvuru öncesinde sınavı yapacak ilgili yükseköğretim kurumunca karar verildiği belirtilmektedir. Verilen kararın basın-yayın organlarıyla adaylara duyurulduğu ayrıca sınavla ilgili diğer başvuru şartlarının da yine ilgili kurumların internet sayfalarında verilen başvuru duyurularında ilan edildiği de kılavuzda verilen bilgiler arasındadır.

ÖSYS Kılavuzu sınav sisteminde yapılan değişikliklere göre düzenlenerek her yıl ÖSYM'nin resmî web sitesinde yayımlanmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin özel yetenek sınavına girdikleri 2012 yılına ait ÖSYS kılavuzundan itibaren yapılan incelemede; özel yetenek sınavı ile seçme yöntemi başlığı altında yer alan özel yetenek gerektiren yükseköğretim kurumlarına yapılacak işlemlerle ilgili şartlarda yıllar içerisinde bazı değişiklikler ile yeni düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir.

2013 ÖSYS Kılavuzu incelendiğinde; bir önceki yıl yayımlanmış olan 2012 ÖSYS Kılavuzunda iki programa ayrılan ve aşağıda kılavuzda yer aldığı şekliyle detaylı olarak ele alınan özel yetenek sınavı gerektiren yükseköğretim programlarının bu kılavuzda

eğitim ve eğitim dışı programlar olarak ayrılmadığı görülmektedir. Bunun yanında yine 2012 kılavuzunda yükseköğretim kurumları tarafından başvuru için gazetelere ve diğer yayın organlarına verilecek ilanlarda; başvurusunu mezun oldukları alanlardaki programlara yönelik yapacak öğrencilerden YGS puan türüne bakılmaksızın (140'dan az olmamak koşuluyla), alan dışından mezun öğrencilerin yapacakları başvurularda ise puan türüne bakılmaksızın (180'den az olmamak koşuluyla) kaç puan almaları gerektiği bilgilerinin yer alacağına yönelik Şartlarda da değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklikle alan ve alan dışı ibareleri kaldırılarak alan farkı gözetilmeksizin başvuru yapmak isteyen tüm adayların 2013-YGS puanlarının herhangi birinden en az 140 puan almış olmaları Şartı getirilmiştir. 2014 ve 2015 ÖSYS kılavuzlarında da taban puan 140 olarak belirlenmiştir. 2016 ÖSYS Kılavuzunda taban puan 150'ye çıkarılmış ve en son yayımlanan 2017 ÖSYS Kılavuzunda da aday ğrenci başvuruları için aynı taban puan Şartı getirilmiştir. Sınav sisteminde önemli değişikliklerin yapıldığı 2018 yılına gelindiğinde ise 2018-2019 eğitim-ğretim yılından itibaren özel yetenek sınavı ile ğrenci kabul eden yükseköğretim programlarına başvuruda bulunmak isteyen aday öğrencilerin yeni sınav sistemi YKS'nin 1. Oturumu olan TYT'ye girmeleri ve en az 150 puan almış olmaları gerektiği Şartı getirilmiştir (ÖSYM, 2012, s. 21-22; ÖSYM, 2013, s. 22; ÖSYM, 2014, s. 23; ÖSYM, 2015, s. 26; ÖSYM, 2016, s. 26; ÖSYM, 2017, s. 26; ÖSYM, 2018, s. 29).

Özel yetenek sınavı ile ğrenci alan programlarda ilk kez engelli öğrenciler için başvuru Şartının 2014 ÖSYS Kılavuzu (ÖSYM, 2014, s. 23) ile getirildiği görülmektedir. Bu Şart, "engelli öğrencilerin (bedensel engelli, görme engelli, işitme engelli, otizm) engelli olduklarını belgelemeleri kaydıyla, YGS puanlarından en az birinin 100 ve üzerinde olması gerekmektedir" Şeklinde kılavuzda yer almaktadır. Bir yıl sonra yapılan sınav için yayımlanan 2015 ÖSYS Kılavuzunda (ÖSYM, 2015, s. 26) bu Őarta, Yükseköğretim Genel Kurulunun 25.09.2014 tarihli toplantısında alınan karar uyarınca; engelli öğrencilerin (bedensel engelli, görme engelli, işitme engelli, otizm) zel yetenek sınavı ile ğrenci alan programlara, YGS puanları değerlendirmeye katılmadan (ÖSYS Kılavuzlarında yer alan formül kullanılmadan) yetenek sınavı sonucuna göre değerlendirilecekleri ve yetenek sınavını kazanan öğrencilerin kayıtlarının yapılmasının uygun görüldüğü ilave edilmiştir.

Özel yetenek sınavlarının taban puanları yukarıda detaylı Şekilde değinildiği gibi her yıl ÖSYM tarafından belirlenerek ilan edilmektedir. Yükseköğretim kurumları da ÖSYM'nin belirlediği puandan az olmamak n koşuluyla bir başvuru puanı belirlemekte ve diğer Őartlarla birlikte yayımladıkları ilanla tüm adaylara duyurmaktadırlar. 2012 ÖSYS

kılavuzunda başvuru taban puanları alandan mezun öğrenciler için 140, alan dışından mezun öğrenciler için 180 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya öğrenci kaynağı olan Gazi Üniversitesi ile Necmettin Erbakan Üniversitelerinin verdikleri 2012 yılı özel yetenek sınav başvuru ilanları incelendiğinde; Gazi Üniversitesi tarafından verilen ilanda, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı için düzenlenen özel yetenek sınavına başvurmak isteyen aday öğrencilerin 2012 YGS-1, YGS-2, YGS-3, YGS-4, YGS-5 ve YGS-6 puanlarından en az 200 puan almış olmaları şartının yer aldığı; Necmettin Erbakan Üniversitesi tarafından verilen ilanda ise aday öğrencilerin 2012 YGS puan türlerinin herhangi birinden en az 180 puan almış olmaları şartının bulunduğu görülmektedir. Her iki üniversitenin de başvuru şartlarında öğrencilerin mezun oldukları lise türüyle ilgili bir sınırlandırma getirilmemiştir.

Özel yetenek sınavlarının temel ilke ve kuralları, sınavın kaç aşamada ve nasıl uygulanacağı ile değerlendirme ve yerleştirmelerin detayları yükseköğretim kurumlarının yayımladıkları özel yetenek sınav kılavuzlarında açıkça belirtilmektedir. Sınavın aşama ve uygulama biçimleri yükseköğretim kurumlarına göre değişiklik gösterebilmektedir. Gazi Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitelerinin 2012-2013 eğitim-öğretim yılı Resim-İş Öğretmenliği özel yetenek sınav kılavuzları incelendiğinde; Gazi Üniversitesinin kontenjan sayısını 70, Necmettin Erbakan Üniversitesinin ise 45 olarak belirlediği ve her iki üniversitenin de özel yetenek sınavlarını tek oturumda ve 2 aşamada gerçekleştirecekleri bilgilerine yer verildiği görülmektedir. Kılavuzlara göre, tek oturumda gerçekleştirileceği vurgulanan sınavların I. aşamasını “Canlı Modelden Desen Çalışması”, II. aşamasını ise “İmgesel Tasarım Çalışması” oluşturmuş ve her aşama için 90 dakikalık süre verilmiştir. Sınavın ilk aşaması olan canlı modelden desen çalışması bölümünde adaylardan canlı bir modelin desenini çizmeleri istenirken, ikinci aşaması olan imgesel tasarım çalışması bölümünde imgesel tasarım konusunu kendilerine verilen sınav süresi içinde çizmeleri istenmiştir.

Yükseköğretim kurumlarına ait kılavuzlarda ayrıca değerlendirme ve yerleştirme işlemlerinin nasıl yapılacağına dair bilgilere de yer verilmiştir. I. aşama sınav puanının %50’si ile II. aşama sınav puanının %50’sinin toplamıyla belirlenen özel yetenek sınav puan (ÖYSP) dağılımı, Gazi üniversitesi için 49,5 puanın altında olan, Necmettin Erbakan Üniversitesi için 50 puanın altında olan çalışmaların değerlendirmeye alınmayacağı belirtilmiştir. Değerlendirmeye dair diğer şartlara sınav kılavuzlarından ulaşmak mümkündür. Yerleştirme işlemlerinin yerleştirme puanına (YP) göre yapılacağı, YP’si yüksek olan adaya öncelik verileceği; ancak YP’lerinin eşit olması durumunda YGS başarı

notu yüksek olan adayın sıralamada üstte yer alacağı belirtilmiştir. Kılavuzlarda asıl listelerde ismi bulunup belirlenen süre içinde kayıt yaptırmayan adayların haklarını kaybedecekleri ve yerlerine kılavuzda belirtilen esaslar doğrultusunda ilan edilen yedek listeden puan olarak en üst sıradan başlanarak yedek adayların yerleştirileceği bilgisi verilerek önemli bir uyarının da yapıldığı görülmektedir.

İlanlarda yer alan tüm şartları sağlayarak ön kayıt yaptıran farklı lise türlerinden mezun aday öğrenciler, Gazi Üniversitesinin 28 Ağustos 2012 tarihinde, Necmettin Erbakan Üniversitesinin ise 13 Ağustos 2012 tarihinde düzenlemiş olduğu yukarıda temel ilke ve kurallarına değinilen özel yetenek sınavında başarılı olarak 2012-2013 eğitim-öğretim yılı için bu üniversitelerin Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarına kayıt yaptırmışlardır.

2.1.2.2. Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı

Eğitim sisteminin en önemli yapı taşı öğretmen oluşturmaktadır. Bu nedenle öğretmen yetiştirme önemli, hassas ve geniş kapsamlı bir konudur. Özellikle yüksek kalitede bir eğitim sistemi ancak nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi ile sağlam temeller üzerine oturabilir.

Öğretmen yetiştirme sistemi içinde özellikle belli bir alanda veya o alanın alt dallarında yetiştirilen dal öğretmenlerinin eğitimleri, genel öğretmenlik bilgisinin yanında sağlam alan bilgisi gerektirmesinden dolayı ayrı bir öneme sahiptir. Geleceğin sanat öğretmenlerinin eğitimi bu öneme sahip olan alan öğretmenliklerinden biridir.

Bireylerin yaşantılarında kendilerini ifade edebilme özgürlüklerini sonuna kadar yaşayabilmelerine ve yaratıcılıklarını geliştirebilmelerine fırsat tanıyan sanat eğitimi kadar bu eğitimi veren sanat eğitmenleri ve onların eğitimi de oldukça önemlidir. Gençaydın (2002, s. 30) toplumu çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarabilmenin ancak, çağının dinamikleri karşısında ayakta durabilecek, yaratıcı ve toplumsal bilinç sahibi duyarlı bireyleri yetiştirmekle gerçekleşebileceğini ifade etmekte ve bunun en kestirme ve ekonomik yolunun da insanın duyarlık ve yaratıcılık eğitimi anlamına gelen sanat eğitimini gerçekleştirebilecek sanat eğitimcilerini yetiştirmek olduğunu belirtmektedir.

Müzik, resim, edebiyat vb. gibi sanatın hemen her alanında verilen sanat eğitiminin bu konuda eğitilmiş alan uzmanları tarafından verilmesi eğitimin amacına sağlıklı bir şekilde ulaşması için gereklidir. Bu nedenle diğer alanlarda olduğu gibi sanat eğitiminde de görev yapacak olan eğitmenlerin alanla ilgili gerekli bilgi ve donanımlara sahip olabilmesi için

iyi bir lisans eğitiminden geçmesi gerekmektedir. Bu düşüncemizi destekleyen nitelikte bir görüş te Uçan tarafından 2002 yılında Gazi Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen “Türkiye’de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme” temalı sanat eğitimi sempozyumunda sunulmuştur. Uçan (2002, s. 20) da bildirisinde hangi türde, hangi tipte, sanatın hangi kolunda, dalında veya alt dalında olursa olsun sanat öğretmenliğinin “sanat öğretmenliği lisans öğrenimi” görenek kazanılan bir meslek olduğu ilkesine tam olarak uyulması gerektiğini belirtmekte ve hangi gerekçe ile olursa olsun bu ilkedan asla ödün verilmemesi, vazgeçilmemesi gerektiğinin altını çizmektedir.

Türkiye’de ilköğretime (İlköğretmen Okulları, Köy Enstitüleri ve İki Yıllık Eğitim Enstitüleri), ortaokullara (Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri) ve liselere (Yüksek Öğretmen Okulları) öğretmen yetiştiren tüm kurumlar 20 Temmuz 1982 Tarih ve 17760 Sayılı RG’de yayımlanan 41 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1982)’yle birlikte üniversitelere bağlanmıştır. Bu kararla birlikte öğretmen yetiştiren kurumlar üniversitelerin, eğitim fakülteleri altında toplanarak bölümlere ayrılmış ve bölümleri oluşturan Anasanat/Ana Bilim dalları ile eğitim-öğretime devam etmişlerdir. Bu bölümlerden biri de Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü’dür.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü; müzik öğretmeni yetiştiren Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı ile görsel sanatlar (resim) öğretmeni yetiştiren Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalından oluşmaktadır. Araştırmanın amacının Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, öğrencileri ve 4 yıllık eğitim süresince verilen alan ve alan eğitimi dersleri üzerine temellendirilmesinden dolayı bu bölümde sadece bu Ana Bilim Dalı ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Görsel sanatlar öğretmenlerinin yeterlilikleri ve özellikle alan hakimiyetleri verilen sanat eğitiminin kalitesini belirlemektedir. Nitelikli görsel sanatlar eğitimi ancak bu alanda nitelikli görsel sanatlar eğitmenlerinin yetiştirilmesiyle gerçekleştirilebilir. Türkiye’de mevcut Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarını bu misyonu üstlenerek geleceğin çağdaş, bilinçli ve duyarlı sanat eğitmenlerini yetiştirmektedir.

Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin tabi oldukları 2012 ÖSYS Kılavuzu (ÖSYM, 2012, s. 22-23)’nda özel yetenek sınavı gerektiren yükseköğretim programlarının, özel yetenek gerektiren eğitim programları ile eğitim programları dışındaki özel yetenek gerektiren programlar olarak ikiye ayrıldığı ve başvuru şartlarının da bu başlıklar altında düzenlendiği belirtilmektedir. Her iki program türü incelendiğinde Resim-İş Öğretmenliğinin, içinde Antrenörlük Eğitimi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Müzik

Öğretmenliği, Rekreasyon, Spor Bilimleri ve Spor Yöneticiliği programlarının da bulunduğu özel yetenek gerektiren eğitim programlarında yer aldığı görülmektedir.

Lisans düzeyinde sanat eğitimi alabilmek için her yıl yüzlerce öğrencinin özel yetenek sınavlarına başvuruda bulunduğu Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, yürüttüğü 8 yarı yıllık programıyla; Türkiye'nin sanat eğitimine katkıda bulunacak öğretim faaliyetleri düzenleyebilen, çağdaş yaklaşımları temel alarak çağın dinamiklerine uyum sağlayabilen, estetik beğenisi yüksek, yaratıcı ve alan bilgisine hakim, nitelikli sanat eğitmenleri yetiştirmek amacını taşımaktadır ve bu amaç doğrultusunda öğrenci yetiştirmektedir.

Geniş bir istihdam alanına sahip olan Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı mezunları, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda öğretmen; kütüphanelerde, özel ya da devlete bağlı müze ve sanat galerilerinde uzman; televizyon, gazete, dergi, sinema ve tiyatrolarda sanat yönetmeni ya da tasarımcı olarak çalışabilecekleri gibi tercihleri doğrultusunda devletin farklı kurumlarında memurluk yapabilmektedir. Lisans programını başarıyla bitiren mezunlar gerekli şartları sağladıkları takdirde lisansüstü eğitimlerine devam ederek akademik çalışmalar yapabilmekte, üniversitelerde akademik personel olabilmektedir. Tüm bunların yanında serbest olarak atölye çalışmalarını sürdürüp aldıkları izinlerle alana özgü özel dersler verebilmektedir.

2.1.2.2.1. Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Alan ve Alan Eğitimi Dersleri

Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında 8 yarıyıl boyunca alan ve alan eğitimi dersleri, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve genel kültür dersleri verilmektedir. Bu dersler Yüksek Öğretim Kurulu tarafından belirlenmekte ve yine YÖK'ün resmî web sitesinde "Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları" başlığı altında yayımlanmaktadır.

Araştırmada öğrencilerin alan ve alan eğitimi derslerine ait akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılması amaçlandığından dolayı bu başlık altında Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında okutulan alan ve alan eğitimi derslerine yer verilmiştir.

1982 yılında öğretmen yetiştiren kurumların üniversitelere bağlanmasıyla birlikte öğretmenler üniversitelerin Eğitim Fakültelerinde yetiştirilmeye başlamıştır. Aradan geçen 15 yılın ardından özellikle hızla gelişen toplumsal standartlara ayak uydurabilmek

amacıyla 1997 yılında YÖK'ün 04.11.1997 tarih ve 97.39.2761 sayılı kararı ile eğitim fakültelerinde yeniden yapılandırma çalışmaları başlatılmıştır.

Eğitim Fakültelerinde yeniden yapılandırmanın temel amaçlarından biri “16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı kanunla yürürlüğe giren ve 1997-1998 öğretim yılında uygulanmaya başlanan sekiz yıllık zorunlu ilköğretim düzeyindeki sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni ihtiyacının karşılanması” olarak belirtilmektedir (YÖK, 1998, s. 3).

Gerek sınıf gerekse branş öğretmenliğinde hedeflenen kalitede öğretmenlerin yetiştirilebilmesi için mevcut öğretmen yetiştirme programlarının gelişmelere ve çağın gereksinimlerine ayak uydurabilmesi gereklidir, bu durum programların düzenlenerek güncellenmeleri ihtiyacını doğurmaktadır. Bu ihtiyaç özellikle 1982 yılından sonra geçen 15 yıl içerisinde yaşanan aksama ve eksiklikler nedeniyle ortaya çıkan sorunlarla kendisini daha çok hissettirmiştir. Bunun sonucunda 1997 tarihli Eğitim Fakültelerinde yeniden yapılandırma sürecinde lisans ve lisansüstü programlar değerlendirmeye alınarak gerekli düzenlemelerin yapılması için çalışmalar başlatılmıştır.

YÖK öğretmen yetiştiren lisans ve lisansüstü programlarda yıllardan beri süregelen önemli sorunların bulunduğunu belirtmekte ve yeni düzenlemenin başarılı olması için alınması gereken önlemlerden birinin, öğretmen yetiştiren programlarda bulunan derslerin ve içeriklerinin yeniden belirlenmesi olduğunu altını çizmektedir. Bununla birlikte öğretmen yetiştirme konusundaki çağdaş gelişmeler ile yönelimlerin ortaya çıkardığı temel ihtiyaçların, bu programların en baştan geliştirilmesinin gerekliliğini gösterdiği ifade edilmektedir (YÖK, 1998, s. 4).

Öğretmen yetiştirme programlarının niteliği, gerekliliği ve sorunları üzerine yapılan akademik çalışmalar sonuç ve önerileriyle birlikte birçok konferans ve sempozyumda sunulmaktadır. Özellikle araştırmalar sonucunda programlarla ilgili ortaya konulan sorunlar yeniden yapılandırma sürecinde programların yeniden düzenlenmesi konusunda önemli bir role sahiptir.

Eğitim Fakültelerinde geçmişte uygulanan öğretmen yetiştirme programlarının incelendiği ve bu konuda yapılan çeşitli araştırma sonuçlarının analizleri sonucunda yaşanan sorunların ortaya çıkarıldığı ifade edilen 1998 tarihli YÖK yayınında, geçmişte uygulanan programlardan mezun olan öğretmen adaylarının tüm bu ve benzeri sorunlar nedeniyle öğretmenlik mesleğine yeterli şekilde hazırlanamadıklarının saptandığı belirtilmektedir. Yapılan çeşitli toplantı ve konferanslarda temel sorunların ortaya konulduğu ve öğretmen

yetiştirme programlarının nitelikli öğretmen yetiştirme amacına yönelik yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğinin ortaya çıktığı vurgulanmaktadır (YÖK, 1998, s.4).

Ortaya konan sorunlar üzerine yapılan görüşmelerde kararlar alınarak programlarda gerekli görülen değişiklikler yapılmış ve yapılan tüm değişikliklerle birlikte yeniden düzenlenen öğretmen yetiştirme lisans programları 1998-1999 akademik yılında uygulanmaya başlanmıştır. Yeni programa göre Resim Öğretmenliği Lisans Programı içerik kategorilerinin ağırlığı %56,5 Alan Bilgisi, %33,5 Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve %10,0 Genel Kültür dersleri şeklinde düzenlenmiştir.

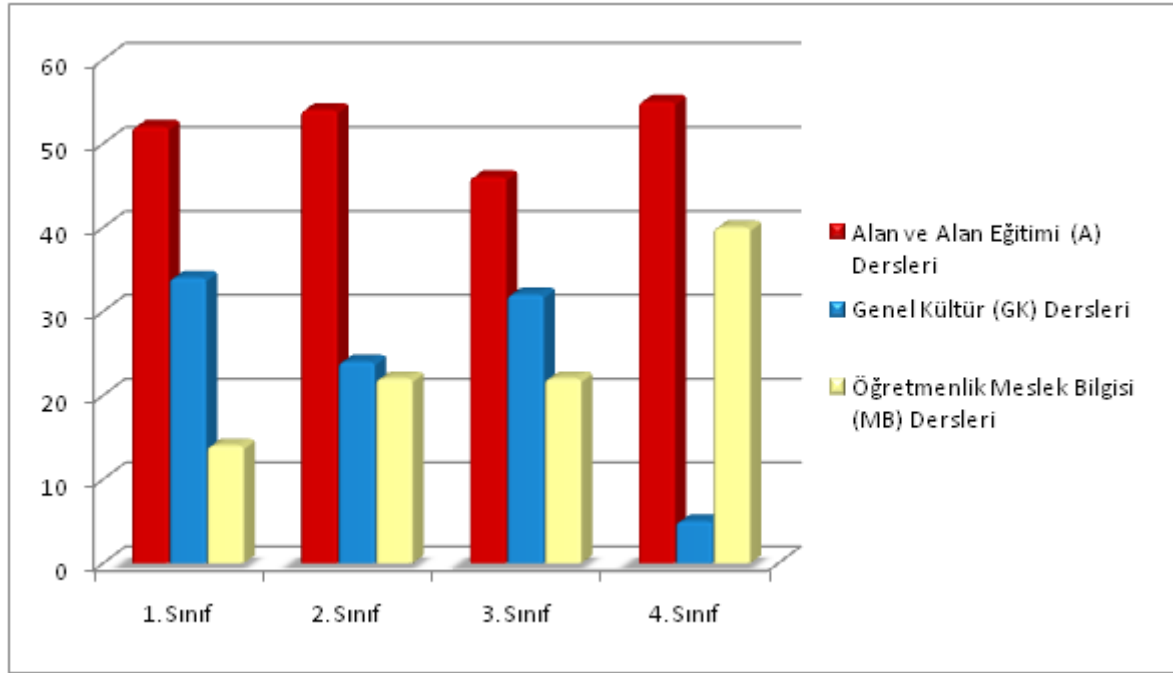
Yüksek nitelikte öğretmen yetiştirme beklentisinin karşılanabilmesi için öğretmen yetiştirme programlarının devamlı olarak denetlenerek değerlendirilmesi ve mevcut eksiklikler ile sorunların tespit edilerek giderilmesi sağlanmalıdır. Bu amaçla YÖK Genel Kurulunun 19.09.1997 tarih ve 97.8.144 sayılı kararıyla “Öğretmen Yetiştirme Türk Milli Komitesi” kurulmuştur. Komite 15 yıl boyunca amaç ve görevleri doğrultusunda hizmet vermiş ancak Yükseköğretim Yürütme Kurulunun 14.03.2012 tarihli toplantısında alınan kararla kapatılmıştır. Kapatılmasının ardından çalışmalarına “Öğretmen Yetiştirme Çalışma Grubu” adıyla amaç ve görevlerinde bazı güncellemeler yapılarak devam etmiştir (YÖK, 2017b; 2017c).

1998 tarihli yeniden yapılandırmadan 8 yıl sonra programlarda güncelleme yapılma ihtiyacı doğmuş ve 2006 yılında bir kez daha eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma süreci başlatılmıştır. YÖK (2007, s. 7) tarafından 1997 tarihli son güncellemenin ardından geçen sekiz yıllık süre içinde birçok farklı kurum tarafından gerçekleştirilen akademik etkinliklerde, eğitim fakültelerinde uygulanan öğretmen yetiştirme programlarının; çağımızın gerektirdiği gerekli donanımlara sahip öğretmenler yetiştirmedeki yeterliliklerinin tartışılır olması ve bununla birlikte MEB tarafından ilköğretim programlarında 2003-2004 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere yapılan değişiklikler, öğretmen yetiştirme programlarının yeniden güncellenme gerekçeleri olarak gösterilmektedir.

Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler derslerin, ders saatlerinin ve kredilerinin yeniden şekillendirildiği 2006-2007 akademik yılından itibaren uygulamaya giren 2007 tarihli Resim-iş Öğretmenliği Lisans Programına tabi olmuşlardır. Aşağıda 8 yarıyılık programda bulunan Alan ve Alan Eğitimi derslerine ait bilgilere yer verilmiştir.

2007 tarihli öğretmen yetiştirme programlarında genel içerik kategorilerinin ağırlık oranları; %50 Alan Bilgisi ve Becerileri, %30 Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve Becerileri ve %20 Genel Kültür Dersleri şeklinde belirlenmiştir. Ancak programda da açıklandığı üzere verilen oranlar ve ders saatleri öğretmenlik dallarına göre farklılık gösterebilmektedir (YÖK, 2007, s.8). Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı 116 saati teorik, 76 saati uygulama olmak üzere toplam 192 saat ve 154 kredi olarak düzenlenmiştir. Programın içerik kategorileri ağırlık oranları hesaplandığında %52 Alan ve Alan Eğitimi, %24 Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve %24 Genel Kültür Dersleri olarak düzenlendiği saptanmıştır. Ağırlık oranları dikkate alındığında en yüksekinin %52 ile Alan ve Alan Eğitimi derslerine ait olduğu görülmektedir.

Derslerin içerik kategorilerinin ağırlık oranlarının sınıf düzeylerine göre dağılımı Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı ders içerik kategorilerinin sınıf düzeylerine göre dağılımı.

Şekil 1 incelendiğinde derslerin sınıf düzeylerine göre ağırlık oranlarının 1. sınıf'ta %52 A, %34 GK ve %14 MB dersleri; 2. sınıf'ta %54 A, %24 GK ve %22 MB dersleri; 3. sınıf'ta %46 A, %32 GK ve %22 MB dersleri ve 4. sınıf'ta %55 A, %5 GK ve %40 MB dersleri şeklinde düzenlendiği görülmektedir. Oranlarda yapılan genel karşılaştırmada A derslerinin ağırlık oranlarının tüm sınıflarda GK ve MB derslerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Toplam 80 kredilik 23 dersten oluşan Alan ve Alan Eğitimi derslerinin 1, 2, 3 ve 4. sınıf dağılımlarına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1

Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı Alan ve Alan Eğitimi Derslerin Sınıflara Göre Dağılımı

1.SINIF									
I.YARIYIL					2. YARIYIL				
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K		
A Temel Tasarım I	4	4	6	A Temel Tasarım II	4	4	6		
A Desen I	2	2	3	A Desen II	2	2	3		
A Perspektif	1	2	2	A Sanat Tarihine Giriş	2	0	2		
TOPLAM	7	8	11	TOPLAM	8	6	11		
2.SINIF									
III.YARIYIL					IV. YARIYIL				
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K		
A Anasanat Atölye I	2	4	4	A Anasanat Atölye II	2	4	4		
A Seçmeli Sanat Atölye I	2	2	3	A Seçmeli Sanat Atölye II	2	2	3		
A Yazı	1	2	2	A Çocuğun Sanatsal Gelişimi	2	0	2		
				A Sanat Felsefesi	2	0	2		
TOPLAM	5	8	9	TOPLAM	8	6	11		
3.SINIF									
V.YARIYIL					VI. YARIYIL				
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K		
A Anasanat Atölye III	2	4	4	A Anasanat Atölye IV	2	4	4		
A Seçmeli Sanat Atölye III	2	2	3	A Seçmeli Sanat Atölye IV	2	2	3		
				A Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3		
TOPLAM	4	6	7	TOPLAM	6	8	10		
4.SINIF									
VII.YARIYIL					VIII. YARIYIL				
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K		
A Anasanat Atölye V	4	4	6	A Anasanat Atölye VI	4	4	6		
A Seçmeli Sanat Atölye V	2	2	3	A Seçmeli Sanat Atölye VI	2	2	3		
A Müze Eğitimi ve Uygulamaları	2	2	3						
TOPLAM	8	8	12	TOPLAM	6	6	9		

Tablo 1 incelendiğinde 1.sınıf A derslerinin I. Yarıyılıda verilen Temel Tasarım I, Desen I ve Perspektif dersleri ile II. Yarıyılıda verilen Temel Tasarım II, Desen II ve Sanat Tarihine Giriş dersleri olmak üzere toplam 22 kredilik 6 dersten oluştuğu; 2. sınıf A derslerinin III. Yarıyılıda verilen Anasanat Atölye I, Seçmeli Sanat Atölye I ve Yazı dersleri ile IV.

Yarıyılıda verilen Anasanat Atölye II, Seçmeli Sanat Atölye II, Çocuğun Sanatsal Gelişimi ve Sanat Felsefesi dersiyle toplam 20 kredilik 7 dersten; 3. sınıf A derslerinin V. Yarıyılıda verilen Anasanat Atölye III ve Seçmeli Sanat Atölye III dersleri ile IV. Yarıyılıda verilen Anasanat Atölye IV, Seçmeli Sanat Atölye IV ve Özel Öğretim Yöntemleri II dersleri olmak üzere toplam 17 kredilik 5 dersten; 4. sınıf A derslerinin ise VII. yarıyılıda verilen Anasanat Atölye V, Seçmeli Sanat Atölye V, Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersleri ile VIII. yarıyılıda verilen Anasanat Atölye VI ve Seçmeli Sanat Atölye VI dersleri olmak üzere toplam 21 kredilik 5 dersten oluştuğu görülmektedir.

Tablo 1’de bulunan A derslerinin Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı (YÖK, 2007, s. 163-175)’nda yer alan ders içeriklerine aşağıda yer verilmiştir.

I. YARIYIL

Temel Tasarım I

“Sanat eserini düzenleyen elemanlar (çizgi, doku, form, şekil, mekan) ve ilkeler (ritim, hareket, denge, vurgu, kontrast, birlik, bütünlük, çeşitlilik) iki boyutlu uygulama çalışmaları, iki ve üç boyutlu sanat eserlerinde bu eleman ve ilkelerin ilişkisi, tasarım eleman ve ilkeleri ile biçim ve içerik ilişkisini dikkate alan özgün çalışmalar”.

Desen I

“Canlı model ya da nesnelerin gözlemine dayalı kompozisyon, oran-orantı, ışık-gölge, hareket, bütünlük, denge gibi eleman ve ilkeleri temel alarak görsel algının geliştirilmesi çalışmaları, çeşitli malzeme ve tekniklerle çizgisel çalışmalar”.

Perspektif

“Özgün örnek çalışmalar üzerinden temel perspektif bilgileri (duruş noktası, ufuk çizgisi, kaçış noktası, ölçü, oran, perspektif çeşitleri vb.) çizgi ve renk (hava) perspektifi uygulama çalışmaları”.

II. YARIYIL

Sanat Tarihine Giriş

“Anadolu’da Paleolitik Çağ’dan, Roma devrine kadar süregelen sanat gelişmeleri, geçmiş uygarlıkların sanat eserlerinde toplumsal ve tarihsel değerler, bunları temsil edebilen karakterler, farklı kültürler arasındaki sanat ilişkilerinin değerlendirilmesi”

Temel Tasarım II

“Tasarım eleman ve ilkeleri ile renkli ve üç boyutlu çalışmalar, tasarımın görselleştirilebilmesi için farklı teknikler, farklı tekniklerde renk bilgisi ile ilgili uygulama çalışmaları, farklı malzemelerle (kağıt, mukavva, alçı, kil, ahşap v.b.) üç boyutlu uygulamalar”.

Desen II

“Canlı model ya da nesnelerin gözlemlerine dayalı desen çalışmalarının yanı sıra imgeleme dayalı desen çalışmaları, üsluplaşma, yorum katma, deforme etme gibi bireysel yaklaşımların geliştirilmesine yönelik uygulamalar”.

III. YARIYIL

Anasanat Atölye I

Seçmeli Sanat Atölye I

Yazı

“Çeşitli yazı türleri ile ilgili (dik temel yazı büyük ve küçük harfler, eğik temel yazı büyük ve küçük harfler, dik el yazısı, eğik el yazısı, dik ve eğik dekoratif yazılar, noylant yazı vb.) bilgi ve beceriler, yazı türleri ile blok uygulamaları, gelişen teknoloji içerisinde yazının kullanımı, grafikte yazının yeri ve önemi, kitap kapağı, afiş vb. çalışmalar için yazı uygulamaları, üsluplaşma ve güzel yazı yazma becerisi kazandırmaya dönük çalışmalar”.

IV. YARIYIL

Anasanat Atölye II

Seçmeli Sanat Atölye II

Çocuğun Sanatsal Gelişimi

“Çocuk resimlerinin, çocuğun eğitimdeki yeri ve önemi, çocuk resimlerinin özellikleri, görsel algılama tipleri ve çocuğun karalama döneminden yetişkinlik dönemine kadar sanatsal gelişim basamakları, özgün çocuk resimlerinden örnekler, ‘çok alanlı sanat eğitiminde kopya yöntemi’ içeriğine uygun proje çalışmaları”.

Sanat Felsefesi

“Sanat kavramının, sanatçı, sanat eseri, tüketici ve doğa, toplum gibi unsurlarla ilişkisi, sanatın kaynağına ilişkin kuramlar, sanat kuramları (yansıtmacı, anlatımcı, biçimci, işlevsellik) sanat kuramlarında söz sahibi olan düşünürlerin görüşleri”.

V. YARIYIL

Anasanat Atölye III

Seçmeli Sanat Atölye III

VI. YARIYIL

Anasanat Atölye IV

Seçmeli Sanat Atölye IV

Özel Öğretim Yöntemleri II

“Sanat eğitiminde aktif ve işbirlikli öğrenme yaklaşımlarıyla, çoklu zeka kuramı ve oluşturmacı yaklaşımlar. Görsel sanatlar eğitiminde çok kültürlü ve kültürler arası bilgilenmeleri sağlayarak konuların ÇASEY’ne göre ders planlarına dönüştürülmesi. Ünite ve günlük plan hazırlama. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri. Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim görsel sanatlar derslerinde eğitim ve değerlendirme durumları. Sınıf yönetimi ve öğretmenlik uygulamasına ilişkin temel bilgiler”.

VII

Anasanat Atölye V

Seçmeli Sanat Atölye V

Müze Eğitimi ve Uygulamaları

“Müzeciliğin tarihi, çeşitleri, amaçları, gerekliliği, müze ve eğitim, eğitim amaçlı müze ziyareti, ilköğretim/ortaöğretim öğrencileri için müze rehberi hazırlama ve uygulama, müze ziyareti için ön hazırlık, plan ve kurallar, müzenin tanımı, sergileme, müzedeki eserlerin tarihsel, estetik ve eleştirel incelenmesi, müzedeki eser ve kalıntılardan yararlanarak yapılan uygulama çalışmaları”.

VIII. YARIYIL

Anasanat Atölye VI

Seçmeli Sanat Atölye VI

Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı'nda yer alan ve aşağıda adları yazılı 9 (Dokuz) adet anasanat atölye derslerine ait verilen bilgilendirmeye göre “Resim-İş Eğitimi Bölümlerinin öğretim elemanı ve fiziki ortamı ile kapasiteleri dikkate alınarak seçmeli ders olarak düzenlenir. Anasanat Atölye dersleri altı yarıyıl süresince verilir. Eleman ve atölye olanakları sınırlı bölümler bu dersleri mevcut durumlarına göre düzenler. Ancak geleceğe dönük olarak Anasanat Atölye derslerinin çeşitlendirilmesine, eleman, atölye sayısı ve olanaklarının artırılmasına önem verilmesi beklenmektedir”. Bu derslerin içerikleri ve uygulanış biçimleri aşağıda verilmektedir.

1. Resim I-II-III-IV-V-VI

“Temel resim kuram ve kavramları, bir resmi dönem, teknik ve içerik bakımından analiz edebilecek görsel ve kültürel bilgi ve beceriler, resmin özgün bir ifade aracı olarak algılanması, farklı teknik ve malzemeleri deneyip, sanat eserleriyle örnekleyerek kendi eğilimlerine uygun görsel bir dil oluşturma yeterliliğini geliştirici çalışmalar”.

“Resmi anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında üç boyutlu (heykel ya da seramik) derslerinden biri zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir”.

2. Grafik Tasarımı I-II-III-IV-V-VI

“Çeşitli yazı formları, tipografi, görsel iletişim, bilgisayar destekli grafik tasarım, kurumsal kimlik, afiş, kitap kapağı, ambalaj, ilüstrasyon ve animasyon çalışmaları, grafik tasarımın günlük yaşamdaki kullanım alanları”.

“Grafik Tasarımını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer yarıyıldan ise bölümlerin eleman ve atölye olanakları çerçevesinde üç boyutlu alanlardan birisi seçtirilir. Bunun mümkün olmaması halinde her bölümün kendi olanaklarına göre seçim yaptırılır”.

3. Heykel I-II-III-IV-V-VI

“Modelaj, ahşap, metal, yontu ve döküm biçimleri ile inşaları, alçak ve yüksek kabartmaların, figüratif ve soyut düzenlemelerine yönelik bireysel ve grup çalışmaları, heykel sanat eserlerinden örnekler”.

“Heykeli anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir”.

4. Tekstil Tasarımı I-II-III-IV-V-VI

“Elyafli malzemelerle çeşitli çalışmalar (fiber), yüzey tasarımları, örgü ve dokuma, tekstil boyama ve baskı teknikleri, geleneksel, çağdaş ve özgün uygulama çalışmaları, tekstil tasarımın günlük yaşamdaki kullanım alanları”.

“Tekstil Tasarımı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir”.

5. Seramik I-II-III-IV-V-VI

“Seramik sanatının tarihsel gelişimi ve seramiğin günlük yaşamdaki yeri, sanatsal ve endüstriyel seramik boyutlarında, çeşitli teknikleri, geleneksel, çağdaş ve özgün yorumlarla uygulama çalışmaları, seramik tasarımın günlük yaşamdaki kullanım alanları”.

“Seramiği anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında Resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci, bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir”.

6. Geleneksel Türk Sanatları I-II-III-IV-V-VI

“Geleneksel Türk sanatlarının tarihsel gelişimi ve günümüzdeki durumu, tezhip, minyatür, çini, vitray, ebru, geleneksel takı ve mücevher, halı ve kilim vb. İle yörelere özgü diğer dalları da içine alacak biçimde geleneksel yöntemlerle, çağdaş yorumlamaya yönelik uygulama çalışmaları”.

“Geleneksel Türk Sanatlarını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci, bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir”.

7. Özgünbaskı I-II-III-IV-V-VI

“Monotipi, linolyum, ahşap, gravür, litografi, serigrafi, plegsıglas vb. Baskı teknikleri bilgisi ve uygulamalı çalışmalar”.

“Özgünbaskıyı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçer”.

8. Endüstriyel Tasarım I-II-III-IV-V-VI

“Bireysel ve grup çalışmaları şeklinde yapılan maket ve proje çalışmalarının işlevsellik yönü olan sanatsal işler halinde uygulanması, endüstriyel tasarımın günlük yaşamdaki kullanım alanları”.

“Endüstriyel Tasarım’ı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir”.

9. Fotoğraf I-II-III-IV-V-VI

“Fotoğraf sanatının tarihçesi, fotoğraf makinesinin mekanizması (objektif, filmler, aydınlatma, flaş, filtreler), fotoğraf çekme tekniği, portre, manzara, gece, yakın plan fotoğrafları, sanatsal çekimler, kompozisyon, karanlık oda, siyah-beyaz ve renkli baskı teknikleri, fotoğraf sanatının günlük yaşamdaki kullanım alanları”.

“Fotoğrafı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci, bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir”.

Yukarıda ayrıntılarına yer verilen alan ve alan eğitimi derslerinin yanında öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile genel kültür derslerinin de ders içeriklerinin bulunduğu Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı EK 1’de sunulmuştur. Programa YÖK’ün resmî web sitesinden de ulaşmak mümkündür.

2.2. İlgili Araştırmalar

Yök Tez Veri Tabanında, Ulakbim Sosyal Bilimler Veri Tabanında araştırmanın ana amacı ile bu amaca hizmet eden değişkenlere ait ‘resim-iş eğitimi, resim-iş öğretmenliği, ortaöğretim kurumları, alan dersleri, akademik başarı, özel yetenek sınavı ve cinsiyet’ anahtar kelimeleri ile yapılan taramalar sonucunda problem durumuyla ilgili sayılabilecek araştırmaların Peker ve Yarcı (1999); Tunçel ve Saracaloğlu (1999); Kabay (2003); Peker (2003); Altinkurt (2006); Sungurtekin (2006); Tebiş (2006); Ece ve Bilgin (2007); Kandemir (2007); Sağer (2007); Ünişen (2007); Bahar, Özen ve Gülaçtı (2009); Dalkıran ve Şaktanlı (2009); Güneşan (2011); Özdemir ve Yöndem (2011); Dilekçi ve Ece (2012); Aksu ve Çelenk (2014); Arapgirlıoğlu, Tankız ve Kalan (2016); Kurtuldu ve Aksu (2016); Kurtuldu ve Aksu (2017) tarafından yapıldığı saptanmıştır. Bu araştırmaların amaçları, örneklem/çalışma grupları, değişkenleri ve araştırma verilerinin analizi ile elde ettikleri sonuçlar harmanlanıp özetlenmiş ve yıllar bazında düzenlenerek bu bölümde sunulmuştur.

Peker ve Yarcı (1999)’nın Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen özel yetenek sınavlarının seçiciliğini ortaya çıkarmak amacıyla yaptıkları araştırmanın çalışma grubunu 1994-1995 eğitim-öğretim yılında Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesinin özel yetenek sınavıyla öğrenci alan bölümlerine (Resim-İş Eğitimi, Müzik Eğitimi, Beden Eğitimi ve Spor) kesin kayıt yaptıran öğrenciler oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin analizinden hareketle Müzik Eğitimi Bölümü dışında, Resim-İş Eğitimi ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde lisans eğitimi gören öğrencilerin özel yetenek sınav puanları ile branş (alan) derslerine ait ağırlıklı ortalama puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bir diğer anlatımla sadece Müzik Eğitimi Bölümünde gerçekleştirilen özel yetenek sınavlarının, alan derslerinde başarılı olabilecek öğrencilerin seçiminde bir dereceye kadar ayırt edici olduğu saptanmıştır.

Tunçel ve Saracaloğlu (1999) tarafından yapılan “Spor Yüksekokulları Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Faktörler” isimli araştırmada öğrencilerin teorik, uygulamalı ve genel başarılarını etkileyen etmenlerin neler olduğu ile öğrencilerin elde ettikleri başarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi ve aynı zamanda öğrencilerin başarılarının artırılabilmesi için ortaöğretimdeki hangi değişkenlerin önemli olduğunun saptanması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 49’u Atatürk Üniversitesinden 88’i ise Ege Üniversitesinden olmak üzere Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü 1. sınıfta eğitim gören toplam 137 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda cinsiyet, yerleşim yeri, anne eğitim düzeyi,

bitirilen lise bölümü, lise diploma notu ve öğretim görülen üniversite değişkenlerine göre öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu yani bir diğer değişle bu faktörlerin öğrencilerin başarılarını etkilediği; ancak mezun olunan lise türü, lisanslı sporcu olma durumu, baba eğitim düzeyi, anne-baba mesleği ve aile geliri değişkenleri bakımından öğrencilerin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Büyüköztürk ve Deryakulu (2002) tarafından yapılan araştırmada, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE) ile Sınıf Öğretmenliği (SÖ) Programı öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen faktörlerin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanan araştırmanın çalışma grubunu 65'i BÖTE, 201'i SÖ'den olmak üzere Ankara Üniversitesi ile Gazi Üniversitesi son sınıfta okuyan toplam 266 öğrencinin oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda akademik başarıya etki eden önemli faktörlerin BÖTE öğrencileri için lise bitirme derecesi ve sosyal uyum; SÖ öğrencileri için akademik uyum, üniversiteye giriş sınavı, cinsiyet, kalınan yer, sosyal uyum ve lise bitirme derecesi olduğu saptanmıştır.

Kabay (2003) tarafından Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının diğer lise mezunlarına göre Eğitim Fakültelerinin Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarına girişteki başarı durumlarının incelenmesi ve bu iki grup arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığının belirlenmesi amacı ile yapılan Yüksek Lisans tez çalışmasında, araştırmanın örneklemini oluşturan dört üniversitenin her biri için yetenek sınavını kazananlar bazında yüzdeler dağılımları incelendiğinde AGSL mezunlarının ilgili bölümlere giriş başarılarının diğer lise mezunlarına oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Peker (2003) tarafından yapılan "Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Genel Akademik Başarılarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi" isimli araştırmada, çalışma grubunu oluşturan toplam 315 öğrencinin genel akademik başarıları arasında cinsiyet, lise bitirme derecesi, diploma notu, lise türü ve liseden mezun olunan kol (alan) değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen verilerin analizi sonucunda kız ve erkek öğrencilerin genel akademik başarı ortalamaları arasında kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılığın bulunduğu aynı şekilde lise bitirme derecesi değişkeni bakımından da öğrencilerin genel akademik başarıları arasında anlamlı farklılığın olduğu ve bu farklılığın kendisini "geçer" ve "orta" dereceyle liseyi bitiren gruplar ile diğerleri arasında gösterdiği saptanmıştır. Araştırmanın bir diğer değişkeni olan lise türüne göre elde edilen bulgulardan hareketle, bitirilen lise türünün öğrencilerin genel

akademik başarılarında anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Lisedeki alanı “Spor” ve “Spor Olmayanlar” olarak iki gruba ayrılan çalışma grubu öğrencilerinin genel akademik başarıları arasında spor alanından mezun olmayanlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bir diğer anlatımla liseden yoğun spor eğitimi alarak alana yönelik hazır bulunuşlukları oldukça yüksek olan öğrencilerin genel akademik başarılarının şaşırtıcı bir şekilde farklı alanlardan mezun olan öğrenciler karşısında anlamlı derecede düşük olduğu saptanmıştır.

Altinkurt (2006) tarafından yapılan “Üniversitelerdeki Güzel Sanatlar Eğitim Programları Giriş Sınavı Sonuçlarının Değerlendirilmesi” isimli çalışmada, üniversitelerin özel yetenek sınavlarına katılan öğrencilerin nitelikleri bunun yanında öğrencilerin seçilmelerine temel oluşturan puanları ile başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi tarafından düzenlenen yetenek sınavına müracaat eden 315 aday öğrenci ile sınavı kazanarak programda okumaya hak kazanan 60 öğrenciden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda üniversite giriş sınavı (ÖSS) yüksek olan adayların özel yetenek sınavından aldıkları düşük puanlara rağmen sınavı kazanarak lisans eğitimi almaya hak kazandıkları, öğrencilerin özel yetenek sınav puan ortalamaları ile uygulamalı derslerdeki başarıları arasında pozitif ve düşük düzeyde; ÖSS puanları ile uygulamalı derslerdeki başarıları arasında ise negatif ve orta düzeyde bir ilişkinin olduğu saptanmıştır.

Sungurtekin (2006) tarafından yapılan çalışmada, 2004-2005 eğitim-öğretim yılı Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında düzenlenen özel yetenek sınavının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, sınava müracaat eden adayların I. Aşama (eleme) sınavı sonucunda elde ettikleri puanlara göre başarı dağılımları ile eleme sınavını geçerek II. Aşama (seçme) sınavına katılan adayların elde ettikleri başarı puanlarının değişik gruplara göre dağılımları tespit edilmiş ve Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında okumaya hak kazanan öğrencilerin genel başarı puanlarının istatistiksel analizleri yapılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin yetenek puanları ile OSS puanları ve AOBP puanları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu; OSS puanları ile AOBP puanları arasında ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı saptanmıştır. Yapılan t-testleri sonucunda Adayların OSS puanlarının ve yetenek puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tebiş (2006)'in özel yetenek sınavıyla öğrenci alan Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimi gören müzik öğretmeni aday öğrencilerinin alan derslerine ilişkin akademik başarıları ile lise mezuniyet notlarının karşılaştırılması amacıyla yapmış olduğu araştırmanın çalışma grubunu, Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında okuyan 62'si Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, 50'si ise Genel Lise mezunu toplam 112 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda GL mezunlarının Bireysel Ses Eğitimi, Okul Çalgıları, Müzik Tarihi, Güncel Popüler Müzik, Müzik Kültürü, Okul Bandosu ve Oyun, Dans ve Müzik derslerindeki akademik başarı ortalamalarının lise mezuniyet başarı ortalamalarından daha yüksek olduğu, AGSL mezunlarının ise Güncel Popüler Müzik dersi ile Oyun, Dans ve Müzik derslerine ait akademik başarı ortalamalarının lise mezuniyet başarı ortalamalarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer sonuç; öğrencilerin lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait akademik başarıları arasında mezun oldukları lise türüne göre 2 ders dışında (Müziksel Teori ve İşitme Eğitimi Dersi, Özel Öğretim Yöntemleri) anlamlı bir farklılık göstermediğidir.

Ece ve Bilgin (2007) tarafından yapılan “Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Başarı Durumlarının İncelenmesi” isimli çalışmada, öğrencilerin özel yetenek sınav puanlarının ve lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait başarılarının mezun olunan lise türü değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda özel yetenek sınavıyla 2003 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimi görmeye hak kazanan ve mezun oldukları lise türleri “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri” ve “Diğer Liseler” olarak gruplandırılan çalışma grubu öğrencilerinin, özel yetenek sınav puanlarının ve lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır.

Kandemir (2007) tarafından Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü mezunlarının özel yetenek sınavlarında gösterdikleri başarı düzeyinin saptanması amacıyla yapılan Yüksek Lisans Tez çalışmasının örneklemini, 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007 eğitim-öğretim yıllarında 19 Mayıs Üniversitesi tarafından düzenlenen Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı özel yetenek sınavlarına giren AGSL Resim Bölümü mezunları oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda

AGSL'nin Resim Bölümünden mezun öğrencilerin girdikleri özel yetenek sınavlarında diğer liselere göre daha avantajlı oldukları halde başarı düzeylerinin beklentiyi karşılamadığı saptanmıştır.

Sağır (2007) tarafından yapılan “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü İle Diğer Liselerden Mezun Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Giriş Sınavındaki Başarı Durumlarının İncelenmesi” isimli araştırmanın örneklemini, İnönü Üniversitesi tarafından 2005-2006 eğitim-öğretim yılında düzenlenen özel yetenek sınavına başvuran 253'ü AGSL Müzik Bölümü mezunu, 291'i diğer lise türlerinden mezun toplam 544 aday öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada AGSL ve diğer lise mezunlarının özel yetenek birinci aşama sınavında gösterdikleri başarı seviyesinin belirlenmesi ve aralarındaki farkın karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda AGSL ile diğer lise türlerinden mezun olan müzik öğretmenliği aday öğrencilerinin özel yetenek I. aşama sınavında göstermiş oldukları başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Ünişen (2007)'in Eğitim Fakültesi öğrencilerinin alan dersleri ile öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ait akademik başarıları arasında bölümler, cinsiyet, üniversiteye girişte esas alınan puan türü ve mezun olunan lise türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığının saptanması amaçlanan Yüksek Lisans Tez çalışmasının örneklemini, 2004-2005 ve 2005-2006 eğitim-öğretim yıllarında Gaziantep Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Sosyal Bilimler Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinden mezun olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ait akademik başarının alan derslerine ait akademik başarıdan anlamlı şekilde daha yüksek olduğu, bölümlere göre yapılan karşılaştırmada da öğrencilerin bütün bölümlerde öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ait başarı ortalamalarının alan bilgisi derslerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır. İki ders kategorisinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda ise öğrencilerin öğretmenlik meslek derslerine ait akademik başarılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği; ancak alan derslerinde kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları yönünde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin her iki ders grubuna ait akademik başarılarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılığın olduğu ve bu farklılığın kendisini alan derslerinde en yüksek

akademik başarıyı elde eden Meslek Liselerinden mezun öğrencilerin lehine gösterdiği saptanmıştır.

Bahar vd. (2009) tarafından yapılan “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet ve Branşa Göre Akademik Başarı Durumları İle Öğrenme Stillerinin İncelenmesi” isimli araştırmada, öğrencilerin kayıtlı oldukları programlar ve cinsiyetlerine göre öğrenme stillerinin tespit edilmesi, akademik başarılarında öğrenme stillerine göre değişme olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Erzincan Üniversitesinin 5 ayrı öğretmen yetiştirme programının 1 ve 4. sınıfında eğitim gören toplam 443 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda öğrenme stiline göre öğrencilerin Ağırlıklı Genel Not Ortalama(AGNO)’ları arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı, öğrencilerin cinsiyete göre akademik başarıları arasında kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu; ancak öğrenme stillerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ve öğrencilerin kayıtlı oldukları öğretmen yetiştirme programına göre AGNO’ları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur.

Dalkıran ve Şaktanlı (2009) tarafından yapılan “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Başarılarına Etki Eden Değişkenler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli araştırmanın çalışma grubunu 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimi gören 3 ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada, öğrencilerin akademik başarı puanları ile ortaöğretim başarı puanları, ÖSS ve özel yetenek sınavı puanlarının karşılaştırılması ve bu puanlar ile öğrencilerin lisans eğitimlerinde elde ettikleri akademik başarı puanları arasında nasıl bir ilişki olduğunun saptanması amaçlanmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda öğrencilerin akademik başarı puanları ile ortaöğretim başarı puanları arasında ve akademik başarı puanları ile özel yetenek sınav puanları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Yapılan t-testleri sonucunda kız ve erkek öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı farklılığın olduğu ve bu farklılığın kendisini kız öğrenciler lehine gösterdiği, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları arasında anlamlı farklılığın olduğu ve bu farklılığa göre 4. sınıf öğrencilerinin 3. sınıf öğrencilerinden daha başarılı olduğu, öğrencilerin sınıf değişkenlerine göre özel yetenek sınav puanları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu bu farklılığın kendisini 4. sınıf öğrencilerinin özel yetenek sınav puanlarının 3. sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu şeklinde gösterdiği saptanmıştır.

Güneştan (2011) tarafından farklı ortaöğretim kurumlarından mezun öğrencilerin Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Sanat Tarihi derslerindeki başarılarının incelenmesi amacı ile yapılan Yüksek Lisans tez çalışmasının örneklemini Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı 1. sınıfta lisans eğitimi gören 30 Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi ve 30 diğer lise türlerinden mezun olan toplam 60 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilere dönem başında ve sonunda alan uzmanları tarafından onaylanmış olan başarı testi (ön-son test) yapılarak derse ilişkin başarı durumları saptanmış bunun yanında öğrencilerin kişisel bilgi formundan elde edilen bireysel özellikleri Sanat Tarihine Giriş dersi başarı durumları ile karşılaştırılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda GSL ile diğer ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin sanat tarihine giriş dersine hazır bulunuşlukları arasında önemli bir fark olduğu saptanmıştır. Bu farklılığa göre; ön testte GSL mezunu öğrencilerin diğer liselerden mezun olanlara göre daha donanımlı oldukları saptanırken; son test ve fark sonuçlarında ise DL'den mezun öğrencilerin GSL'den mezun öğrencilerden daha başarılı oldukları yani bir diğer değişle, lisans programı içerisinde bir yarıyıl boyunca alınan sanat tarihine giriş dersinin, GSL dışında kalan diğer lise türlerinden mezun öğrencilerin genel başarıları üzerinde daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

Özdemir ve Yöndem (2011) tarafından Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında lisans eğitimi gören gitar öğrencilerinin bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarılarının çeşitli değişkenlere (mezun olunan ortaöğretim kurumu, cinsiyet, gitara başlama yaşı ve ailelerin gelir durumu) göre bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesini amaçlayan araştırmanın örneklemini, Türkiye'nin yedi bölgesinden seçilen üniversitelerin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında 2, 3 ve 4. sınıfta lisans eğitimi gören toplam 62 gitar öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin sonucunda "AGSL" ve "DL" olarak 2 gruba ayrılan öğrencilerin mezun olunan lise türü değişkeni bakımından bireysel çalgı başarıları, alan derslerine ait akademik başarıları ve genel akademik başarılarının anlamlı bir farklılık göstermediği, cinsiyet değişkeni bakımından bireysel çalgı başarıları arasında anlamlı farklılığın olmadığı; ancak kız öğrencilerin hem alan derslerine ait akademik başarılarının hem de genel akademik başarılarının erkek öğrencilerden anlamlı şekilde daha yüksek olduğu, gitara başlama yaşı değişkeni bakımından ise öğrencilerin genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı; ancak bireysel çalgı başarılarında ve alan derslerine ilişkin akademik başarılarında 9-15 yaş arası gitara başlayanlar lehine anlamlı farklılığın olduğu

saptanmıştır. Araştırmanın bir diğer değişkeni “ailenin gelir durumu” olarak belirlenmiş ve bu değişkene yönelik yapılan veri analizinde öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları ile genel akademik başarılarının aile gelir değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği; ancak bireysel çalgı başarıları arasında ailesinin gelir durumu en düşük olan öğrencilerin daha başarılı oldukları yönünde oldukça düşündürücü anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dilekçi ve Ece (2012) tarafından Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan “Resim İş Öğretmenliği Adaylarının Akademik Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli araştırmada, araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin akademik başarılarının belirlenen bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda öğrencilerin alan ve alan dışı not ortalamalarının cinsiyet, barınma ve öğretim türü (1 ve 2. öğretim) değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılık göstermediği; ancak sınıf düzeyleri ve mezun olunan ortaöğretim kurumu değişkenlerine göre alan dışı ders not ortalamaları arasında anlamlı farklılığın bulunduğu ve bu farklılığın kendisini Anadolu Meslek Lisesi mezunları lehine gösterdiği saptanmıştır.

Aksu ve Çelenk (2014) tarafından Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi müzik alanı mezunlarının lisans eğitimi gördükleri Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümlerinde elde ettikleri akademik başarının incelenmesi amacıyla yapılan araştırmada, araştırma örneklemini 61’i Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi (AGSSL)’nden, 150’si ise diğer liselerden mezun olan toplam 211 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle, AGSSL ve Diğer Lise mezunu öğrencilerin özel yetenek sınavında aldıkları ham puanlar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, öğrencilerin AGSSL veya Diğer Lise mezunu olmaları bakımından özel yetenek sınavından aldıkları puanlar ile AGNO’ları arasında anlamlı ilişkinin olmadığı, 1, 2 ve 3. sınıf öğrencilerinin dönem sonu AGNO’ları arasında mezun oldukları lise türlerine göre anlamlı farklılığın bulunmadığı; ancak 4. sınıf AGSSL öğrencilerinin ilk iki yarıyıldan sonra AGNO’larında DL mezunlarına göre artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle uygulama ağırlıklı dersler bakımından lisans eğitimlerine daha donanımlı başlayan AGSSL öğrencileri ile DL mezunları arasındaki bu derslere ilişkin farkın ilerleyen dönemlerde azaldığı ve DL mezunlarının teorik desenli derslerde daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Arapgirlioğlu vd. (2016) Müzik Öğretmenliği Özel Yetenek Sınavlarına başvuruda bulunan adayların yerleştirme puanları ile sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişkinin

saptanması amacıyla yaptıkları araştırmanın çalışma grubunu 2010-2011 eğitim-öğretim yılı özel yetenek sınavına müracaat eden 387 aday oluşturmaktadır. Aday öğrencilerin yerleştirme puanları bazı değişkenlere göre incelenmiş ve araştırma bulgularından hareketle; adayların yerleştirme puanları ile cinsiyet, yaşantının çoğunun geçirildiği bölge, ailenin müzik ilgi durumuna, aile aylık gelir durumuna, özel yetenek sınavlarına hazırlık süresine ve okul-yetenek sınavlarına hazırlık süreci dışında müzik eğitimi alma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın bulunmadığı; ancak mezun olunan lise türü, yaşantının çoğunun geçirildiği yer ve özel yetenek sınavlarına hazırlanma biçimi değişkenleri ile yerleştirme puanları arasında ise anlamlı farklılıkların olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kurtuldu ve Aksu (2016) tarafından yapılan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Lisans Programı Başarılarının Mezun Olunan Lise Türüne Göre Karşılaştırılması” isimli araştırmanın çalışma grubunu Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında lisans eğitimi gören ve mezun oldukları lise türleri GSL ve DL olarak ayrılan toplam 182 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda 2, 3 ve 4. sınıfa ait (AGNO 2, AGNO 3, AGNO 4) akademik başarı ortalamalarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği; GSL mezunları ile DL mezunları arasında, 1. sınıf (AGNO 1) ve Genel (AGNO) ortalamaları açısından ise DL’den mezun öğrencilerin lehine anlamlı farklılığın olduğu saptanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda hem GSL hem de DL mezunu kız öğrencilerin akademik başarılarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu ayrıca öğrencilerin akademik başarılarına ait “AGNO Genel” ve tüm sınıf düzeylerine göre akademik başarı ortalamaları incelendiğinde DL mezunu kız ve erkek öğrencilerin GSL mezunu kız ve erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Kurtuldu ve Aksu (2017) tarafından yapılan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Yetenek Sınavı Puanları İle Lisans Akademik Başarı Puanları Arasındaki İlişki” isimli araştırmanın çalışma grubunu Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimi gören toplam 182 müzik öğretmeni aday öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizinden hareketle öğrencilerin; lisans programı dönem sonu AGNO’ları ile özel yetenek sınavı ham puanları (YHP) arasında bir ilişkinin olmadığı; ancak yerleştirme puanları ile arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda kısaca özetlenen ilgili araştırmalar incelendiğinde bu araştırma ile aralarında bazı benzer ve farklı noktaların bulunduğu görölmektedir. Örneğin Peker ve Yarcı (1999), Kabay (2003), Kandemir (2007), Güneştan (2011), Dilekçi ve Ece (2012)'ye ait araştırmalar Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında okuyan görsel sanatlar öğretmeni aday öğrencilerini örnekleme/çalışma grubu olarak ele almaları bakımından bu araştırma ile benzerlik gösterirken; bu çalışmalar dışında kalan araştırmalar ise örnekleme/çalışma gruplarını farklı fakültelerde ve Eğitim Fakültelerinin farklı öğretmenlik programlarında lisans eğitimi gören öğrencilerden oluşturmaları bakımından farklılık göstermektedir. Aynı zamanda birçok araştırma örnekleme/çalışma gruplarını yalnızca birer üniversite ile sınırlandırmaları bakımından da bu araştırma ile farklılık göstermektedir.

Tebiş (2006), Ece ve Bilgin (2007), Ünişen (2007), Güneştan (2011), Özdemir ve Yöndem (2011) ile Dilekçi ve Ece (2012)'ye ait araştırmalar, öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarını incelemeyi amaç edinmeleri bakımından bu araştırma ile benzerlik gösterirken; ele aldıkları alan derslerinin nitelik ve nicelikleri, alan derslerinin farklı değişkenlere göre karşılaştırılması, alan derslerine araştırmanın alt boyutlarında yer verilmesi, örnekleme/çalışma gruplarının farklı bölümler ile farklı öğretmenlik programlarından seçilmesi ve belirli sınıflarla sınırlandırılması bakımından ise bu araştırma ile farklılık göstermektedir. Belirtilen araştırmalar dışındakilerin çoğunun öğrencilerin genel akademik başarı durumlarını inceledikleri görölmektedir.

Bu araştırma ile ilgili araştırmalar arasında benzerlik ve farklılık gösteren bir diğer nokta araştırmanın ana değişkeni olan öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumu türüdür. Ece ve Bilgin (2007), Güneştan (2011) ile Kurtuldu ve Aksu (2016)'ya ait araştırmalar öğrencilerin alan derslerine ait başarıları ile genel akademik başarılarını karşılaştırmak üzere temel değişken olarak mezun olunan lise türünün seçilmesi bakımından bu araştırma ile benzerlik gösterirken; bu üç çalışma dışındakilerin birçoğunda ise mezun olunan lise türünün araştırmaların alt boyutlarında kullanılmak üzere tercih edilen değişkenlerden biri olduğu görölmektedir.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın metodolojisine bağlı olarak araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama yöntemi ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma yükseköğretim kurumlarının görsel sanatlar öğretmeni yetiştiren Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarında lisans eğitimi gören öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasına yönelik mevcut durumu ortaya koyması bakımından betimsel bir özellik taşımaktadır.

Araştırma, tarama modellerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte bir değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. İlişkisel çözümlene iki şekilde yapılabilir bunlar korelasyon türü ilişki ve karşılaştırma yolu ile elde edilen ilişkilidir (Karasar, 2008, s. 81). İlişkisel araştırmalar; özellikle eğitim alanında, değişkenler arası ilişkilerin belirlenip analiz edildiği araştırmalardır (Karakaya, 2009, s. 68).

Şekil 2’de araştırmanın giriş, kuramsal çerçeve, yöntem, bulgular ve yorum ile sonuç ve tartışma bölümleri hakkında bilgilendirme yapılarak araştırma süreci ana hatlarıyla açıklanmıştır.

Şekil 2. Araştırma süreci.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2012 yılında özel yetenek sınavını kazanarak lisans eğitimlerine başlayan, 62'si Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, 38'i ise Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş

Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencisi olmak üzere toplam 100 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

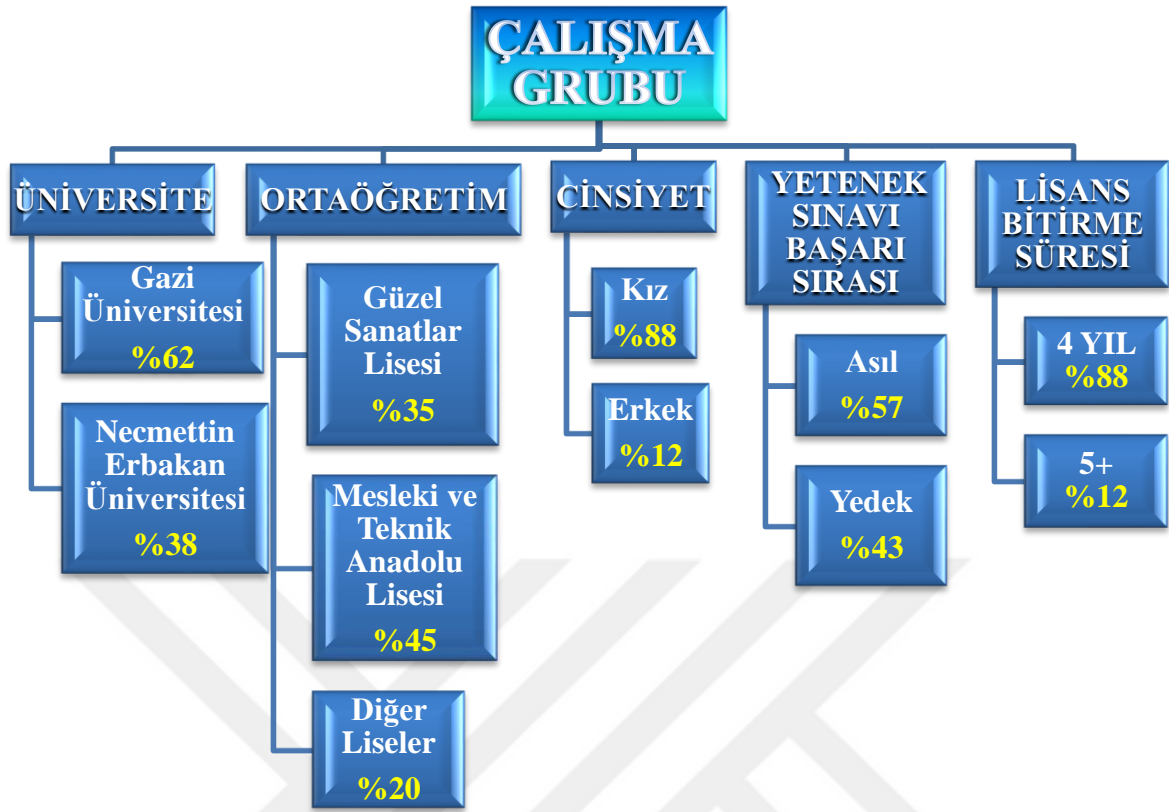
Tablo 2

Öğrencilerin Bireysel Özelliklerine Göre Dağılımı (n=100)

Değişken	Grup	Sayı (f)	Yüzde (%)
Üniversite	Gazi Üniversitesi	62	62,0
	Necmettin Erbakan Üniversitesi	38	38,0
Mezun olunan ortaöğretim kurumu	Güzel Sanatlar Lisesi	35	35,0
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	45	45,0
	Diğer Liseler	20	20,0
Öğrenim süresi	4 Yıl	88	88,0
	5 Yıl ve üzeri	12	12,0
Cinsiyet	Kız	88	88,0
	Erkek	12	12,0
Özel Yetenek Sınavı Başarı Sırası	Asıl	57	57,0
	Yedek	43	43,0
Toplam		100	100,0

Tablo 2 incelendiğinde %88’ini kız, %12’sini erkek öğrencilerin oluşturduğu çalışma grubunun %35’inin Güzel Sanatlar Lisesi, %45’inin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, %20’sinin ise Diğer Liselerden mezun oldukları belirlenmiştir. Özel yetenek sınavı başarı sırasına (asıl-yedek) göre öğrencilerin %57’sinin asıl, %43’ünün ise yedek listelerde yer aldığı saptanırken, %88’inin lisans eğitimlerini 4 yılda, %12’sinin ise en az 1 yıl uzatarak tamamladıkları tespit edilmiştir.

Yukarıda detaylarıyla açıklanan çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin bireysel özelliklerine (lisans eğitimi alınan yükseköğretim kurumu, mezun olunan ortaöğretim kurumu, cinsiyet, özel yetenek sınavı başarı sırası, lisans eğitimi bitirme süresi) göre dağılımları ayrıca Şekil 3’de verilmiştir.

Şekil 3. Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dağılımı.

Mezun olunan ortaöğretim kurumu türü ve cinsiyet arasındaki ilişkiye yönelik Ki-Kare testi sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Mezun Olunan Lise Türü ve Cinsiyet Arasındaki İlişkiye Yönelik Çapraz Tablo

Lise Türü	Cinsiyet			Toplam	Ki-Kare	p
	f	Kız	Erkek			
GSL	f	31	4	35		
	%	88,6	11,4	100,0		
MTAL	f	43	2	45	8,580	0,014*
	%	95,6	4,4	100,0		
DL	f	14	6	20		
	%	70,0	30,0	100,0		

* $p < 0,05$

Tablo 3'e göre, mezun olunan ortaöğretim kurumu türü ve cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,05$). Dağılım incelendiğinde MTAL (%95,6) ile GSL (%88,6) mezunu kız öğrencilerin oranının DL (%70)'ye göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Mezun olunan ortaöğretim kurumu türü ve Özel Yetenek Sınavı Başarı Sırası (asıl- yedek liste) arasındaki ilişkiye yönelik Ki-Kare testi sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

Mezun Olunan Lise Türü ve Özel Yetenek Sınavı Başarı Sırası (asıl-yedek) Arasındaki İlişkiye Yönelik Çapraz Tablo

Lise Türü	ÖYSBS			Ki-Kare	p
	Asıl	Yedek	Toplam		
GSL	f	24	11	3,334	0,189
	%	68,6	31,4		
MTAL	f	24	21		
	%	53,3	46,7		
DL	f	9	11		
	%	45,0	55,0		

Tablo 4'e göre mezun olunan lise türü ve ÖYSBS arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$). İstatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmasa da dağılım incelendiğinde, GSL mezunlarının %68,6'sının, MTAL mezunlarının %53,3'ünün ve DL mezunlarının %45'inin asıl listelerde yer alarak kayıt yaptırdığı belirlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın problem durumuna yönelik geliştirilen alt amaçlara cevap aramak ve sonuca ulaşmak için araştırmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi (belgesel tarama) kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 187).

Araştırmanın temel dayanağını oluşturan verilerin elde edilmesinde kullanılan dokümanlar, öğrencilerden ve eğitim-öğretim gördükleri üniversitelere yapılan resmi başvurular sonucunda elde edilmiştir (EK 3). Dokümanlardan toplanan veriler, öğrencilerin a) mezun oldukları ortaöğretim kurumu türü b) Özel yetenek sınavı yerleştirme sonuçları c) 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016 eğitim-öğretim yıllarında aldıkları dersleri ve bu derslere ait başarı puanlarını gösteren transkriptleri d) cinsiyet ve e) lisans bitirme süreleri değişkenlerinden oluşmaktadır.

3.4. Verilerin Analizi

Bu başlık altında verilerin, araştırmanın amacı ve alt amaçlarının sonuçlanmasına yönelik nasıl düzenlendiği ve analiz edildiği bilgilerine yer verilmiştir.

Araştırmada, çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dağılımı frekans ve yüzde analizleri ile sunulmuştur. Diğer taraftan bireysel özelliklere yönelik değişkenler arasındaki ilişkiler (çapraz tablo) için Ki-Kare testi kullanılmıştır. Öğrencilerin başarı durumlarına ilişkin betimsel istatistikler için aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Öğrencilerin 1. sınıf, 2. sınıf, 3. sınıf ve 4. sınıf alan derslerine yönelik akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasında tek faktörlü varyans analizi uygulanmıştır. Öğrencilerin alan derslerindeki genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve sınıf düzeylerine göre karşılaştırılması, ilişkili ölçümler için iki faktörlü varyans analizi ile yapılmıştır. Öğrencilerin alan derslerindeki akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılması, bağımsız örneklem için iki faktörlü varyans analizi ile yapılmıştır. Öğrencilerin alan derslerindeki akademik başarılarının her bir mezun olunan ortaöğretim kurumu, sınıf düzeyleri ve cinsiyet için karşılaştırılması, ilişkili ölçümler için t-testi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavı Yerleştirme Puanlarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasında tek faktörlü varyans analizi, cinsiyete göre karşılaştırılmasında ise bağımsız örneklem için t-testi uygulanmıştır. Öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları ile ÖYS-YP sonuçları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi ile belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının özel yetenek sınavı başarı sırasına (asıl-yedek) ve bitirme süresine göre karşılaştırılması bağımsız örneklem için t-testi ile yapılmıştır. İlgili analizler SPSS 18.0 for Windows programı ile gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1.Öğrencilerin Genel Akademik Başarı Durumlarına İlişkin İstatistikler

Öğrencilerin başarı durumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5

Öğrencilerin Başarı Durumlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişken	Min.	Max.	\bar{X}	SS
ÖYS-YP	149,90	218,76	172,48	120,67
Alan ders notları	1,46	3,90	3,31	0,41
Alan dışı ders notları	1,01	3,79	2,86	0,41
1.Dönem	2,00	3,90	3,12	0,38
2.Dönem	1,43	3,87	2,94	0,49
3.Dönem	1,22	3,94	2,91	0,48
4.Dönem	1,52	4,00	3,09	0,52
5.Dönem	0,88	3,82	2,91	0,52
6.Dönem	0,35	4,00	2,96	0,63
7.Dönem	1,02	4,00	3,36	0,49
8.Dönem	0,73	4,00	3,50	0,44
Genel not ortalaması	1,52	3,92	3,18	0,34

Tablo 5’e göre öğrencilerin ÖYS-YP’lerinin 149,90 ile 218,76 arasında değiştiği ve genel ortalamasının $\bar{x} \pm SS = 172,48 \pm 120,67$ olduğu belirlenirken, alan derslerine ilişkin ortalama $\bar{x} \pm SS = 3,31 \pm 0,41$ ve alan dışı derslere ilişkin ortalama ise $\bar{x} \pm SS = 2,86 \pm 0,41$ olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin genel not ortalamaları $\bar{x} \pm SS = 3,18 \pm 0,34$ olarak

hesaplanırken, dönemlere ait ortalamaların ise $\bar{x} \pm SS = 2,91 \pm 0,48$ (3. dönem) ile $\bar{x} \pm SS = 3,50 \pm 0,41$ (8.dönem) arasında değiştiği belirlenmiştir (Tablo 5).

4.2.Farklı Ortaöğretim Kurumlarından Mezun Öğrencilerin Alan Derslerindeki Akademik Başarıları

Öğrencilerin 1. sınıf alan derslerine ait akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6

Öğrencilerin 1. Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması

Sınıf	Dersler	Lise Türü	\bar{X}	SS	F	p
1.Sınıf	Temel Tasarım-I	GSL	3,26	0,81	1,519	0,224
		MTAL	3,51	0,52		
		DL	3,38	0,55		
	Desen-I	GSL	3,36	0,61	0,410	0,665
		MTAL	3,37	0,61		
		DL	3,50	0,58		
	Perspektif	GSL	3,10	0,86	0,005	0,995
		MTAL	3,10	1,06		
		DL	3,08	0,97		
	Sanat Tarihine Giriş	GSL	2,31	0,91	0,614	0,543
		MTAL	2,06	1,13		
		DL	2,30	1,26		
	Temel Tasarım-II	GSL	3,36	0,84	0,954	0,389
		MTAL	3,56	0,66		
		DL	3,30	0,99		
	Desen-II	GSL	3,66	0,55	0,746	0,477
		MTAL	3,54	0,56		
		DL	3,70	0,44		

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin 1. sınıf alan derslerine (Temel Tasarım-I, Desen-I, Perspektif, Sanat Tarihine Giriş, Temel Tasarım-II ve Desen-II) ilişkin akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p > 0,05$). Bununla birlikte alan derslerine ilişkin genel akademik başarı ortalamalarının tüm liseler için 3'ün üzerinde olduğu, ancak Sanat Tarihine Giriş dersine

yönelik akademik başarı ortalamasının (2 civarında olduğu) diğer derslerden daha düşük olduğu görülmektedir.

1. sınıftaki her bir alan dersine ilişkin mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmasa da ortalamalar incelendiğinde; MTAL mezunlarının Temel Tasarım-I ($\bar{x}=3,51$) ve Temel Tasarım-II ($\bar{x}=3,56$) derslerine ilişkin akademik başarılarının GSL ve DL mezunlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte DL'den mezun olan öğrencilerin Desen-I ($\bar{x}=3,50$) ve Desen-II ($\bar{x}=3,70$) derslerine ait ortalamalarının GSL ve MTAL'den mezun olan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Temel Tasarım-I dersinde GSL ($\bar{x}=3,26$), Sanat Tarihine Giriş dersinde ise MTAL ($\bar{x}=2,06$) mezunlarının daha düşük akademik başarıya sahip oldukları tespit edilmiştir. Perspektif dersine ait akademik başarılarının ise birbirine oldukça yakın (GSL-3,10-, MTAL-3,10-, DL-3,08) oldukları görülmektedir (Tablo 6).

Öğrencilerin, sanat eğitime yönelik temel eğitimin verilmesi bakımından önem taşıyan 1. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamaları ele alındığında göze çarpan durumlardan ilki görsel sanatlar eğitiminin ana iskeletini oluşturan Desen derslerinde (Desen-I ve Desen-II) en yüksek akademik başarıyı DL'den mezun öğrencilerin elde etmiş olmasıdır. Bir diğer ilgi çekici durum ise sanat eğitimi alanında nitelikli öğrenci yetiştirerek onları yükseköğretime hazırlama amacı taşıyan GSL'den mezun öğrencilerin 1. sınıf alan derslerinin (Desen-I, Desen-II, Temel Tasarım-I, Temel Tasarım-II, Perspektif ve Sanat Tarihine Giriş) tamamında diğer lise türleri (MTAL, DL) karşısında yüksek başarı performansı gösterememesi bunun aksine Desen-I ve Temel Tasarım-I gibi temel derslerde DL ve MTAL'den mezun öğrenciler karşısında düşük başarıya sahip olmasıdır.

Tablo 7'de öğrencilerin 2. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasına yönelik varyans analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 7

Öğrencilerin 2. Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması

Sınıf	Dersler	Lise Türü	\bar{X}	SS	F	P
2.Sınıf	Anasanat Atölye-I	GSL	3,37	0,53	0,358	0,700
		MTAL	3,48	0,58		
		DL	3,43	0,54		
	Seçmeli Sanat Atölye-I	GSL	3,06	0,73	0,734	0,482
		MTAL	3,27	0,67		
		DL	3,15	1,00		
	Yazı	GSL	3,44	0,53	0,347	0,708
		MTAL	3,53	0,48		
		DL	3,47	0,41		
	Sanat Felsefesi	GSL	3,01	1,12	0,284	0,753
		MTAL	2,82	1,27		
		DL	2,88	0,74		
	Anasanat Atölye-II	GSL	3,32	0,91	2,136	0,124
		MTAL	3,56	0,54		
		DL	3,15	1,00		
	Seçmeli Sanat Atölye-II	GSL	2,83	0,60	1,056	0,352
		MTAL	2,88	0,74		
		DL	3,10	0,70		
Çocuğun Sanatsal Gelişimi	GSL	3,06	0,79	0,253	0,777	
	MTAL	3,12	0,69			
	DL	3,20	0,65			

Tablo 7'ye göre öğrencilerin 2. sınıf alan derslerine (Anasanat Atölye-I, Seçmeli Sanat Atölye-I, Yazı, Sanat Felsefesi, Anasanat Atölye-II, Seçmeli Sanat Atölye-II ve Çocuğun Sanatsal Gelişimi) ilişkin akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($p>0,05$). Diğer taraftan öğrencilerin Sanat Felsefesi ve Seçmeli Sanat Atölye-II derslerine yönelik akademik başarı ortalamalarının diğer derslerden daha düşük olduğu görülmektedir.

Mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamasına rağmen; GSL'den mezun olan öğrencilerin Anasanat Atölye-I ($\bar{x}=3,37$), Seçmeli Sanat Atölye-I ($\bar{x}=3,06$) ve Çocuğun Sanatsal Gelişimi ($\bar{x}=3,06$) derslerine ait akademik ortalamalarının MTAL ve DL'den mezun olan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan MTAL mezunlarının Yazı ($\bar{x}=3,53$) ve Anasanat Atölye-II ($\bar{x}=3,56$) derslerine ilişkin akademik başarılarının daha yüksek olduğu, Seçmeli Sanat Atölye-II dersinde ise

DL'den mezun öğrencilerin daha yüksek akademik ortalamaya ($\bar{x}=3,10$) sahip olduğu saptanmıştır. Sanat Felsefesi dersinde ise en başarılı grubun GSL mezunları ($\bar{x}=3,01$) olduğu belirlenmiştir (Tablo 7).

Öğrencilerin 2. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının karşılaştırılmasında ortaya çıkan en şaşırtıcı durum, GSL mezunlarının sadece 1 alan dersinde (Sanat Felsefesi) MTAL ve DL mezunlarından daha yüksek başarı ortalamasına; 7 alan dersinin 5'inde ise (Anasanat Atölye-1, Seçmeli Sanat Atölye-I, Yazı, Seçmeli Sanat Atölye-II) en düşük başarı ortalamasına sahip olmasıdır.

Öğrencilerin 3. sınıf alan derslerine yönelik akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8

Öğrencilerin 3. Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması

Sınıf	Dersler	Lise Türü	\bar{X}	SS	F	p
3.Sınıf	Anasanat Atölye-III	GSL	3,21	0,82	0,829	0,439
		MTAL	3,22	0,67		
		DL	2,98	0,80		
	Seçmeli Sanat Atölye-III	GSL	3,34	0,88	1,053	0,353
		MTAL	3,51	0,67		
		DL	3,63	0,53		
	Anasanat Atölye-IV	GSL	3,34	0,91	1,461	0,237
		MTAL	3,43	0,57		
		DL	3,07	0,93		
	Seçmeli Sanat Atölye-IV	GSL	3,26	1,13	0,711	0,494
		MTAL	3,30	0,88		
		DL	3,55	0,42		
	Özel Öğretim Yöntemleri-II	GSL	2,92	0,92	0,638	0,531
		MTAL	2,91	0,95		
		DL	3,17	0,76		

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin 3. sınıf Anasanat Atölye-III, Seçmeli Sanat Atölye-III, Anasanat Atölye-IV, Seçmeli Sanat Atölye-IV ve Özel Öğretim Yöntemleri-II alan derslerine yönelik akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($p>0,05$).

Ortalama değerleri incelendiğinde Özel Öğretim Yöntemleri-II dersine ait akademik başarının diğer derslerden daha düşük olduğu görülmektedir. Ortalamalara göre, DL mezunlarının Anasanat Atölye-III ($\bar{x}=2,98$) ve Anasanat Atölye-IV ($\bar{x}=3,07$) derslerine ait akademik başarılarının GSL ve MTAL mezunlarından daha düşük olduğu, buna karşılık Seçmeli Sanat Atölye-III ($\bar{x}=3,63$), Seçmeli Sanat Atölye-IV ($\bar{x}=3,55$) ve Özel Öğretim Yöntemleri-II ($\bar{x}=3,17$) derslerine ait akademik başarılarının ise GSL ve MTAL mezunlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Seçmeli Sanat Atölye-III ve IV derslerinde en düşük ortalamanın GSL mezunlarına ait olduğu belirlenmiştir (Tablo 8).

3. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamaları öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre incelendiğinde ortaya çıkan ilgi çekici durum 5 alan dersinin 3'ünde (Seçmeli Anasanat Atölye-III, Seçmeli Anasanat Atölye-IV, Özel Öğretim Yöntemleri-II) DL mezunlarının GSL ve MTAL mezunlarından daha başarılı olarak bu derslere ilişkin en yüksek akademik başarı ortalamasına sahip olmasıdır (Tablo 8).

Tablo 9'da öğrencilerin 4. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasına yönelik varyans analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 9

Öğrencilerin 4. Sınıf Alan Derslerine İlişkin Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması

Sınıf	Dersler	Lise Türü	\bar{X}	SS	F	p
4.Sınıf	Anasanat Atölye-V	GSL	3,33	0,67	0,280	0,756
		MTAL	3,43	0,62		
		DL	3,35	0,67		
	Seçmeli Sanat Atölye-V	GSL	3,54	0,84	0,186	0,831
		MTAL	3,64	0,55		
		DL	3,60	0,59		
	Müze Eğitimi ve Uygulamaları	GSL	3,56	0,85	0,275	0,760
		MTAL	3,66	0,73		
		DL	3,70	0,63		
	Anasanat Atölye-VI	GSL	3,41	0,86	0,755	0,473
		MTAL	3,60	0,54		
		DL	3,48	0,65		
	Seçmeli Sanat Atölye-VI	GSL	3,43	0,87	0,139	0,870
		MTAL	3,51	0,56		
		DL	3,50	0,72		

Tablo 9'a göre öğrencilerin 4. sınıf alan derslerine (Anasanat Atölye-V, Seçmeli Sanat Atölye-V, Anasanat Atölye-VI, Seçmeli Sanat Atölye-VI ve Müze Eğitimi ve Uygulamaları) ilişkin akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır ($p>0,05$).

Mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmasa da MTAL mezunlarının Anasanat Atölye-V ($\bar{x}=3,43$) ve Anasanat Atölye-VI ($\bar{x}=3,60$) derslerine ait akademik başarılarının GSL ve DL mezunlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. GSL mezunlarının ise Seçmeli Sanat Atölye-V ($\bar{x}=3,54$), Müze Eğitimi ve Uygulamaları ($\bar{x}=3,56$) ve Seçmeli Sanat Atölye-VI ($\bar{x}=3,43$) derslerine ait akademik ortalamalarının diğerlerinden daha düşük olduğu ön plana çıkmaktadır (Tablo 9).

Öğrencilerin 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamaları incelendiğinde ortaya çıkan şaşırtıcı durum GSL mezunlarının 4. sınıf alan derslerinin (Anasanat Atölye-V, Seçmeli Sanat Atölye-V, Müze Eğitimi ve Uygulamaları, Anasanat Atölye-VI, Seçmeli Sanat Atölye-VI) tamamında MTAL ve DL mezunlarından daha düşük başarı ortalamasına sahip olarak mezun oldukları lise türüne yönelik yüksek başarı ortalamasına sahip olmaları yönünde varolan genel beklentiyi karşılayamamalarıdır.

Öğrencilerin alan derslerine ilişkin genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve sınıf düzeylerine göre karşılaştırılmasına yönelik ilişkili ölçümler için iki faktörlü varyans analizi sonuçları Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10

Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Genel Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	1.Sınıf		2.sınıf		3.sınıf		4.sınıf		Genel		P
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
GSL	3,25 ^b	0,53	3,16 ^b	0,45	3,22 ^b	0,64	3,40 ^a	0,71	3,26	0,49	0,048*
MTAL	3,33 ^b	0,41	3,27 ^b	0,38	3,28 ^b	0,46	3,50 ^a	0,51	3,35	0,35	0,000*
DL	3,29 ^b	0,50	3,20 ^b	0,39	3,25 ^b	0,53	3,49 ^a	0,50	3,31	0,40	0,013*
Genel	3,29 ^b	0,47	3,22 ^b	0,41	3,25 ^b	0,53	3,46 ^a	0,58	3,31	0,41	0,000*
p	0,718		0,472		0,896		0,713		0,622		

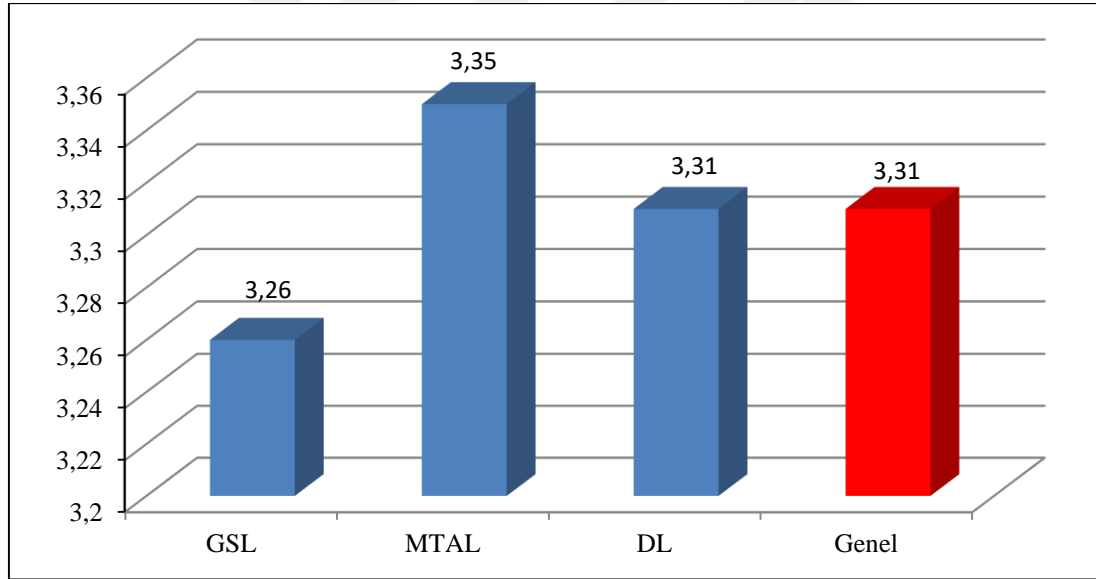
* $p<0,05$; a,b:aynı satırda farklı harfleri içeren gruplar arasındaki farklar önemlidir

Tablo 10'daki bulgular incelendiğinde tüm sınıf düzeyleri bakımından mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Bununla

birlikte mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından tüm sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre öğrencilerin 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının diğer sınıflardan (1, 2, 3.) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ortalamalar incelendiğinde, sınıf düzeyinde mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen, GSL mezunlarının 1. sınıf ($\bar{x}=3,25$), 2. sınıf ($\bar{x}=3,16$), 3. sınıf ($\bar{x}=3,22$), 4. sınıf ($\bar{x}=3,40$) ve genel ($\bar{x}=3,26$) ortalamalarının MTAL ve DL mezunlarından görece olarak daha düşük olduğu görülmektedir (Tablo 10).

Öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına karşılaştırılmasına ilişkin bulguların grafiksel gösterimi Şekil 4'te sunulmuştur.

Şekil 4. Öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre gösterimi.

Şekil 4 incelendiğinde GSL mezunlarının en düşük, MTAL mezunlarının ise alan derslerine ilişkin en yüksek genel akademik ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin 1. sınıf alan derslerine ait akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik bağımsız örneklem için iki faktörlü varyans analizi sonuçları Tablo 11'da sunulmuştur.

Tablo 11

Öğrencilerin 1. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	Kız		Erkek		P
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
GSL	3,27	0,56	3,11	0,29	0,589
MTAL	3,35	0,39	3,05	0,88	0,325
DL	3,36	0,43	3,12	0,64	0,357
Genel	3,32	0,46	3,11	0,53	0,143
P	0,720		0,989		

Tablo 11'e göre, kız ve erkek öğrenciler açısından mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Bununla birlikte, GSL mezunu kız öğrencilerin 1. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının görece olarak MTAL ve DL mezunu kızlardan daha düşük olduğu görülmektedir. Diğer taraftan mezun olunan ortaöğretim kurumları açısından cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Kız öğrencilerin 1. sınıf alan derslerine ilişkin ortalamaları ($\bar{x}=3,32$) iken erkek öğrencilerin ise ($\bar{x}=3,11$) olarak hesaplanmıştır (Tablo 11).

Öğrencilerin 2. sınıf alan derslerine ait akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik bağımsız örneklem için iki faktörlü varyans analizi sonuçları Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12

Öğrencilerin 2. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	Kız		Erkek		P
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
GSL	3,19	0,45	2,95	0,39	0,332
MTAL	3,27	0,39	3,40	0,03	0,653
DL	3,18	0,40	3,26	0,40	0,675
Genel	3,23	0,41	3,18	0,38	0,726
p	0,648		0,346		

Tablo 12'ye göre, cinsiyet bakımından mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre ve mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından cinsiyete göre öğrencilerin 2. sınıf alan

derslerine ait akademik başarıları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 12 incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmasa da MTAL'den mezun kız ve erkek öğrencilerin 2. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının görece olarak GSL ve DL'den mezun kız ve erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin 2. sınıf alan derslerine ilişkin ortalamaları ($\bar{x}=3,23$) iken erkek öğrencilerin ise ($\bar{x}=3,18$) olarak hesaplanmıştır.

Öğrencilerin 3. sınıf alan derslerine ait akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik bağımsız örneklem için iki faktörlü varyans analizi sonuçları Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13

Öğrencilerin 3. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	Kız		Erkek		p
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
GSL	3,22	0,62	3,18	0,85	0,896
MTAL	3,27	0,46	3,50	0,37	0,500
DL	3,31	0,39	3,10	0,78	0,433
Genel	3,26	0,51	3,19	0,71	0,687
p	0,875		0,825		

Tablo 13'e göre, kız ve erkek öğrenciler açısından mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında ve mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından cinsiyete göre mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 13 incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmasa da MTAL mezunu erkeklerin 3. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının ($\bar{x}=3,50$) görece olarak GSL ($\bar{x}=3,18$) ve DL ($\bar{x}=3,10$) mezunu erkeklerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kızlarda ise 3. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından birbirine yakın olduğu görülse de DL mezunu kızların 3. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının ($\bar{x}=3,31$), MTAL ($\bar{x}=3,27$) ve GSL ($\bar{x}=3,22$) mezunu kızlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik bağımsız örneklem için iki faktörlü varyans analizi sonuçları Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14

Öğrencilerin 4. Sınıf Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	Kız		Erkek		p
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
GSL	3,45	0,67	3,00	1,02	0,238
MTAL	3,49	0,51	3,89	0,05	0,282
DL	3,45	0,51	3,57	0,52	0,661
Genel	3,47	0,56	3,43	0,72	0,835
p	0,961		0,322		

Tablo 14’e göre, cinsiyet bakımından mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre ve mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından cinsiyete göre öğrencilerin 4. sınıf alan derslerindeki akademik başarıları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 14 incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmasa da MTAL mezunu erkeklerin 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının ($\bar{x}=3,89$) görece olarak en yüksek, GSL mezunu erkeklerin ($\bar{x}=3,00$) ise en düşük olduğu saptanmıştır. Kızların ise 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik bağımsız örneklem için iki faktörlü varyans analizi sonuçları Tablo 15’te sunulmuştur.

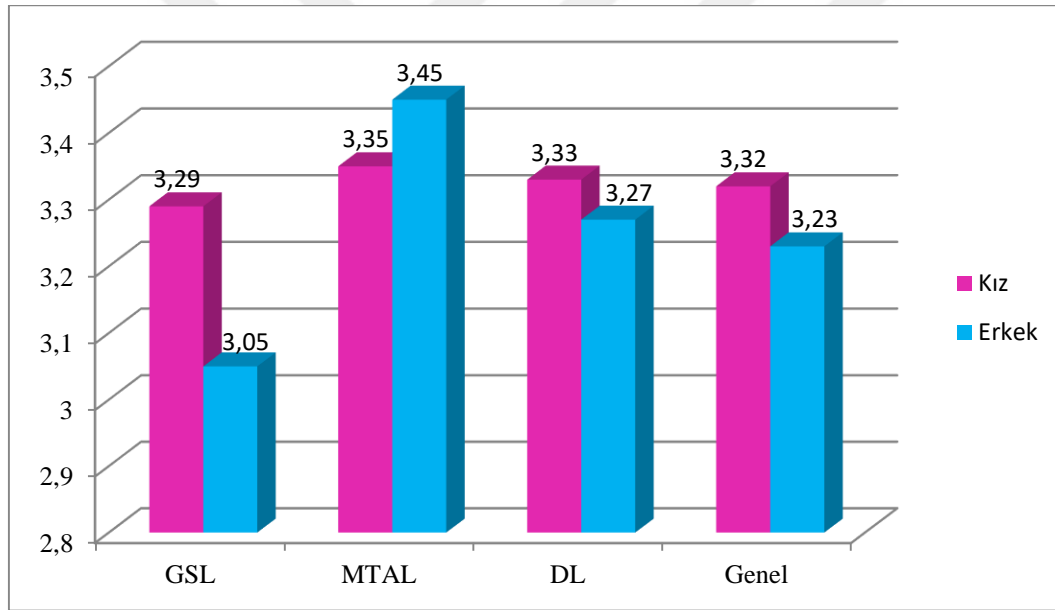
Tablo 15

Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Genel Akademik Başarılarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	Kız		Erkek		p
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
GSL	3,29	0,48	3,05	0,58	0,498
MTAL	3,35	0,36	3,45	0,30	0,709
DL	3,33	0,36	3,27	0,51	0,811
Genel	3,32	0,40	3,23	0,49	0,539
p	0,818		0,669		

Tablo 15 incelendiğinde gerek kız gerekse erkek öğrenciler açısından mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamakla ($p>0,05$) beraber, GSL mezunu kız ve erkeklerin alan derslerine ait genel akademik başarı ortalamalarının MTAL ve DL mezunu kız ve erkeklerden daha düşük olduğu görülmektedir. Diğer taraftan mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı ($p>0,05$) tespit edilse de görece olarak; GSL mezunu erkeklerin ($\bar{x}=3,05$), GSL mezunu kızlardan ($\bar{x}=3,29$) daha düşük akademik ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılmasına ilişkin bulguların grafiksel gösterimi Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5. Öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılması.

4.3. Farklı Ortaöğretim Kurumlarından Mezun Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavı Yerleştirme Puanları İle Alan Derslerindeki Akademik Başarıları

Öğrencilerin ÖYS-YP'lerinin mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin tek faktörlü varyans analizi sonuçları Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16

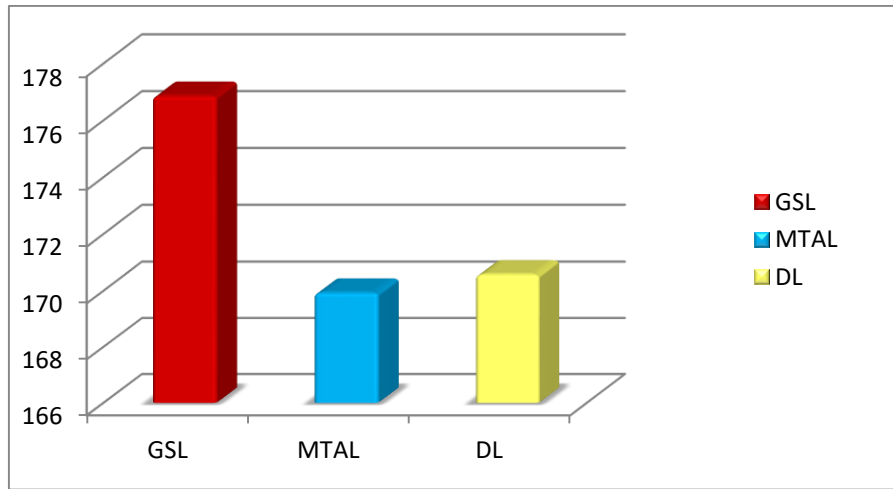
Öğrencilerin ÖYS-YP Ortalamalarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumlarına Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	ÖYS-YP		p
	\bar{X}	SS	
GSL	176,86 ^a	13,49	0,038*
MTAL	169,93 ^b	12,39	
DL	170,57 ^b	10,00	

* $p < 0,05$, a,b: farklı harfleri içeren gruplar arasındaki farklar önemlidir.

Tablo 16'ya göre, ÖYS-YP ortalamaları mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). ÖYS-YP ortalamaları incelendiğinde GSL mezunlarının ortalamalarının ($\bar{X} = 176,86$), MTAL mezunlarından ($\bar{X} = 169,93$) ve DL mezunlarından ($\bar{X} = 170,57$) daha yüksek olduğu saptanmıştır. DL mezunlarının ÖYS-YP ortalamalarının MTAL mezunlarından istatistiksel olarak farklı olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ÖYS-YP ortalamalarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılmasına yönelik bulguların grafiksel gösterimi Şekil 6'da sunulmuştur.

Şekil 6. Öğrencilerin ÖYS-YP ortalamalarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre karşılaştırılması.

Şekil 6 incelendiğinde GSL mezunlarının en yüksek; MTAL mezunlarının ise en düşük ÖYS-YP ortalamalarına sahip olduğu görülmektedir

Öğrencilerin mezun olunan ortaöğretim kurumları için ÖYS-YP ortalamalarının cinsiyete göre karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem için t-testi sonuçları Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17

Öğrencilerin Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumları İçin ÖYS-YP Ortalamalarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	Cinsiyet	\bar{X}	SS	p
GSL	Kız	176,02	11,64	0,311
	Erkek	183,39	25,39	
MTAL	Kız	169,46	12,48	0,244
	Erkek	180,01	0,19	
DL	Kız	169,11	9,49	0,333
	Erkek	173,97	11,23	
Genel	Kız	171,71	12,07	0,101
	Erkek	178,12	15,92	

* $p < 0,05$

Tablo 17’ye göre mezun olunan her bir ortaöğretim kurumu ve öğrencilerin tamamı (geneli) için ÖYS-YP ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği (gerek kız gerekse erkek öğrencilerin ÖYS-YP sonuçlarının birbirine yakın olduğu) tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

İstatistiksel olarak aradaki fark önemli bulunmasa da puan ortalamaları incelendiğinde tüm lise türlerinde erkeklerin ÖYS-YP ortalamalarının kızlara göre görece olarak daha yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, GSL’den mezun olan kız ve erkek öğrencilerin ÖYS-YP ortalamalarının, MTAL ve DL’den mezun olan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 17).

Öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları ile ÖYS-YP arasındaki ilişkiye yönelik Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18

Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Akademik Başarıları ile ÖYS-YP Sonuçları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

LİSE TÜRÜ	DEĞİŞKENLER	ALAN DERSLERİ
GSL	ÖYS-YP	0,218
MTAL	ÖYS-YP	0,078
DL	ÖYS-YP	0,084
GENEL	ÖYS-YP	0,155

Tablo 18'deki bulgulara göre, tüm liseler için ve genel olarak öğrencilerin alan derslerine ilişkin akademik başarıları ile ÖYS-YP arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$).

Öğrencilerin mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından alan derslerine ait akademik başarılarının ÖYSBS (asıl-yedek) göre karşılaştırılmasına yönelik t-testi sonuçları Tablo 19'da sunulmuştur.

Tablo 19

Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Özel Yetenek Sınavı Başarı Sırasına (asıl-yedek) Göre Karşılaştırılması

Lise Türü	ÖYSBS	\bar{X}	SS	p
GSL	Asıl	3,29	0,52	0,611
	Yedek	3,20	0,42	
MTAL	Asıl	3,38	0,41	0,607
	Yedek	3,32	0,28	
DL	Asıl	3,33	0,30	0,871
	Yedek	3,30	0,48	
Genel	Asıl	3,33	0,44	0,575
	Yedek	3,28	0,37	

Tablo 19'a göre gerek asıl gerekse yedek listede bulunan öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

İstatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmasa da GSL mezunlarından gerek asıl gerek yedek listede bulunan öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının MTAL ve DL'den mezun olan öğrencilerden daha düşük olduğu belirlenmiştir.

4.4.Öğrencilerin Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumları ve Bitirme Süresine Göre Alan Derslerine Ait Akademik Başarıları

Öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından bitirme süresine göre karşılaştırmasına yönelik t-testi sonuçları Tablo 20'de sunulmuştur.

Tablo 20

Öğrencilerin Alan Derslerine Ait Akademik Başarılarının Bitirme Süresine Göre Karşılaştırması

Lise Türü	Bitirme Süresi	\bar{X}	SS	P
GSL	4 yıl	3,40	0,30	0,000**
	5 +	2,60	0,69	
MTAL	4 yıl	3,41	0,27	0,000**
	5 +	2,77	0,61	
DL	4 yıl	3,37	0,37	0,041*
	5 +	2,76	0,33	
Genel	4 yıl	3,40	0,30	0,000**
	5 +	2,69	0,58	

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Tablo 20'ye göre, genel olarak (tüm öğrenciler bazında) alan derslerindeki akademik başarılarının bitirme süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ($p < 0,01$) tespit edilmiştir. Bu tespite göre okulu zamanında (4 yılda) bitiren öğrencilerin alan derslerine yönelik akademik başarıları, okulu uzatanlara (5+) göre daha yüksektir.

Araştırma verilerinin analizi neticesinde tüm alt amaçlara ilişkin elde edilen sonuçların genel görünümüne Tablo 21'de yer verilmiştir.

Tablo 21

Alt Amaçlara İlişkin Bulguların Tablosu

ALT AMAÇLAR	ANLAMLI FARKLILIK	
	VARDIR	YOKTUR
1. Farklı ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		
1.1. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre 1. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		X
1.2. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre 2. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		X
1.3. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre 3. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		X
1.4. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre 4. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		X
1.5. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına ve sınıf düzeylerine göre alan derslerine ilişkin genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?	Sınıflar arasında 	Mezun olunan Lise türleri arasında X
1.6. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyetlerine göre alan derslerine ilişkin genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		X
2. Farklı ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin özel yetenek sınav puanları ile alan derslerindeki akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?		
2.1. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre özel yetenek sınavı yerleştirme puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		
2.2. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyetlerine göre özel yetenek sınavı yerleştirme puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		X
2.3. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre özel yetenek sınavı yerleştirme puanları ile alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?		X
2.4. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları ve özel yetenek sınavı başarı sıralamalarına (asıl-yedek) göre alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		X
3. Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları ve lisans bitirme süresine göre alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?		

BÖLÜM 5

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın sonuçları ile alan yazın taraması neticesinde konuyla ilişkili bulunan araştırmaların sonuçları arasındaki benzerlik ve farklılıklar karşılaştırılarak tartışılmış ardından araştırmaya yönelik öneriler sunulmuştur.

Araştırma verilerinin analizi neticesinde ortaya çıkan 1. alt amacın ‘öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile alan derslerine ilişkin akademik başarılarının karşılaştırılması’ boyutuna ait bulgulardan hareketle, çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin 1, 2, 3 ve 4. sınıf alan derslerine ilişkin akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir anlatımla, sanat alanında eğitim veren lise türlerinden (GSL, MTAL) mezun olan öğrenciler ile farklı alanlarda eğitim veren lise türlerinden mezun olan öğrencilerin lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait akademik başarıları arasında bir farklılık saptanmamıştır.

Yapılan ilgili alan yazın taramasında yükseköğretim kurumlarının özel yetenek sınavıyla öğrenci alan fakültelerinin ilgili Ana Bilim dallarında (resim, müzik, beden...) lisans eğitimi gören öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları ile genel akademik başarılarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre karşılaştırıldığı birden çok akademik çalışmanın yapıldığı saptanmıştır. Araştırmanın bu sonucuyla paralellik gösteren araştırmalar incelendiğinde; Dilekçi ve Ece (2012) tarafından 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalına özel yetenek sınavları ile giriş yapan 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi hedeflenen araştırmada da öğrencilerin alan derslerine ait not ortalamalarının mezun oldukları lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma verilerinin analizi sonucunda öğrencilerin genel not ortalamalarının da mezun oldukları

ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde Ece ve Bilgin (2007) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan araştırmada da, öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait başarılarının anlamlı bir fark gösterip göstermediği araştırılmış ve araştırma sonucunda mezun oldukları lise türüne göre “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri” ve “Diğer Liseler” olarak gruplandırılan çalışma grubu öğrencilerinin, lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerinin tamamında mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir farklılığın bulunmadığı saptanmıştır. Araştırmanın sonucuyla paralellik gösteren bir diğer çalışma Özdemir ve Yöndem (2011) tarafından yapılmıştır. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan araştırmada, araştırma verilerinin mezun olunan lise türü değişkenine göre analizi sonucunda AGSL ve DL’den mezun olan öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin genel akademik başarılarının da mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Benzer şekilde Tebiş (2006) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan araştırmada, mezun oldukları lise türü “AGSL” ve “Genel Lise” olarak iki gruba ayrılan çalışma grubu öğrencilerinin alan derslerine ait akademik başarılarının karşılaştırılması amacıyla araştırma verileri analiz edilmiş ve sonucunda AGSL mezunları ile Diğer Lise mezunlarının iki alan dersi dışında lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı saptanmıştır. İki grup arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilen “Özel Öğretim Yöntemleri” ile “Müziksel Teori ve İşitme Eğitimi” derslerine ilişkin ortaya çıkan anlamlı farklılığın kendisini AGSL’den mezun öğrencilerin lehine gösterdiği yani her iki derste de AGSL mezunlarının genel lise mezunlarından daha başarılı oldukları saptanmıştır. Özel yetenek sınavıyla öğrenci alan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde Peker (2003) tarafından yapılan araştırmada da çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin genel akademik başarıları arasında mezun oldukları ortaöğretim kurumu değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın bir diğer değişkeni olan öğrencilerin mezun oldukları lise alanlarına göre yapılan analizde ise alanlar “spor alanından mezun olanlar” ve “spor alanından mezun olmayanlar” olarak iki gruba ayrılmış, lisede spor alanından mezun öğrencilerin genel akademik başarılarının diğer alanlardan mezun öğrencilerden anlamlı şekilde daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacı bu sonuçtan hareketle lisede spor alanını bitiren öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümü’nde başarılı olmaları için yeterli olmadıkları yargısına

varmıştır. Yine Beden Eğitimi Öğretmenliğinde Tunçel ve Saracaloğlu (1999) tarafından yapılan çalışmada, çalışma grubu öğrencilerinin teorik, uygulamalı ve genel başarılarına etki eden etmenlerin neler olduğunun saptanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda yapılan veri analizinde öğrencilerin teorik, uygulamalı ve genel akademik başarılarının mezun olunan lise türü ve lisanslı sporcu olma değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Araştırmanın sonucu ile paralellik gösteren bir diğer çalışma Aksu ve Çelenk (2014) tarafından Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümlerinde lisans eğitimi gören AGSSL mezunlarının akademik başarılarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan 1, 2 ve 3. sınıf öğrencilerinin dönem sonu ağırlıklı geçme notları arasında öğrencilerin AGSSL ve DL mezunu olma durumlarına göre anlamlı bir farklılığın bulunmadığı; 4. sınıf öğrencilerinin ise 3, 5, 6 ve 7. yarıyıl AGNO'larında AGSSL'den mezun öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunu destekler nitelikte bir diğer çalışma Kurtuldu ve Aksu (2016) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğrencilerin, lisans eğitimlerinde elde ettikleri akademik başarılarının mezun oldukları lise türüyle ilişkisinin saptanması amacıyla yapılmıştır. Mezun oldukları ortaöğretim kurumları "GSL" ve "DL" olarak gruplandırılan çalışma grubu öğrencilerinin 2, 3 ve 4. sınıfa ait (AGNO 2, AGNO 3, AGNO 4) akademik başarı ortalamalarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ancak iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmasa da DL mezunlarının akademik başarılarının tüm sınıflarda GSL mezunlarından daha yüksek olduğu bulgusu dikkat çekmektedir. Araştırmada GSL mezunları ile DL mezunları arasında, 1. sınıf (AGNO 1) ve Genel (AGNO) ortalamaları açısından ise anlamlı farklılığın olduğu ve bu farklılığın kendisini DL'den mezun öğrencilerin lehine gösterdiği saptanmıştır. Bu saptamaya göre DL'den mezun öğrencilerin genel ve 1. sınıf akademik başarıları GSL'den mezun öğrencilerin akademik başarılarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Yapılan literatür taramasında öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği yönünde ortaya çıkan araştırma sonucunun aksi yönünde sonuçlar elde eden araştırmaların da olduğu saptanmıştır. Bu araştırmalardan biri Ünişen (2007) tarafından 2004-2005 ve 2005-2006 eğitim-öğretim yıllarında Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültelerinden mezun olan öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarıyla öğretmenlik meslek bilgisi derslerindeki akademik başarıları arasında bazı değişkenlere göre anlamlı bir farklılığın

olup olmadığının saptanması amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örnekleminde yer alan öğrencilerin alan derslerindeki akademik başarılarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılığın olduğu ve bu farklılığın alan derslerinde en yüksek akademik başarıyı elde eden Meslek Liselerinden mezun öğrencilerin lehine gösterdiği saptanmıştır. Ayrıca tüm öğrenciler bölüm ayrımı yapılmadan bir bütün olarak ele alındığında, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde elde ettikleri akademik başarının alan derslerinde elde ettikleri başarıdan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada iki ders kategorisi arasındaki akademik başarının lisans eğitimi görülen bölümlere göre karşılaştırılması sonucunda da öğrencilerin öğretmenlik meslek derslerinde alan derslerinden daha yüksek akademik başarıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucuyla zıtlık gösteren bir diğer araştırma Bahar vd. (2009) tarafından Eğitim Fakültesi öğrencilerinin cinsiyet ve branşa göre akademik başarı durumları ile öğrenme stillerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin kayıtlı oldukları öğretmen yetiştirme programlarına göre akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan sonuca göre en yüksek akademik başarıya İlköğretim Matematik Öğretmenliği öğrencilerinin, en düşük akademik başarıya ise özel yetenek sınavıyla öğrenci alan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin sahip olduğu saptanmıştır. Güneştan (2011) tarafından Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan araştırmada ise 1. sınıfta lisans eğitimi gören öğrencilerin alan derslerinden biri olan Sanat Tarihine Giriş dersine ilişkin akademik başarılarının mezun oldukları ortaöğretim kurumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmış ve bu amaç doğrultusunda kronolojik bilgi, kuramsal bilgi ve alan bilgisi olarak 3 alt boyutu kapsayan ön test-son test uygulaması yapılmıştır. Öğrencilerin Sanat Tarihine Giriş dersine ait ön test sonuçlarının analizi sonucunda; alan bilgisi ve toplam (genel) da sahip oldukları başarı düzeyleri arasında mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılığın olduğu saptanmıştır. Bu saptamaya göre GSSL mezunlarının DL mezunlarından daha başarılı olduğu yani hazır bulunuşluk seviyelerinin DL mezunlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir; ancak son test-ön test fark sonuçlarında alan bilgisi ve toplam (genel) da ortaya çıkan anlamlı farklılıkta ise DL mezunlarının GSSL mezunlarından daha başarılı oldukları saptanmıştır. Bir diğer anlatımla, lisans programı içerisinde bir yarıyıl boyunca alınan Sanat Tarihine Giriş dersinin, GSSL dışında kalan diğer lise türlerinden mezun

öğrencilerin alan bilgileri ve genel başarıları üzerinde daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın birinci alt amacının ortaya koyduğu bir diğer sonuç öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının tüm sınıf düzeyleri bakımından mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediğidir. Ancak istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmasa da ortalamalar incelendiğinde, GSL mezunlarının tüm sınıf düzeyleri (1, 2, 3 ve 4) ile genelde elde ettikleri alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının MTAL ve DL mezunlarından daha düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca bu analizle ilişkili bir diğer sonuç; öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumları bakımından tüm sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermesidir. Bu anlamlı farklılığa göre öğrencilerin 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarıları diğer sınıflardan daha yüksektir.

İlgili alan yazında araştırmanın bu sonucu ile benzer ve farklı sonuçlara ulaşan araştırmalara rastlanmaktadır. Aksu ve Çelenk (2014) tarafından AGSSL ve Diğer Lise mezunu öğrencilerin sınıf düzeylerine göre akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığının ortaya çıkarılmasına yönelik yapılan karşılaştırmada 1, 2 ve 3. sınıfta eğitim-öğretim gören öğrencilerinin AGNO puanları arasında, AGSSL ve Diğer Lise'den mezun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak 4. sınıfta eğitim gören AGSSL öğrencilerinin AGNO'larının 1. sınıf sonrasında Diğer Lise mezunlarına göre artış göstererek ortalamalarda farklılaşmaların olduğu saptanmıştır. Sınıf düzeylerine ilişkin karşılaştırmanın yapıldığı bir diğer araştırma Dilekçi ve Ece (2012) tarafından yapılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin sınıf düzeylerine ilişkin alan dersleri not ortalamaları incelendiğinde 3. sınıf ile 4. sınıf öğrencilerinin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve bu farkın 4. sınıf öğrencilerinin alan derslerine ait ortalamalarının 3. sınıf öğrencilerinden daha yüksek olması şeklinde gösterdiği saptanmıştır. Kurtuldu ve Aksu (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırmada da Diğer Lise mezunlarının sınıf düzeyi ilerledikçe, yıllık akademik başarıları ile "AGNO Genel" arasındaki ilişki düzeylerinin, GSL mezunlarına göre oransal olarak daha yüksek seviyede gerçekleştiği saptanmıştır.

Araştırma verilerinin analizi sonucunda 1. alt amacın bir diğer boyutuna ilişkin ortaya çıkan sonuç, öğrencilerin mezun oldukları lise türleri bakımından 1, 2, 3 ve 4. sınıf alan derslerine ait akademik başarılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediğidir. Ancak oranlar incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

olmasa da tüm sınıflarda kız öğrencilerin alan derslerine ait akademik ortalamalarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin alan derslerine ilişkin genel akademik başarılarının mezun olunan ortaöğretim kurumlarına ve cinsiyete göre karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgulara göre de cinsiyet bakımından mezun olunan ortaöğretim kurumları arasında ve ortaöğretim kurumları bakımından cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülme de ortalamalar incelendiğinde ortaya çıkan en çarpıcı sonuç, GSL mezunu kız ve erkek öğrencilerin alan derslerine ait genel akademik başarı ortalamalarının MTAL ve DL mezunu kız ve erkek öğrencilerden daha düşük olmasıdır.

Yapılan literatür taramasında öğrencilerin genel akademik başarılarını ve alan derslerine ait akademik başarılarını cinsiyet değişkenine göre karşılaştırarak araştırma sonucunu destekler nitelikte paralel sonuçlar elde eden araştırmaların yapıldığı saptanmıştır. Dilekçi ve Ece (2012) tarafından yapılan ve çalışma grubunu Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimi gören 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin oluşturduğu araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin alan derslerine ait not ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. İstatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmasa da ortalamalar incelendiğinde alan derslerinde kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek başarı elde ettikleri saptanmıştır. Yapılan bu saptama araştırma sonucunu desteklemektedir. Benzer şekilde bir sonuç elde eden bir diğer araştırma Ünişen (2007) tarafından yapılmıştır. Araştırmada Eğitim Fakültesi öğrencilerinin alan bilgisi derslerindeki başarılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak arada anlamlı bir farklılık bulunmasa da araştırma bulgularına göre kız öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucuyla paralel bir sonuç ortaya koyan bir diğer çalışma Tunçel ve Saracaloğlu (1999) tarafından Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümünde yapılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin teorik ve genel akademik başarılarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer taraftan bu araştırma sonucunun aksine cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin alan veya genel akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucunu elde eden araştırmaların da bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucu ile zıtlık gösteren araştırmalar incelendiğinde; Özdemir ve Yöndem (2011) tarafından yapılan araştırmada, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı gitar öğrencilerinin alan derslerine ait akademik başarıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve bu farklılığın kendisini kız

öğrencilerin lehine gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin genel akademik başarılarının da cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ve bu farklılığa göre kız öğrencilerin genel akademik başarılarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucuyla zıtlık gösteren bir diğer araştırma Kurtuldu ve Aksu (2016) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılmıştır. Araştırmada çalışma grubunu oluşturan öğrencilerinin akademik başarılarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda hem GSL hem de DL mezunu kız öğrencilerin akademik başarılarına ilişkin ağırlıklı genel not ortalamalarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu ve 1, 2, 3 ve 4. sınıfa ait akademik başarı düzeylerinde de yine kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek başarı elde ettikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin akademik başarılarına ait “AGNO Genel” ve tüm sınıf düzeylerine göre akademik başarı ortalamaları incelendiğinde DL’den mezun kız ve erkek öğrencilerin GSL’den mezun kız ve erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları saptanmıştır. Dalkıran ve Şaktanlı (2009) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan araştırmada, kız ve erkek öğrencilerin akademik başarı puanları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre kız öğrencilerin akademik başarı puanları erkek öğrencilerin akademik başarılarından daha yüksektir. Benzer şekilde Peker (2003)’in Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde yapmış olduğu araştırmada da öğrencilerin genel akademik not ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bu saptamaya göre anlamlı farklılık kız öğrencilerin lehine olup, kendisini kızların erkek öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek genel akademik not ortalaması elde ettikleri şeklinde göstermektedir. Bir diğer anlatımla, araştırma sonucunda cinsiyetin akademik başarıya etki ettiği saptanmıştır. Benzer şekilde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği programlarında lisans eğitimi gören son sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının önemli yordayıcılarını belirlemek amacı ile Büyüköztürk ve Deryakulu (2002) tarafından yapılan araştırmada da, Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin akademik başarılarını anlamlı bir şekilde yordayan değişkenlerden birinin cinsiyet değişkeni olduğu, kız öğrencilerin akademik başarılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Önceki 5 araştırma gibi araştırma sonucunun aksi yönünde netice elde eden bir diğer araştırma da Bahar vd. (2009) tarafından yapılmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda elde edilen bulgular ışığında Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik başarı ortalamaları arasında cinsiyet değişkenine göre

anamlı bir farklılığın olduğu saptanmıştır. Bu saptamaya göre kız öğrencilerin akademik başarıları erkek öğrencilerin akademik başarılarından daha yüksektir.

Öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarıları ile mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenleri arasında yapılan karşılaştırmalar neticesinde ortaya çıkan sonuçların genel bir değerlendirmesi yapıldığında, özellikle mezun olunan lise türü değişkenine göre anamlı bir farklılığın bulunmaması bir yandan RİEABD’de verilen alan derslerinin başarılı olduğunu gösterirken diğer bir yandan oldukça şaşırtıcı ve düşündürücü bir durumun varlığını ortaya çıkarmaktadır. Bu durum sanat eğitimi veren ortaöğretim kurumlarından (GSL, MTAL) mezun öğrencilerin alan derslerine ilişkin akademik başarı ortalamalarının, farklı alanlarda eğitim veren diğer ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin başarı ortalamalarından anamlı şekilde daha yüksek olması gerektiğine yönelik var olan genel beklentinin karşılanmamış olmasıdır. Genel beklentiyi karşılamayan bu şaşırtıcı sonuç ve yukarıda detaylarıyla verilen önceki yıllarda yapılmış ve bu araştırma ile paralel sonuçlar elde eden araştırmalar, sanat eğitimi veren MTAL’in ilgili alanlarında ve özellikle GSL’nin sanılanın aksine öğrencilerini alanlarına yönelik yükseköğretim programlarına tam anlamıyla hazırlamakta yetersiz kaldığını göstermektedir. Ancak böyle bir sonucun ortaya çıkmasına sebep olabilecek nedenler, öğrencilerin mezun oldukları lise türleri açısından ayrı ayrı değerlendirilerek yorumlanmalıdır.

GSL ile MTAL’in ilgili alanlarından mezun olan öğrencilerin, ortaöğretimleri boyunca aldıkları gerek uygulamalı gerek teorik alan derslerinin birçoğuyla lisans eğitimlerinde tekrar karşılaşmalarının heveslerini kırması; beklentilerinin aksine alan derslerinde işlenilen konularla ilgili yeni ve orijinal bilgiler edinememelerinin bir başka değişle lisans eğitimlerinin lisede aldıkları eğitim seviyesinin üzerine ıkılmayışının motivasyonlarını düşürmesi; alana yönelik ön bilgi seviyelerinin yüksek olmasının verdiği özgüvenle kendilerini DL’den gelen öğrencilerden daha bilgili, daha yetenekli görmeleri ve “ben biliyorum” düşüncesiyle hareket ederek derslere gereken önemi vermemeleri lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerinde DL’ler karşısında kendilerinden beklenen yüksek başarı performansını gsterememelerine ilişkin nedenler olarak sıralanabilir. Yıldır da (2004, s. 207) katıldığı sanat eğitimi sempozyumunda sunduğu bildirisinde GSL mezunlarının branşlarıyla alakalı bir konuda daha önce edindikleri bilgilerle ve uygulamalarla lisans eğitimlerinde karşılaşmalarının dersleri hafife almalarına, önceki bilgileri ile karşılaştırmalar yapmalarına, aynı konuları daha önce almamış DL mezunlarına göre kendilerini alanlarında daha yetkin bir konuma görme eğilimlerinin Resim-İş

Öğretmenliği programlarında yaşadıkları başlıca uyum sorunları olduklarını belirtmektedir. Ortaya çıkan sonuç DL mezunları açısından değerlendirildiğinde ise istatistiksel olarak bir anlam taşımaya da alan derslerine ilişkin başarı ortalamalarının sanat eğitimi veren lise mezunlarının ortalamalarından farklılık göstermemesi hatta bazı alan derslerinde daha yüksek başarı sergilemeleri oldukça dikkat çekicidir. Bu durum DL mezunlarının lisans eğitimlerinde verilen teorik ve uygulamalı alan derslerinde, sanat eğitimi veren ortaöğretim kurumlarından mezun öğrencilerle aralarında bulunan bilgi açığını kapatmakta zorlanmadıklarını göstermektedir. DL mezunlarının alan derslerinde elde etmiş oldukları başarının nedenleri; GSL ve MTAL mezunları karşısında başarısız olma kaygısı yaşamaları nedeniyle bilgi ve becerilerini ispat etme çabasına girerek daha fazla çalışmaları ve alan dersleriyle yeni karşılaşmış olmanın getirdiği öğrenme ve çalışma isteği olarak sıralanabilir. Oysaki problem durumunda da belirtildiği gibi ortaöğretimleri boyunca 1-2 ders saati aldıkları görsel sanatlar (resim) dersinden edindikleri yetersiz alan bilgisiyle lisans eğitimlerine başladıkları dikkate alındığında, DL mezunlarının alana yönelik ön hazırlığa sahip olan GSL ve MTAL'in ilgili alanlarından mezun öğrencilerle ortak bir programa tabi olmaları alan derslerine ait akademik başarılarını olumsuz yönde etkileyecek önemli bir sorun olarak görülmektedir. Ancak, araştırmanın sonucu bu düşüncüyü geçersiz kılmakta ve DL'den mezun öğrenciler açısından bunun bir sorun oluşturmadığını ortaya koymaktadır.

Araştırma verilerinin analizi sonucunda 2. alt amacın 'öğrencilerin özel yetenek sınavı yerleştirme puanları ile alan derslerine ait akademik başarılarının mezun oldukları lise türü bakımından değerlendirilmesi' boyutuna ilişkin ortaya çıkan bulgulardan hareketle Gazi Üniversitesi ile Necmettin Erbakan Üniversitesinin Eğitim Fakültelerine bağlı RİEABD'lerde özel yetenek sınavına giren çalışma grubu öğrencilerinin ÖYS-YP ortalamalarının mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre ÖYS-YP ortalamaları incelendiğinde GSL'den mezun olan öğrencilerin ÖYS-YP ortalamalarının, MTAL ve DL'den mezun olan öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. DL'den mezun olan öğrencilerin ise ÖYS-YP ortalamalarının MTAL'den mezun olan öğrencilerden istatistiksel olarak farklı olmadığı saptanmıştır. Daha öncede belirtildiği gibi ortaöğretimde sanat eğitimi üzerine eğitim alan GSL ve MTAL öğrencilerinin, özel yetenek/giriş sınavlarında DL'den mezun öğrenciler karşısında daha yüksek başarı göstermeleri beklenmektedir. Yapılan bu araştırmadan elde edilen anlamlı farklılığın sonucu GSL mezunları lehine olup bu lise

türüne ilişkin beklentileri karşılamaktadır. Ancak sanat eğitimi almamış olan DL mezunlarının ÖYS-YP ortalamalarının MTAL'den istatistiksel olarak bir farkının bulunmayışı düşündürücüdür.

Özel yetenek sınavlarının mezun olunan lise türüyle ilişkisinin tespit edildiği araştırmaların bu araştırma ile paralellik gösteren sonuçları incelendiğinde; Kabay (2003) tarafından Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan araştırmada, araştırmanın örneklemini oluşturan dört üniversitenin her biri için yetenek sınavını kazananların yüzdelik dağılımları yani ÖYS-YP'leri incelendiğinde AGSL mezunlarının ilgili bölümlere giriş başarılarının diğer lise mezunlarına oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Arapgirlioğlu vd. (2016) Müzik Öğretmenliği özel yetenek sınavlarına başvuran aday öğrencilerin, sosyo-demografik özellikleri ile yerleştirme puanları arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yaptıkları çalışmada da öğrencilerin mezun olunan lise türü ile yerleştirme puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve bu farklılığın kendisini Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri (GSSL) ile Genel Liselerden mezun öğrenciler arasında gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle, GSSL'den mezun öğrencilerin yerleştirme puanlarının genel lise mezunu öğrencilerin yerleştirme puanlarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucuyla paralellik gösteren bir diğer araştırma Sungurtekin (2006) tarafından yapılmıştır. Araştırmada, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı özel yetenek sınavına giren AGSL mezunlarının, Meslek Lisesi ve Genel Lise mezunlarından daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Yapılan literatür taramasında özel yetenek sınavıyla öğrenci alan bölümlerde (resim, müzik...) lisans eğitimi gören öğrencilerin, özel yetenek sınavı puanlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre karşılaştırıldığı ve bu araştırmanın sonucu ile zıtlık gösteren sonuçların ortaya konulduğu birden çok araştırma tespit edilmiştir. Bu araştırmalar incelendiğinde; Aksu ve Çelenk (2014)'in Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü 1, 2, 3 ve 4. sınıfta okuyan toplam 211 öğrenciyle yapmış oldukları çalışmanın bulgularına göre, sadece 4. sınıf AGSSL ile DL'den mezun öğrencilerin özel yetenek giriş sınavı puanları arasında AGSSL öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılığın olduğu; ancak 1, 2 ve 3. sınıf AGSSL ile DL mezunu öğrencilerinin özel yetenek/giriş sınavı puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Ece ve Bilgin (2007) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin geldikleri lise türlerine göre "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri" ve "Diğer Liseler" olarak gruplandırılarak yapılan çalışmada da öğrencilerin özel yetenek sınav puanları arasında mezun oldukları

ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı bir farklılığın bulunmadığı saptanmıştır. Ergün (2006) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılan araştırmada da öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile özel yetenek/giriş sınavı Müzik İşitme Okuma Yazma (M.İ.O.Y.) puanları ve bireysel çalgı puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmış ve araştırmanın sonucuna göre, öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile özel yetenek/giriş sınavı M.İ.O.Y. puanları arasında ve Bireysel Çalgı puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Önceki üç araştırma ile aynı sonuca ulaşan bir diğer araştırma Kandemir (2007)'in 2004-2005, 2005-2006 ve 2006-2007 eğitim-öğretim yıllarında 19 Mayıs Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı özel yetenek sınavlarına giren AGSL resim bölümü öğrencilerinin sınavlarda göstermiş oldukları başarı düzeyini konu eden Yüksek Lisans tez çalışmasıdır. Çalışma sonucunda ağırlıklı olarak sanat eğitimi alan AGSL'nin Resim Bölümünden mezun öğrencilerin girdikleri özel yetenek sınavlarında diğer liselere göre daha avantajlı oldukları halde başarı düzeylerinin beklentiyi karşılamadığı saptanmıştır. Araştırmanın sonucu ile zıtlık gösteren bir diğer araştırma da Sağer (2007) tarafından yapılmıştır. Sağer'in yaptığı araştırmada, müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavlarında AGSL'nin müzik bölümlerinden mezun öğrenciler ile diğer liselerden mezun olan öğrenciler arasında anlamlı bir başarı farkının bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular, her ne kadar RİEABD öğrencilerinin ÖYS-YP ortalamaları ile mezun oldukları ortaöğretim kurumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucunu ortaya koysa da yapılan literatür taramasında bu sonucu destekler nitelikte paralel bir sonuç ortaya koyan sadece iki araştırma (Arapgırlıoğlu, Tankız ve Kalan, 2016; Sungurtekin, 2006) ile karşılaşılmıştır. Ancak bu iki araştırma dışında kalan ve çalışma gruplarında bulunan öğrencilerin mezun oldukları lise türlerinden biri GSL olmak üzere en az iki grupta kategorize edilen araştırmaların sonuçları incelendiğinde, araştırmacıların özellikle GSL'den mezun öğrencilerin özel yetenek sınavlarında kendilerinden beklenen başarıyı gösteremedikleri gibi, bazı araştırmalarda istatistiksel olarak bir anlam taşımaya da diğer lise türlerinden daha düşük başarı ortalamalarına sahip olduklarının belirlenmesini beklenmedik bir durum olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Yerleştirme puanlarının hesaplanmasında, sanat eğitimi veren lise türlerinden mezun aday öğrencilere tanınan katsayı ayrıcalığına rağmen, araştırmaların genelinde GSL ve MTAL'in ilgili alanlarından mezun öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılığın ortaya

çıkarmaması oldukça dikkat çekicidir. Bu durum dikkatleri güzel sanatlar eğitimi veren ortaöğretim kurumlarına çekmekte ve öğrencilerini özel yetenek sınavlarına hazırlamada nasıl bir eğitim sistemi uyguladıklarının sorgulanmasına sebep olmaktadır. Ancak üniversite giriş sınavı puanı ile ağırlıklı ortaöğretim başarı puanlarının (AOBP) da yerleştirme puanlarına etkisi göz ardı edilmemelidir. Sungurtekin'in 2006 tarihli çalışmasında, aday öğrencilerin ÖSS puanları ve AOBP'leri ile özel yetenek puanları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu bulgulanmış ve bulgudan hareketle öğrencilerin ÖSS puanları ile AOBP'leri yükseldikçe özel yetenek sınav puanlarının da yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır.

2. alt amaca ilişkin bir diğer araştırma sonucu; çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumu ve öğrencilerin tamamı (genel) için ÖYS-YP ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğidir (gerek kız gerekse erkek öğrencilerin ÖYS-YP'lerinin birbirine yakın olduğu). Bu sonuca göre istatistiksel olarak aradaki fark önemli bulunmasa da puan ortalamaları incelendiğinde tüm lise türlerinde erkeklerin ÖYS-YP ortalamalarının kızlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, GSL'den mezun olan kız ve erkek öğrencilerin ÖYS-YP ortalamalarının, MTAL ve DL'den mezun olan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın bu sonucuyla paralellik gösteren araştırmalar incelendiğinde; Arapgirlioğlu vd. (2016) ile Sungurtekin (2006) tarafından yapılan araştırmalarda da aday öğrencilerin özel yetenek puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın 2. alt amacının bir diğer boyutuna ilişkin elde edilen sonuç; tüm lise türlerinden mezun öğrencilerin alan derslerine ilişkin akademik başarıları ile ÖYS-YP'leri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığıdır.

Yapılan alan yazın taramasında özel yetenek sınavıyla öğrenci alan bölümlerde (resim, müzik, beden eğitimi...) lisans eğitimi gören öğrencilerin, özel yetenek/giriş sınav puanları ile alan derslerine ait akademik başarılarının karşılaştırıldığı ve araştırmanın bu sonucu ile paralellik gösteren sonuçların saptandığı araştırmalar incelendiğinde; Aksu ve Çelenk (2014) tarafından yapılan araştırmada, çalışma örneğinde bulunan tüm öğrencilerin AGSSL veya Diğer Lise kökenli olmaları açısından özel yetenek/giriş sınavı puanları ile Ağırlıklı Not Geçme Ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Benzer şekilde Peker (2003)'in çalışmasında da Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin özel yetenek/giriş sınavından aldıkları puanlar ile genel akademik başarıları arasında negatif korelasyon katsayılarının bulunduğu bulgulanarak aralarında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu sonucu ile paralellik gösteren bir diğer araştırma da Peker ve Yarcı (1999) tarafından yapılmış ve araştırma sonucunda, Müzik Eğitimi Bölümü dışında, Resim-İş Eğitimi ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde öğrencilerin özel yetenek sınav puanları ile branş (alan) dersleri ağırlıklı ortalaması arasında anlamlı bir korelasyonun olmadığı saptanmıştır.

Diğer taraftan araştırmanın bu sonucu ile zıtlık gösteren araştırmalar incelendiğinde; Altinkurt (2006) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin özel yetenek sınav puan ortalamaları ile uygulamalı derslerdeki başarıları arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Dalkıran ve Şaktanlı (2009)'nın Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yaptıkları çalışmada da öğrencilerin akademik başarı puanları ile özel yetenek sınav puanları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucu ile zıtlık gösteren bir diğer araştırma Kurtuldu ve Aksu (2017) tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin Lisans Programı Dönem Sonu AGNO ile özel yetenek sınavından aldıkları ham puanlar arasında bir ilişkinin olmadığı; ÖYS-YP ile arasında ise pozitif yönde ve kısmen orta düzeye yakın bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın tüm lise türlerinden mezun öğrencilerin, ÖYS-YP ortalamaları ile alan derslerine ait akademik başarıları arasında doğru orantılı bir ilişkinin olmadığını gösteren sonucu ile bu sonucu destekleyen akademik çalışmalar (Aksu ve Çelenk, 2014; Peker, 2003; Peker ve Yarcı, 1999) özel yetenek sınavlarının seçtiği öğrenci adaylarının lisans eğitimlerinde elde edecekleri akademik başarıyı öngörme ve belirlemede hiçbir etkisinin olmadığını bir diğer değişle özel yetenek sınavlarının akademik başarı ile bir bağının bulunmadığını kısacası seçme işlevini tam anlamıyla yerine getiremediğini göstermektedir.

Araştırma bulgularından hareketle 2. alt amacın bir başka boyutuna dair elde edilen sonuç, öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları bakımından alan derslerine ait akademik başarıları, özel yetenek sınav başarı sırasına (asıl-yedek) göre karşılaştırıldığında gerek asıl gerek yedek listede bulunan öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığıdır. Bu sonuca göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmasa da GSL mezunlarından hem asıl hem de yedek listede bulunan öğrencilerin alan derslerine

ilişkin akademik başarılarının MTAL ve DL'den mezun olan öğrencilerden daha düşük olduğu saptanmıştır.

Özel yetenek sınavlarını geçerek lisans düzeyinde sanat eğitimi almaya hak kazanan öğrencilerin, alan derslerinde gösterecekleri başarının özel yetenek sınavlarıyla ilişkisi olduğuna dair oluşan genel beklenti, özel yetenek sınavlarında daha yüksek başarı elde eden öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarının da diğer öğrencilere göre daha yüksek olması gerektiği yönündedir. Ancak öğrencilerin asıl ve yedek listelerde açıklanan ÖYSBS ile alan derslerine ilişkin akademik başarıları arasında yapılan karşılaştırmaların sonucunda anlamlı bir farklılığın ortaya çıkmayışı bu beklentiyi karşılamamaktadır. Bununla birlikte istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmasa da özel yetenek sınavlarında en yüksek başarıyı elde eden ve %68,6'sı asıl listede %31,4'ü ise yedek listede bulunan GSL mezunlarının, alan derslerine ait en düşük akademik başarıya sahip olmaları beklentinin tam tersi yönünde gerçekleşen bir durumu ortaya koymaktadır.

Özel yetenek sınavı, asıl liste, yedek liste ve alan dersleri anahtar kelimeleri ile yapılan alan yazın taraması sonucunda, öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları bakımından lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerine ait akademik başarılarının, ÖYSBS (asıl-yedek) değişkenine göre incelendiği bir çalışmaya ulaşılmamıştır.

Araştırma verilerinin analizi neticesinde 3. alt amaca ilişkin ortaya çıkan bulgulardan hareketle, genel olarak (tüm öğrenciler bazında) öğrencilerin alan derslerindeki akademik başarılarının lisans bitirme süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılığa göre okulu zamanında (4 yılda) bitiren öğrencilerin alan derslerine yönelik akademik başarıları, okulu uzatanlara (5+) göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Lisans eğitimini zamanında tamamlayan öğrencilerin tüm ders türlerinde bu süreyi uzatan öğrencilerden daha başarılı olmaları beklenmektedir. Öğrencilerin lisans bitirme süreleri ile alan derslerine ait akademik başarıları arasındaki anlamlı farkın eğitimlerini zamanında bitirenler lehine olması bu beklentiyi karşılamaktadır.

“Bitirme süresi, alan dersleri ve akademik başarı” anahtar kelimeleri ile yapılan alan yazın incelemesinde öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları bakımından lisans bitirme süreleri ile alan derslerine ilişkin akademik başarılarının incelendiği araştırmalara ulaşılamamıştır.

5.1. Öneriler

Bu alt başlık altında araştırma bulgularından elde edilen sonuçlardan hareketle sunulan önerilere yer verilmiştir.

- Güzel Sanatlar Lisesi Görsel Sanatlar Öğretim Programları ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri'nin sanat eğitimi veren alanlarına ait Çerçeve Öğretim Programları, görsel sanatlar öğretmeni adayı yetiştiren RİEABD'lerde uygulanan "Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı"yla eş güdümlü olarak MEB ve YÖK tarafından yeniden revize edilmelidir. Hizmet birimlerinin koordinasyonlu bir şekilde yapacakları düzenlemeyle birlikte konuların nasıl bir sırayla verileceğinin ve ne kadar üstünde durulacağı belirlenmesinin, GSL ve MTAL mezunlarının lisans eğitimlerinde alacakları alan derslerinin tekrara düşmesini engelleyerek yeni bilgi ve uygulamalarla karşılaşmalarını sağlayacağı, beklentilerini karşılayarak motivasyonlarını yükselteceği ve ortaöğretimleri sonunda sahip oldukları ön bilgilerinin yardımıyla da başarı düzeylerinin hedeflendiği gibi yükseleceği düşünülmektedir.
- GSL ve MTAL'in sanat eğitimi veren alanlarına ait öğretim programlarında bulunan alan derslerinden daha yüksek verim alınabilmesi için bu derslere girecek öğretmenlerin seçimi uzmanlık alanlarına göre yapılmalı ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunması amacıyla hazırlanan hizmet içi eğitim faaliyetlerine/seminerlere katılmaları sağlanmalıdır.
- Sanat eğitimi dışında farklı alanlarda eğitim-öğretim veren ortaöğretim kurumlarında haftalık 1-2 ders saatine sıkıştırılan görsel sanatlar dersinin müfredat içindeki durumu güncellenerek mevcut şart ve koşulları (ders konusu, ders saati vb.) iyileştirilmelidir. Yapılacak değişikliklerle ortaöğretimde güncel ve geleceğe yönelik sanat eğitiminin verilmesinin sağlanacağı düşünülmektedir.
- RİEABD'lerde öğretim ortamları, lisans eğitimine başlayan öğrencilerin alan derslerine hazır bulunuşluk seviyelerinin birbirinden farklı olduğu dikkate alınarak oluşturulmalı ve bu amaca yönelik çeşitli öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Yöntem çeşitliliğinin öğrencilerin alan derslerine olan ilgisini arttıracığı ve akademik başarıyı pozitif yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

- Özel yetenek sınavlarının tüm aşamaları sonrasında yapılan değerlendirmelerde, aday öğrenciler arasından yetenekli öğrencilerin seçilmesi nitelikli bir eğitim-öğretim ortamının sağlanabilmesi için oldukça önemlidir. Ancak RİEABD’de alacakları 4 yıllık lisans eğitimi sonrasında görsel sanatlar öğretmen adayı olarak mezun olacak öğrencilerin, yeteneklerinin yanında öğretmenlik mesleğine ne derecede uygun olup olmadıkları konusunda oluşan tereddüt “özel yetenek sınavları Resim-İş Öğretmenliği programlarına öğrenci alımında tek başına yeterli bir değerlendirme ölçütü müdür?” sorusunu beraberinde getirmektedir. Bu sorudan hareketle verilebilecek öneri; yetenek sınavı öncesi veya sonrasında soruları alan uzmanları tarafından hazırlanan, görsel sanatlar öğretmeni adaylarının genel kültür, genel yetenek ve alana yönelik hazır bulunuşluk seviyelerini ölçen bir sınavın yapılmasıdır. Bu sınavın eklenmesiyle birlikte seçicilik kriterleri yükselen özel yetenek sınav sistemiyle hem yetenekli hem de alan bilgi ve becerilerine sahip öğrencilerin seçilmesinin sağlanacağı böylece öğrencilerin lisans eğitimlerinde elde edecekleri genel akademik ve alan derslerine ait akademik başarı ortalamalarının yükseleceği düşünülmektedir.
- Özel yetenek sınavı yerleştirme puanlarının, öğrencilerin salt yeteneğinin yanında Yükseköğretime Geçiş Sınav (YGS) Puanı, Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) ve alan mezunu öğrencilere uygulanan katsayı farklarının hesaplanmasıyla belirlendiği bilinmektedir. Ancak amaç yetenekli öğrencilerin seçilmesi ise, yerleştirme puanlarının hesaplanmasında kullanılan formül yeniden düzenlenmeli ve yetenek sınavının ağırlığı, üniversiteye giriş sınav puanından daha yüksek tutulmalıdır.
- Şeffaflık ilkesinden hareketle yükseköğretim kurumları tarafından gerçekleştirilen özel yetenek sınavlarının tüm aşamalarına ait sonuçlara erişebilirlik sağlanmalı, sınava yönelik oluşabilecek kuşuların önüne geçilerek güven duygusu arttırılmalıdır.
- MTAL’in sanat eğitimi alanlarına öğrenci seçimi, GSL’de olduğu gibi özel yetenek sınavlarıyla yapılmalıdır. Ancak öğrenci alımında uygulanan yetenek sınavlarının sonucunda boş kalan kontenjanlar alanda başarı elde edemeyeceği olası olan öğrencilerle doldurulmamalıdır.

Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlar aynı veya farklı fakülte ve bölümlerde daha geniş örneklem/çalışma gruplarıyla araştırma yapılması gerekliliğini ortaya koyması açısından önemlidir. Buradan yola çıkarak ileride yapılabilecek araştırmalar konusunda araştırmacılara sunulan öneriler:

- Araştırma konusuyla ilişkili sayılabilecek çalışmalar incelendiğinde, farklı fakülte ve Eğitim Fakültelerinin farklı öğretmenlik programlarında lisans eğitimi gören öğrencilerin alan ve alan dışı derslerine ait akademik başarıları ile genel akademik başarılarının çeşitli değişkenlere göre karşılaştırıldığı; ancak bu araştırmaların tamamına yakınının müzik öğretmenliği programında yapıldığı ve öğrencilerin genel akademik başarıları üzerine temellendirildiği görülmektedir. Bu nedenle araştırmacıların, özel yetenek sınavıyla öğrenci alan farklı fakültelerin Resim/Resim Eğitimi ile Beden ve Spor Eğitimi alanlarına yoğunlaşarak ilgili Ana Bilim Dallarında lisans eğitimi gören öğrencilerin alan ve alan eğitimi ile alan dışı derslerine ait akademik başarılarını farklı değişkenlere (mezun oldukları ortaöğretim kurumlarının türü, ortaöğretim başarı puanları, özel yetenek sınav puanları, cinsiyetleri vb.) göre karşılaştırmayı ve aralarındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı amaçlayan, geniş örneklem/çalışma grubuna sahip araştırmalar yapmaları,
- Eğitim Fakültelerinin farklı öğretmenlik programlarında lisans eğitimi gören öğrencilerin alan derslerine ait akademik başarılarını, farklı değişkenlere göre bölümler ve Ana Bilim Dalları arasında karşılaştıracak evren ve örnekleme/çalışma grubu geniş tutulan araştırmalar yapmaları ve
- Araştırmacıların özel yetenek sınavıyla öğrenci kabul eden farklı fakültelerde eğitim gören öğrencilerin özel yetenek sınavlarında gösterdikleri başarıyı; mezun olunan lise türü ve alanı, sınava hazırlanma şekli ve süresi ile cinsiyet gibi değişkenlere göre karşılaştırmayı amaçlayan araştırmalar yaparak alana katkı sağlamaları önerilir.

KAYNAKLAR

- Aksu, C.,& Çelenk, K. (2014). AGSSL müzik bölümü mezunlarının Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümleri'ndeki akademik başarılarının incelenmesi. *TurkishStudies*, 9(2), 67-87.
- Akyol, A. (1990). *Ortaöğretim kurumlarında resim-iş öğretimi ve sorunları*. Türk Eğitim Derneği VIII. Öğretim Toplantısı 10-11 Mayıs 1990, XIV-XIX.
- Altinkurt, L. (2006).Üniversitelerdeki güzel sanatlar eğitim programları giriş sınavı sonuçlarının değerlendirilmesi (Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi örneği). *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(15), 227-238.
- Arapgırlıoğlu, H., Tankız, K.D.,& Kalan, K.B. (2016). Müzik öğretmenliği özel yetenek sınavlarına başvuran adayların yerleştirme puanları ile sosyo-demografik özelliklerinin karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(14), 1-13.
- Artut, K. (2007). *Sanat eğitimi*. Ankara: Anı.
- Atan, A. (2004, Nisan). *Verimli bir sanat eğitimi için plastik sanat eğitimi bölümü*. Gazi Üniversitesi 2. Sanat Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bahar, H.H., Özen, Y.,& Gülaçtı, F. (2009). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin cinsiyet ve bransa göre akademik başarı durumları ile öğrenme stillerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(1), 69-86.
- Başaran, İ. E. (2006). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Ekinoks.
- Bozkurt, N. (2000). *Sanat ve estetik kuramları*. Bursa: Asa.
- Büyüköztürk, Ş. & Deryakulu, D. (2002). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenliği ile sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 30(1), 187-204.

- Dalkıran, E.,& Şaktanlı, S. C. (2009). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin başarılarına etki eden değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 71-76.
- Dilekçi, N.,& Ece, A. S. (2012). Resim iş öğretmeni adaylarının akademik başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 21-42.
http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&c=ebsco&ano=172569_fe6f988fc0591a5745943bc06e9c80b7&?, sayfasından erişilmiştir.
- Ece, A. S.,& Bilgin, A. S. (2007). Mezun oldukları lise türlerine göre Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin başarı durumlarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 113-130.
- Ergün, A. (2006). *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı' nı kazanan öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre, giriş sınav puanları ile müzik teorisi ve bireysel çalgı derslerindeki başarı puanlarının karşılaştırılması*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Erinç, M. S. (2004). *Sanatın boyutları*. Ankara: Ütopya.
- Ersoy, A. (1995). *Sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yorum Sanat.
- Etike, S. (2001). *Cumhuriyet dönemi resim eğitimi*. Ankara: Güldikeni.
- Gel, H. Y. (1991). Sanat eğitimi ve yaratıcılık, özgün eğitim. *24 Kasım Öğretmenler Günü Dergisi*, 2.
- Gençaydın, Z. (1990, Mayıs). *Sanat eğitiminin düşünsel temelleri*. Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği VIII. Öğretim Toplantısı'nda sunulmuş bildiri, 43-55.
- Gençaydın, Z. (2002, Mayıs). *Sanat eğitimcisi yetiştirmede G.E.E. Resim-İş bölümünün yeri ve bugünkü durumu üstüne*. Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Genel Lise, Anadolu Lisesi, Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi, Fen Lisesi Sosyal Bilimler Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Spor Lisesi,

- İmam Hatip Lisesi ve Anadolu İmam Hatip Lisesi Haftalık Ders Çizelgeleri. (2014). *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 77(2676-EK 2), Ocak 2014, 161-181.
- Güneştan, S. (2011). *Farklı ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin resim-iş eğitimi lisans programı sanat tarihi derslerindeki başarılarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Heidegger, M. (2014). *Sanat eserinin kökeni*. Ankara: De Ki.
- Kabay, Ç. (2003). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının diğer lise mezunlarına göre eğitim fakülteleri resim-iş eğitimi anasanat dalı programlarına girişteki başarı durumları*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kandemir, Ö. (2007). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi resim bölümü öğrencilerinin üniversitelerin özel yetenek sınavlarındaki başarı düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Karakaya, İ. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri. Tanrıoğen, A. (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri içinde*, Ankara: Anı.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kavcar, C. (1990, 24-28 Eylül). *Edebiyat ve güzel sanatlar eğitimi*. Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresinde Sunulmuş bildiri, Ankara.
- Kırıçoğlu, O.T. (2005). *Sanatta eğitim görmek öğrenmek yaratmak* (3. Baskı). Ankara: Pegem A.
- Kurtuldu, M. K. & Aksu, C. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının lisans programı başarılarının mezun olunan lise türüne göre karşılaştırılması. *TurkishStudies Dergisi*, 11(14), 425-440.
- Kurtuldu, M. K. & Aksu, C. (2017). Müzik öğretmeni adaylarının yetenek sınavı puanları ile lisans akademik başarı puanları arasındaki ilişki. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 5(1), 37-55.
- Mercin, L. (2009). Sanat Nedir. A. O. Alakuş & L. Mercin (Eds.), *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar öğretimi içinde* (s. 1-13). Ankara: Pegem.
- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (2017). *Mesleki ve Teknik Ortaöğretim okullarının avantajları*. <http://www.megep.meb.gov.tr/dokumanlar/Diger/Mesleki>

%20ve%20Teknik%20Eğitim%20Okulları%20Genel%20Bilgiler.pdf sayfasından erişilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı (1964). Lise ve orta okullar yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 11868, 28 Kasım 1964.

Millî Eğitim Bakanlığı (1990). Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Anadolu Gúzel Sanatlar Lisesi Yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 20642, 21 Eylül 1990.

Millî Eğitim Bakanlığı (1993). Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Anadolu Gúzel Sanatlar Liseleri yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 21613, 20 Haziran 1993.

Milli Eğitim Bakanlığı (1998, Nisan). Gúzel Sanatlar Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi. (2017). *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 80(2717), 1556.

Milli Eğitim Bakanlığı (1998, Nisan). Lise resim 1, 2, 3 dersi öğretim programı. *T.C MEB Tebliğler Dergisi*, 61(2487), 385-442

Millî Eğitim Bakanlığı (1999). Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Anadolu Gúzel Sanatlar Lisesi yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 23792, 20 Ağustos 1999.

Millî Eğitim Bakanlığı (2005). Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgesi. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 68(2575), 542-595.

Millî Eğitim Bakanlığı (2005). Ortaöğretimin yeniden yapılandırılması. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 68(2573), 380-381.

Millî Eğitim Bakanlığı (2005). Spor Liseleri yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 25714, 01 Şubat 2005.

Milli Eğitim Bakanlığı (2007). *Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları haftalık ders çizelgeleri*.<http://megep.meb.gov.tr/Default.aspx?page=ogretimProgramlari> sayfasından erişilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı (2007, Ekim). Anadolu Gúzel Sanatlar Lisesi haftalık ders çizelgeleri. (2007). *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 70(2601), 877-879.

Millî Eğitim Bakanlığı (2008). Gúzel sanatlar eğitimi yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 27046, 06 Şubat 2008.

Millî Eğitim Bakanlığı (2008). *Ortaöğretimde okul çeşitliliğinin azaltılması*. *T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuat*, 1608.http://mevzuat.meb.gov.tr/html/1608_0.html sayfasından erişilmiştir.

- Millî Eğitim Bakanlığı (2009). Ortaöğretim kurumları yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 27305, 31 Temmuz 2009.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2009). Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri yönetmeliği. *T.C. Resmî Gazete*, 27260, 16 Haziran 2009.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2009). Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgeleri. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 72(2624), Eylül 2009, 533-593.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2009, Eylül). Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi haftalık ders çizelgesi. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 72(2624), 543-545.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010). Ortaöğretim görsel sanatlar dersi (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) öğretim programı. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 73(2629), 121.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010). Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgeleri. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 73(2635), 1546-1594.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010, Ağustos). Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi haftalık ders çizelgesi. (2010). *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 73(2635), 1552-1554.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010, Aralık). 18. Millî Eğitim Şûrası kararları. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 73(2639-Ek), 1823-1836.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010, Şubat). Resim dersi'nin adının görsel sanatlar dersi ve resim alanı'nın adının görsel sanatlar alanı olarak değiştirilmesi. (2009). *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 73(2629), 119-120.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2011). *Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları haftalık ders çizelgeleri*. <http://megep.meb.gov.tr/Default.aspx?page=ogretimProgramlari> sayfasından erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2013). Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. (2013). *T.C. Resmî Gazete*, 28758, 07 Eylül 2013.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2013). Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgeleri. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, (2667), 199-233.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2014, Ocak). Güzel Sanatlar Lisesi haftalık ders çizelgesi. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 77(2676-EK 2), 169.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2014a). Ortaöğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. *T.C. Resmî Gazete*, 29037, 21 Haziran 2014.

- Millî Eğitim Bakanlığı (2014b). Ortaöğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. *T.C. Resmî Gazete*, 29118, 13 Eylül 2014.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2016, Ağustos). Güzel Sanatlar Lisesi görsel sanatlar alanı haftalık ders çizelgesinde değişiklik yapılması. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 79(2707), 369.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2017). *Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları haftalık ders çizelgeleri*.<http://megep.meb.gov.tr/Default.aspx?page=ogretimProgramlari> sayfasından erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2017). Ortaöğretim görsel sanatlar dersi (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) öğretim programı. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 80(2718), 1620.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2017). Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgesi. *T.C. MEB Tebliğler Dergisi*, 80 (2717), Haziran 2017, 1548-1571.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2017). Ortaöğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. *T.C. Resmî Gazete*, 30019, 26 Mart 2017.
- Millî Eğitim Temel Kanunu. (1973). *T.C. Resmî Gazete*, 14574, 24 Haziran 1973.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. (2012). *2012 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Kılavuzu*. <http://www.osym.gov.tr/Eklenti/173,klavuz-2012mail-kpdf.pdf?0sayfasından> erişilmiştir.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. (2013). *2013 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Kılavuzu*. <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2013/OSYS/2013OSYSSISTEMKILAVUZU%2021%2003%202013.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. (2014). *2014 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Kılavuzu*. https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2014/YGS/2014_OSYS_KILAVUZU_02_01_2014.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. (2015). *2015 Öğrenci Seçme Ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Kılavuzu*. https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2015/YGS/2015_OSYS_KILAVUZ.pdf sayfasından erişilmiştir.

- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. (2016). *2016 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Kılavuzu*.
<https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2016/YGS/2016-OSYSKILAVUZU11012016.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. (2017). *2017 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Kılavuzu*.
<https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/OSYS/KILAVUZ18042017.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. (2018). *2018 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) kılavuzu*.
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2018/YKS/KILAVUZ_20042018.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Özdemir, M.,& Yöndem, S. (2011). Müzik öğretmeni adayları gitar öğrencilerinin çalgı alan dersleri ve genel akademik başarı durumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 33(1), 141-156.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim.
- Özsoy, V. (2015). *Görsel sanatlar eğitimi. Resim-İş eğitiminin tarihsel ve düşünsel temelleri* (3. Baskı). Ankara: Pegem A.
- Peker, M. R. & Yarcı, F. (1999). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinin özel yetenek sınavlarıyla öğrenci alan bölümlerinde bu sınavların seçiciliği üzerine bir araştırma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 203-210.
- Peker, R. (2003). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin genel akademik başarılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVII(1), 161-171.
- Read, H. (2014). *Sanatın anlamı*. İstanbul: Hayalperest.
- Sağır, T. (2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü ile diğer liselerden mezun öğrencilerin müzik öğretmenliği programı özel yetenek giriş sınavındaki başarı durumlarının incelenmesi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 212-221.
- San, İ.(1983). *Sanat eğitimi kuramları*. Ankara: Tan.

- Sungurtekin, M. (2006). U.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2004-2005 yetenek sınavının genel değerlendirmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 399-414.
- T.C. MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (2007). *Grafik ve fotoğraf alanı çerçeve öğretim programı*.<http://www.megep.meb.gov.tr/Default.aspx> sayfasından erişilmiştir.
- T.C. MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü(2011). *Grafik ve fotoğraf alanı çerçeve öğretim programı*.[http://www.megep.meb.gov.tr/dokumanlar/10.SINIF%20\(2017-2018\)/10%20ÇÖP/GRAFİK%20VE%20FOTOĞRAF_ÇÖP_10.pdf](http://www.megep.meb.gov.tr/dokumanlar/10.SINIF%20(2017-2018)/10%20ÇÖP/GRAFİK%20VE%20FOTOĞRAF_ÇÖP_10.pdf) sayfasından erişilmiştir.
- T.C. MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü(2017). *Grafik ve fotoğraf alanı çerçeve öğretim programı*.<http://www.megep.meb.gov.tr/Default.aspx> sayfasından erişilmiştir.
- Tebiş, C. (2006, Nisan). *SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD’de okuyan AGSL ve genel lise mezunu öğrencilerin alan derslerindeki başarı durumlarının ve lise mezuniyet başarı notlarının karşılaştırılması*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu’na sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Telli, H. (1990, Mayıs). *Türkiye’de Resim-İş öğretimine genel bir bakış*. Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği VIII. Öğretim Toplantısı’nda sunulmuş bildiri, Ankara.
- Tunçel, Z. & Saracaloğlu, A. S. (1999). Spor Yüksekokulları öğrencilerinin başarılarını etkileyen faktörler. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IV(1), 63-76.
- Uçan, A. (2002, Mayıs). *Türkiye’de çağdaş sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme süreci ve başlıca yapılanmalar*. Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ünişen, A. (2007). *Eğitim Fakültesi öğrencilerinin alan dersleriyle meslek derslerindeki başarılarının farklı bölümlere göre karşılaştırılması (Gaziantep Üniversitesi Örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yenişehirlioğlu, F. (1995). *Güzel sanatlar, sanat tarihi, görme biçimleri*. Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumunda sunuldu, Eskişehir.

- Yetenek Sınavı ile Öğrenci Alan Okullara Başvuru. (2017). T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Mevzuat,7801288, 29 Mayıs 2017. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/yetenek_okul_basvuru/yetenek_okul_basvuru_0.html sayfasından erişilmiştir.
- Yıldır, E. (2004, Nisan). *Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının resim-iş öğretmenliği programlarına uyum sorunları ve bazı çözüm önerileri*. Gazi Üniversitesi'nin II. Sanat Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, A.& Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yükseköğretim Kanunu. (1981). *T.C. Resmî Gazete*, 17506, 06 Kasım 1981.
- Yükseköğretim Kurulu. (1998). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Mart.
- Yükseköğretim Kurulu. (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Haziran.
- Yükseköğretim Kurulu. (2016). *Yükseköğretim Kanunu*. <http://www.yok.gov.tr/documents/10279/29816/2547+sayılı%20Yükseköğretim+K Kanunu/f439f90b-7786-464a-a48f-9d9299ba8895?version=1.0> sayfasından erişilmiştir.
- Yükseköğretim Kurulu. (2017a). *Türlerine göre akademik birim sayıları*. <https://istatistik.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yükseköğretim Kurulu. (2017b). *Öğretmen yetiştirme Türk Milli Komitesi*. http://yok.gov.tr/web/guest/anasayfa;jsessionid=43F3555079F20650308348EF278ED39A?p_p_auth=rXCoG9tm&p_p_id=101&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_101_struts_action=%2Fasset_publisher%2Fview_content&_101_assetEntryId=18451&_101_type=content&_101_urlTitle=ogretmen-yetistirme-turk-milli-komitesi&redirect=http%3A%2F%2Fyok.gov.tr%2Fweb%2Fguest%2Fanasayfa%3Bjsessionid%3D43F3555079F20650308348EF278ED39A%3Fp_p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_advancedSearch%3Dfalse%26_3_groupId%3D0%26_3_keywords%3D%26_3_delta%3D20%26_3_resetCur%3Dfalse%26_3_cur%3D7%26_3_struts_action%3D%25

2Fsearch%252Fsearch%26_3_format%3D%26_3_andOperator%3Dtrue
sayfasından erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu. (2017c). *Öğretmen Yetiştirme Çalışma Grubu*.
<http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/Öğretmen+Yetiştirme+Çalışma+Grubu/4054fef9-ffc8-41a7-a909-ac8c5188de66> sayfasından erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. (1982). *T.C. Resmî Gazete*, 17760, 20 Temmuz 1982.

EKLER

EK-1. Resim İş Öğretmenliği Lisans Programı

**RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ
LİSANS PROGRAMI**

RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

I. YARIYIL					II. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Temel Tasarım I	4	4	6	A	Sanat Tarihine Giriş	2	0	2
A	Desen I	2	2	3	A	Temel Tasarım II	4	4	6
A	Perspektif	1	2	2	A	Desen II	2	2	3
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	GK	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
GK	Yabancı Dil I	3	0	3	GK	Yabancı Dil II	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3	MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
TOPLAM		17	8	21	TOPLAM		18	6	21
III. YARIYIL					IV. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye I	2	4	4	A	Anasanat Atölye II	2	4	4
A	Seçmeli Sanat Atölye I*	2	2	3	A	Seçmeli Sanat Atölye II*	2	2	3
A	Yazı	1	2	2	A	Çocuğun Sanatsal Gelişimi	2	0	2
GK	Bilgisayar I	2	2	3	A	Sanat Felsefesi*	2	0	2
GK	Batı Sanatı Tarihi	3	0	3	GK	Bilgisayar II	2	2	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3
MB	Seçmeli	2	0	2	TOPLAM		12	10	17
TOPLAM		15	10	20					
V. YARIYIL					VI. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye III	2	4	4	A	Anasanat Atölye IV	2	4	4
A	Seçmeli Sanat Atölye III*	2	2	3	A	Seçmeli Sanat Atölye IV*	2	2	3
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
GK	Türk Sanatı Tarihi	3	0	3	GK	Sanat Eleştirisi	2	0	2
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2	GK	Çağdaş Sanat	3	0	3
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2
TOPLAM		13	8	17	MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
					TOPLAM		16	8	20
VII. YARIYIL					VIII. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye V	4	4	6	A	Anasanat Atölye VI	4	4	6
A	Seçmeli Sanat Atölye V*	2	2	3	A	Seçmeli Sanat Atölye VI*	2	2	3
A	Müze Eğitimi ve Uygulamaları*	2	2	3	GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
MB	Özel Eğitim*	2	0	2	MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
MB	Rehberlik	3	0	3	MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
MB	Okul Deneyimi	1	4	3	TOPLAM		11	14	18
TOPLAM		14	12	20					

GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	116	76	154	192

A: Alan ve alan eğitimi dersleri, MB: Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, GK: Genel kültür dersleri

RESİM İŞ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

I.YARIYIL

Temel Tasarım I

(4-4-6)

Sanat eserini düzenleyen elemanlar (çizgi, doku, form, şekil, mekan) ve ilkeler (ritim, hareket, denge, vurgu, kontrast, birlik, bütünlük, çeşitlilik) ,iki boyutlu uygulama çalışmaları, iki ve üç boyutlu sanat eserlerinde bu eleman ve ilkelerin ilişkisi, tasarım eleman ve ilkeleri ile biçim ve içerik ilişkisini dikkate alan özgün çalışmalar.

Desen I

(2-2-3)

Canlı model ya da nesnelerin gözlemine dayalı kompozisyon, oran-orantı, ışık-gölge, hareket, bütünlük, denge gibi eleman ve ilkeleri temel alarak görsel algının geliştirilmesi çalışmaları, çeşitli malzeme ve tekniklerle çizgisel çalışmalar.

Perspektif

(1-2-2)

Özgün örnek çalışmalar üzerinden temel perspektif bilgileri (duruş noktası, ufuk çizgisi, kaçış noktası, ölçü, oran, perspektif çeşitleri vb.) , çizgi ve renk (hava) perspektifi uygulama çalışmaları.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I

(2-0-2)

Kavramlar, tanımlar, ders yöntemleri ve kaynakların tanımı, Sanayi Devrimi ve Fransız Devrimi, Osmanlı Devleti'nin Dağılışı (XIX. Yüzyıl), Tanzimat ve Islahat Fermanı, I. ve II. Meşrutiyet, Trablusgarp ve Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, Mondros Ateşkes Antlaşması, Wilson İlkeleri, Paris Konferansı, M. Kemal'in Samsun'a Çıkışı ve Anadolu'daki Durum, Amasya Genelgesi, Ulusal Kongreler, Mebusan Meclisinin Açılışı, TBMM'nin Kuruluşu ve İç İsyenlar, Teşkilat-ı Esasi Kanunu, Düzenli Ordunun Kuruluşu, I. İnönü, II. İnönü, Kütahya-Eskişehir, Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz, Kurtuluş Savaşı sırasındaki antlaşmalar, Lozan Antlaşması, Saltanatın Kaldırılması.

Türkçe I: Yazılı Anlatım

(2-0-2)

Yazı dilinin ve yazılı iletişimin temel özellikleri, yazı dili ile sözlü dilin arasındaki temel farklar. Anlatım: yazılı ve sözlü anlatım; özne anlatım, nesnel anlatım; paragraf; paragraf türleri (giriş-gelişme-sonuç paragrafları). Metnin tanımı ve metin türleri (bilgilendirici metinler, yazınsal metinler); metin olma koşulları (bağlıklık, tutarlılık, amaçlılık, kabul edilebilirlik, durumsallık, bilgisellik, metinler arası ilişkiler). Yazılı anlatım (yazılı kompozisyon: serbest yazma, planlı yazma); planlı yazma aşamaları (konu, konunun sınırlandırılması, amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi; yazma planı hazırlama, kâğıt düzeni); bilgilendirici metinler (dilekçe, mektup, haber, karar, ilan/reklam, tutanak, rapor, resmi yazılar, bilimsel yazılar) üzerinde kuramsal bilgiler; örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; bir metnin özetini ve planını çıkarma; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Yabancı Dil I

(3-0-3)

Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. Bu derste ilgi çekici bağlamlar yaratılarak, dilin işlevliğini

artırıcı alıştırmalar verilerek, dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanımı gösterilerek öğrencilerin dilsel ve iletişimsel yetileri geliştirilecek ve yabancı dil yeterlikleri artırılabacaktır.

Eğitim Bilimine Giriş (3-0-3)
Eğitimin temel kavramları, eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi ve işlevleri (eğitimin felsefi, sosyal, hukuki, psikolojik, ekonomik, politik temelleri), eğitim biliminin tarihsel gelişimi, 21.yüzyılda eğitim biliminde yönelimler, eğitim biliminde araştırma yöntemleri, Türk Milli Eğitim Sisteminin yapısı ve özellikleri, eğitim sisteminde öğretmenin rolü, öğretmenlik mesleğinin özellikleri, öğretmen yetiştirme alanındaki uygulamalar ve gelişmeler.

II. YARIYIL

Sanat Tarihine Giriş (2-0-2)
Anadolu'da Paleolitik Çağ'dan, Roma devrine kadar süregelen sanat gelişmeleri, geçmiş uygarlıkların sanat eserlerinde toplumsal ve tarihsel değerler, bunları temsil edebilen karakterler, farklı kültürler arasındaki sanat ilişkilerinin değerlendirilmesi.

Temel Tasarım II (4-4-6)
Tasarım eleman ve ilkeleri ile renkli ve üç boyutlu çalışmalar, tasarımın görselleştirilebilmesi için farklı teknikler, farklı tekniklerde renk bilgisi ile ilgili uygulama çalışmaları, farklı malzemelerle (kağıt,mukavva, alçı, kil, ahşap, v.b.) üç boyutlu uygulamalar.

Desen II (2-2-3)
Canlı model ya da nesnelerin gözlemlerine dayalı desen çalışmalarının yanı sıra imgeleme dayalı desen çalışmaları, üsluplaşma, yorum katma, deforme etme gibi bireysel yaklaşımların geliştirilmesine yönelik uygulamalar.

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II (2-0-2)
Siyasi alanda yapılan devrimler, siyasi partiler ve çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri, hukuk alanında yapılan devrimler, toplumsal yaşayışın düzenlenmesi, ekonomik alanda yapılan yenilikler. 1923-1938 Döneminde Türk dış politikası, Atatürk sonrası Türk dış politikası, Türk Devriminin İlkeleri: (Cumhuriyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devrimcilik, Devletçilik, Milliyetçilik). Bütünleyici ilkeler.

Türkçe II: Sözlü Anlatım (2-0-2)
Sözlü dilin ve sözlü iletişimin temel özellikleri. Sözlü anlatım; konuşma becerisinin temel özellikleri (doğal dili ve beden dilini kullanma); iyi bir konuşmanın temel ilkeleri; iyi bir konuşmacının temel özellikleri (vurgu, tonlama, duraklama; diksiyon vb.). Hazırlıksız ve hazırlıklı konuşma; hazırlıklı konuşmanın aşamaları(konunun seçimi ve sınırlandırılması; amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi, planlama, metni yazma; konuşmanın sunuluşu). Konuşma türleri:(karşılıklı konuşmalar, söyleşi, kendini tanıtmaya, soruları yanıtlama, yılbaşı, doğum, bayram v.b. önemli bir olayı kutlama, yol tarif etme, telefonla konuşma, iş isteme, biriyle görüşme/röportaj yapma, radyo ve televizyon konuşmaları, değişik kültür, sanat programlarına konuşmacı olarak katılma v.b.). Değişik konularda hazırlıksız konuşma yapma, konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar ve sözlü anlatım uygulamaları, konuşmalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Yabancı Dil II

(3-0-3)

Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. Bu derste öğrencilerin “Yabancı Dil I” dersinde kazandıkları bilgi ve becerilerin bir üst seviyeye çıkartılması hedeflenmelidir. Bu yapılırken ilgi çekici bağlamlar yaratılmasına, dilin işlevliğini artırıcı alıştırmalar yapılmasına, dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanılmasına ve bu yolla öğrencilerin dilsel ve iletişimsel yetileri ile yabancı dil yeterliklerinin artırılmasına özen gösterilmelidir.

Eğitim Psikolojisi

(3-0-3)

Eğitim-Psikoloji ilişkisi, eğitim psikolojisinin tanımı ve işlevleri, öğrenme ve gelişim ile ilgili temel kavramlar, gelişim özellikleri (bedensel, bilişsel, duygusal, sosyal ve ahlaki gelişim), öğrenmeyi etkileyen faktörler, öğrenme kuramları, öğrenme kuramlarının öğretim süreçlerine yansımaları, etkili öğrenme, öğrenmeyi etkileyen faktörler (motivasyon, bireysel faktörler, grup dinamiği ve bu faktörlerin sınıf içi öğretim sürecine etkisi).

III. YARIYIL

Anasanat Atölye I

(2-4-4)

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye I*

(2-2-3)

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Yazı

(1-2-2)

Çeşitli yazı türleri ile ilgili(dik temel yazı büyük ve küçük harfler, eğik temel yazı büyük ve küçük harfler, dik el yazısı, eğik el yazısı, dik ve eğik dekoratif yazılar, noylant yazı vb.) bilgi ve beceriler, yazı türleri ile blok uygulamaları, gelişen teknoloji içerisinde yazının kullanımı, grafikte yazının yeri ve önemi, kitap kapağı, afiş vb. çalışmalar için yazı uygulamaları, üsluplaşma ve güzel yazı yazma becerisi kazandırmaya dönük çalışmalar.

Bilgisayar I

(2-2-3)

Bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, genel olarak işletim sistemleri, kelime işlemci programları, elektronik tabloları programları, veri sunumu, eğitimde İnternet kullanımı, bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkileri ve eğitimdeki yeri, bilişim sistemleri güvenliği ve ilgili etik kavramları.

Batı Sanatı Tarihi

(3-0-3)

Bizans devri sanatından başlanarak, 19. yüzyıla kadar süregelen (Romanesk, Gotik, Rönesans, Maniyerizm, Barok, Rokoko, Neoklasik, Romantizm, Realizm) sanat akım ve üslupları, her dönem ve sanat akımında yer alan belli başlı sanatçıların resim, heykel ve mimari örnekleri.

Öğretim İlke ve Yöntemleri (3-0-3)
Öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme ve öğretim ilkeleri, öğretimde planlı çalışmanın önemi ve yararları, öğretimin planlanması (ünitelendirilmiş yıllık plan, günlük plan ve etkinlik örnekleri), öğrenme ve öğretim stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri, bunların uygulama ile ilişkisi, öğretim araç ve gereçleri, öğretim hizmetinin niteliğini artırmada öğretmenin görev ve sorumlulukları, öğretmen yeterlikleri.

IV. YARIYIL

Anasanat Atölye II (2-4-4)
Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye II* (2-2-3)
Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Çocuğun Sanatsal Gelişimi (2-0-2)
Çocuk resimlerinin, çocuğun eğitimdeki yeri ve önemi, çocuk resimlerinin özellikleri, görsel algılama tipleri ve çocuğun karalama döneminden yetişkinlik dönemine kadar sanatsal gelişim basamakları, özgün çocuk resimlerinden örnekler, “çok alanlı sanat eğitiminde kopya yöntemi” içeriğine uygun proje çalışmaları.

Sanat Felsefesi* (2-0-2)
Sanat kavramının, sanatçı, sanat eseri, tüketici ve doğa, toplum gibi unsurlarla ilişkisi, sanatın kaynağına ilişkin kuramlar, sanat kuramları (yansıtmacı, anlatımcı, biçimci, işlevsellik), sanat kuramlarında söz sahibi olan düşünürlerin görüşleri.

Bilgisayar II (2-2-3)
Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili temel kavramlar, öğeleri, kuramsal temelleri, yararları ve sınırlılıkları, uygulama yöntemleri, bilgisayar destekli öğretimde kullanılan yaygın formatlar, ders yazılımlarının değerlendirilmesi ve seçimi, uzaktan eğitim uygulamaları, veri tabanı uygulamaları, bilgisayar ve internetin çocuklar/gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (2-2-3)
Öğretim Teknolojisi ile ilgili kavramlar, çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, okulun ya da sınıfın teknoloji ihtiyaçlarının belirlenmesi, uygun teknoloji planlamasının yapılması ve yürütülmesi, öğretim teknolojileri yoluyla iki ve üç boyutlu materyaller geliştirilmesi öğretim gereçlerinin geliştirilmesi (çalışma yaprakları, etkinlik tasarlama, tepegöz saydamları, slaytlar, görsel medya (VCD, DVD) gereçleri, bilgisayar temelli gereçler), eğitim yazılımlarının incelenmesi, çeşitli nitelikteki öğretim gereçlerinin değerlendirilmesi, İnternet ve uzaktan eğitim, görsel tasarım ilkeleri, öğretim materyallerinin etkinlik durumuna ilişkin araştırmalar, Türkiye’de ve dünyada öğretim teknolojilerinin kullanım durumu.

V. YARIYIL

Anasanat Atölye III (2-4-4)
Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye III***(2-2-3)**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Bilimsel Araştırma Yöntemleri**(2-0-2)**

Bilim ve temel kavramlar (olgu, bilgi, mutlak, doğru, yanlış, evrensel bilgi v.b.), bilim tarihine ilişkin temel bilgiler, bilimsel araştırmanın yapısı, bilimsel yöntemler ve bu yöntemlere ilişkin farklı görüşler, problem, araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve veri toplama yöntemleri (nicel ve nitel veri toplama teknikleri), verilerin kaydedilmesi, analizi, yorumlanması ve raporlaştırılması.

Türk Sanatı Tarihi**(3-0-3)**

Hun Sanatından başlayarak, Göktürk, Uygur, Karahanlı, Gazneli, Büyük Selçuklu, Anadolu Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemine ait sanat üslupları, bu dönemlere ait mimari, heykel ve resim örnekleri.

Sınıf Yönetimi**(2-0-2)**

Sınıf yönetimi ile ilgili temel kavramlar, sınıf içi iletişim ve etkileşim, sınıf yönetiminin tanımı, sınıf yönetimi kavramının sınıfta disiplini sağlamadan farklı yanları ve özellikleri, sınıf ortamını etkileyen sınıf içi ve sınıf dışı etkenler, sınıf yönetimi modelleri, sınıfta kurallar geliştirme ve uygulama, sınıfı fiziksel olarak düzenleme, sınıfta istenmeyen davranışların yönetimi, sınıfta zamanın yönetimi, sınıf organizasyonu, öğrenmeye uygun olumlu bir sınıf ortamı oluşturma (örnekler ve öneriler).

Özel Öğretim Yöntemleri I**(2-2-3)**

Alana özgü temel kavramlar ve bu kavramların alan öğretimiyle ilişkisi, alanının başta Anayasa ve Milli Eğitim Temel Yasası olmak üzere yasal dayanakları, alan öğretiminin genel amaçları, kullanılan yöntem, teknik, araç-gereç ve materyaller. İlgili Öğretim Programının incelenmesi(amaç, kazanım, tema, ünite, etkinlik, v.b.). Ders, öğretmen ve öğrenci çalışma kitabı örneklerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi.

VI. YARIYIL**Anasanat Atölye IV****(2-4-4)**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye IV***(2-2-3)**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Özel Öğretim Yöntemleri II**(2-2-3)**

Sanat eğitiminde aktif ve işbirlikli öğrenme yaklaşımlarıyla, çoklu zeka kuramı ve oluşturmacı yaklaşımlar. Görsel sanatlar eğitiminde çok kültürlü ve kültürler arası bilgilenmeleri sağlayarak konuların ÇASEY'ne göre ders planlarına dönüştürülmesi. Ünite ve günlük plan hazırlama. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri. Okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim görsel sanatlar derslerinde eğitim ve değerlendirme durumları. Sınıf yönetimi ve öğretmenlik uygulamasına ilişkin temel bilgiler.

Sanat Eleştirisi**(2-0-2)**

Sanat eleştirisi kuramları, sanat eleştirisinin görsel sanatlar eğitimindeki yeri ve önemi, araştırmacı sanat eleştirisi yöntemi, eleştiri evreleri ve eleştiride sorgulama stratejileri, örnek sanat eserleri (reprodüksiyon) üzerinden sanat eleştirisi uygulamaları.

Çağdaş Sanat**(3-0-3)**

19. yüzyıldan başlayarak günümüze kadar süregelen Empresyonizm, Ekspresyonizm, Pont Aven, Nabiler, Modern Stil, Fovizm, Kübizm, Orfizm, Rayonizm, Sektion D'or, Vortisizm, Süprematizm, Neoplastizm, Soyut Sanat, Dadacılık, Sürrealizm, Kavramsalılık vb. sanat akımları, bu akımlar içinde yer alan belli başlı sanatçıların eserlerinin değerlendirilmesi.

Türk Eğitim Tarihi***(2-0-2)**

Türk eğitim tarihinin, eğitim olgusu açısından önemi. Cumhuriyetten önceki eğitim durumu ve öğretmen yetiştiren kurumlar. Türk Eğitim Devrimi 1: Devrimin tarihsel arka planı, felsefi, düşünsel ve politik temelleri. Türk Eğitim Devrimi 2: Tevhid-i Tedrisat Kanunu: tarihsel temelleri, kapsamı, uygulanışı ve önemi; Türk eğitim sisteminde laikleşme. Türk Eğitim Devrimi 3: Karma eğitim ve kızların eğitimi, Yazı Devrimi, millet mektepleri, halk evleri. Türkiye Cumhuriyeti eğitim sisteminin dayandığı temel ilkeler. Köy Enstitüleri, Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretmen Okulları. Üniversiteler ve öğretmen yetiştirme. Yakın dönem Türk eğitim alanındaki gelişmeler.

Ölçme ve Değerlendirme**(3-0-3)**

Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi, ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar, ölçme araçlarında bulunması istenen nitelikler (güvenirlilik, geçerlik, kullanılabilirlik), eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri, geleneksel yaklaşımlara dayalı olan araçlar (yazılı sınavlar, kısa yanıtli sınavlar, doğru-yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar, ödevler), öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar (gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kağıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirme, özdeğerlendirme, tutum ölçekleri), ölçme sonuçları üzerinde yapılan temel istatistiksel işlemler, öğrenme çıktıları değerlendirme, not verme, alanı ile ilgili ölçme aracı geliştirme.

VII. YARIYIL**Anasanat Atölye V****(4-4-6)**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye V***(2-2-3)**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Müze Eğitimi ve Uygulamaları***(2-2-3)**

Müzeciliğin tarihi, çeşitleri, amaçları, gerekliliği, müze ve eğitim, eğitim amaçlı müze ziyareti, ilköğretim/ortaöğretim öğrencileri için müze rehberi hazırlama ve uygulama, müze ziyareti için ön hazırlık, plan ve kurallar, müzenin tanımı, sergileme, müzedeki eserlerin tarihsel, estetik ve eleştirel incelenmesi, müzedeki eser ve kalıntılardan yararlanarak yapılan uygulama çalışmaları.

Özel Eğitim***(2-0-2)**

Özel eğitimin tanımı, özel eğitimle ilgili temel ilkeler, engelliliği oluşturan nedenler, erken tanı ve tedavinin önemi, engele bakışla ilgili tarihsel yaklaşım, zihinsel engelli, işitme engelli, görme engelli, bedensel engelli, dil ve iletişim bozukluğu olan, süregelen hastalığı olan, özel öğrenme güçlüğü gösteren, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan, otistik ve üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimleri, farklı gelişen çocukların oyun yoluyla eğitimi, özel eğitime muhtaç çocukların ailelerinde gözlenen tepkiler, ülkemizde özel eğitimin durumu, bu amaçla kurulmuş kurum ve kuruluşlar.

Rehberlik**(3-0-3)**

Temel kavramlar, öğrenci kişilik hizmetleri, psikolojik danışma ve rehberliğin bu hizmetler içerisindeki yeri, rehberliğin ilkeleri, gelişimi, psikolojik danışma ve rehberliğin çeşitleri, servisler (hizmetler), teknikler, örgüt ve personel, alandaki yeni gelişmeler, öğrenciyi tanıma teknikleri, rehber-öğretmen işbirliği, öğretmenin yapacağı rehberlik görevleri.

Okul Deneyimi**(1-4-3)**

Öğretmenin ve bir öğrencinin okuldaki bir gününü gözlemleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi için ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözlemleme, okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme, okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama.

VIII. YARIYIL**Anasanat Atölye VI****(4-4-6)**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye VI***(2-2-3)**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Toplum Hizmet Uygulamaları**(1-2-2)**

Toplum hizmet uygulamalarının önemi, toplumun güncel sorunlarını belirleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlama, panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı yada düzenleyici olarak katılma, sosyal sorumluluk çerçevesinde çeşitli projelerde gönüllü olarak yer alma, topluma hizmet çalışmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel bilgi ve becerilerin kazanılması.

Öğretmenlik Uygulaması**(2-6-5)**

Her hafta bir günlük plan hazırlama, hazırlanan planı uygulama, uygulamanın okuldaki öğretmen, öğretim elemanı ve uygulama öğrencisi tarafından değerlendirilmesi, değerlendirmeler doğrultusunda düzeltmelerin yapılması ve tekrar uygulama yapılması, portfolyo hazırlama.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi**(2-0-2)**

Türk eğitim sisteminin amaçları ve temel ilkeleri, eğitimle ilgili yasal düzenlemeler, Türk eğitim sisteminin yapısı, yönetim kuramları ve süreçleri, okul örgütü ve yönetimi, okul yönetiminde personel, öğrenci, öğretim ve işletmecilikle ilgili işler, okula toplumsal katılım.

Anasanat Atölyeleri:

Aşağıda adları yazılı 9 (Dokuz) adet anasanat atölye dersleri Resim-İş Eğitimi Bölümlerinin öğretim elemanı ve fiziki ortamı ile kapasiteleri dikkate alınarak seçmeli ders olarak düzenlenir. Anasanat Atölye dersleri altı yarıyıl süresince verilir. Eleman ve atölye olanakları sınırlı bölümler bu dersleri mevcut durumlarına göre düzenler. Ancak geleceğe dönük olarak Anasanat Atölye derslerinin çeşitlendirilmesine, eleman, atölye sayısı ve olanaklarının artırılmasına önem verilmesi beklenmektedir. Bu derslerin içerikleri ve uygulanış biçimleri aşağıda verilmektedir.

Resmi anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında üç boyutlu (heykel ya da seramik) derslerinden biri zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Grafik Tasarımını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer yarıyıl da ise bölümlerin eleman ve atölye olanakları çerçevesinde üç boyutlu alanlardan birisi seçtirilir. Bunun mümkün olmaması halinde her bölümün kendi olanaklarına göre seçim yaptırılır.

Heykeli anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Tekstil Tasarımını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Seramiği anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında Resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci, bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Geleneksel Türk Sanatlarını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci, bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Özgünbaskıyı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçer.

Endüstriyel Tasarım'ı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Fotoğrafı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

1. Resim I-II-III-IV-V-VI

Temel resim kuram ve kavramları, bir resmi dönem, teknik ve içerik bakımından analiz edebilecek görsel ve kültürel bilgi ve beceriler, resmin özgün bir ifade aracı olarak algılanması, farklı teknik ve malzemeleri deneyip, sanat eserleriyle örnekleyerek kendi eğilimlerine uygun görsel bir dil oluşturma yeterliliğini geliştirici çalışmalar.

2. Grafik Tasarımı I-II-III-IV-V-VI

Çeşitli yazı formları, tipografi, görsel iletişim, bilgisayar destekli grafik tasarım, kurumsal kimlik, afiş, kitap kapağı, ambalaj, illüstrasyon ve animasyon çalışmaları, grafik tasarımın günlük yaşamdaki kullanım alanları.

3. Heykel I-II-III-IV-V-VI

Modelaj, ahşap, metal, yontu ve döküm biçimleri ile inşaları, alçak ve yüksek kabartmaların, figüratif ve soyut düzenlemelerine yönelik bireysel ve grup çalışmaları, heykel sanat eserlerinden örnekler.

4- Tekstil Tasarımı I-II-III-IV-V-VI

Elyafı malzemelerle çeşitli çalışmalar (fiber), yüzey tasarımları, örgü ve dokuma, tekstil boyama ve baskı teknikleri, geleneksel, çağdaş ve özgün uygulama çalışmaları, tekstil tasarımının günlük yaşamdaki kullanım alanları.

5- Seramik I-II-III-IV-V-VI

Seramik sanatının tarihsel gelişimi ve seramiğin günlük yaşamdaki yeri, sanatsal ve endüstriyel seramik boyutlarında, çeşitli teknikleri, geleneksel, çağdaş ve özgün yorumlarla uygulama çalışmaları, seramik tasarımının günlük yaşamdaki kullanım alanları.

6- Geleneksel Türk Sanatları I-II-III-IV-V-VI

Geleneksel Türk sanatlarının tarihsel gelişimi ve günümüzdeki durumu, tezhip, minyatür, çini, vitray, ebru, geleneksel takı ve mücevher, halı ve kilim vb. ile yörelere özgü diğer dalları da içine alacak biçimde geleneksel yöntemlerle, çağdaş yorumlamaya yönelik uygulama çalışmaları.

7- Özgünbaskı I-II-III-IV-V-VI

Monotipi, linolyum, ahşap, gravür, litografi, serigrafi, plegsiglas vb. baskı teknikleri bilgisi ve uygulamalı çalışmalar.

8- Endüstriyel Tasarım I-II-III-IV-V-VI

Bireysel ve grup çalışmaları şeklinde yapılan maket ve proje çalışmalarının işlevsellik yönü olan sanatsal işler halinde uygulanması, endüstriyel tasarımın günlük yaşamdaki kullanım alanları.

9- Fotoğraf I-II-III-IV-V-VI

Fotoğraf sanatının tarihçesi. fotoğraf makinesinin mekanizması (objektif, filmler, aydınlatma, flaş, filtreler), fotoğraf çekme tekniği, portre, manzara, gece, yakın plan fotoğrafları, sanatsal çekimler, kompozisyon, karanlık oda, siyah-beyaz ve renkli baskı teknikleri, fotoğraf sanatının günlük yaşamdaki kullanım alanları.

Ek-2. Güzel Sanatlar Liselerinin Görsel Sanatlar ve Müzik Alanlarına Ait Kontenjanları

2012-2017 YILLAR İTİBARIYLA GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN 9 UNCU SINIFLARINA ALINAN ÖĞRENCİ SAYILARI

S.NO	OKULUN ADI	BULUNDUĞU İLÇE	2012-2013 KONTENJANI		2013-2014 KONTENJANI		2014-2015 KONTENJANI		2015-2016 KONTENJANI		2016-2017 KONTENJANI	
			GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK
1	Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi	ÇUKUROVA	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
2	Adıyaman Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	60	60	60	60
3	Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	60	60	60	60	60	60
4	Aksaray Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
5	Amasya Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
6	Ankara Güzel Sanatlar Lisesi	ÇANKAYA	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
7	Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Güzel Sanatlar Lisesi	KEPEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
8	Aydın Yüksel Yalova Güzel Sanatlar Lisesi	EFELER	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
9	Balıkesir T. C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi	KAREŞİ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
10	Bartın Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
11	Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
12	Bolu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
13	Burdur Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
14	Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi	NİLUFER	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
15	Çanakkale Hüseyin Ahi T. Terzioğlu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
16	Çankırı Selahattin İnal Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	60	30
17	Çorum Şehit Mustafa Avcu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	60	30
18	Denizli Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZEFENDİ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
19	Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi	YENİŞEHİR	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
20	Düzce Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
21	Edirne Hasan Rıza Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
22	Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
23	Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
24	Erzurum Yakubiyi Güzel Sanatlar Lisesi	YAKUBIYE	30	30	30	30	30	30	60	30	30	30
25	Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi	TEPEBAŞI	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
26	Gaziantep Ticaret Odası Güzel Sanatlar Lisesi	ŞAHİNBEY	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
27	Giresun Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	60	30
28	Hatay Bedii Sabuncu Güzel Sanatlar Lisesi	ANTAKYA	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
29	İğdir Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
30	İsparta Merkez Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	İstanbul Aydın Doğan Güzel Sanatlar Lisesi	A TAŞEHİR	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
32	İstanbul Beylikdüzü Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi	BEYLİKDÜZÜ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
33	İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi	KADIKÖY	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
34	İzmir Buca İğilay Saygın Güzel Sanatlar Lisesi	BUCA	30	30	30	30	30	30	30	30	60	30
35	İzmir Umran Baradan Güzel Sanatlar Lisesi	KEMALPAŞA	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
36	Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Lisesi	ONIKİŞUBAT	30	30	30	30	60	60	60	30	60	60
37	Karabük Safranbolu İMKB Güzel Sanatlar Lisesi	SAFRANBOLU	30	30	30	30	30	30	30	30	60	30
38	Karaman Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	60	60	30	30	30	30
39	Kars Gulahmet Aytemir Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
40	Kastamonu Orhan Şaik Gökyay Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
41	Kayseri Fevziye-Memduh Guggupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	KOCASINAN	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
42	Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	60	30
43	Kırıkkale Lüleburgaz TEK Güzel Sanatlar Lisesi	LULEBURGAZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
44	Kırıkkale Bilal Yapıcı Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
45	Kırşehir Neget Ertay Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
46	Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi	BAŞIŞKELE	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
47	Konya Selçuklu Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi	SELÇUKLU	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
48	Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
49	Malatya Abdülkadir Erig Güzel Sanatlar Lisesi	YEŞİLYURT	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
50	Manisa Güzel Sanatlar Lisesi	YUNUSEMRE	30	30	30	30	30	30	30	30	60	30
51	Merlin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi	YENİŞEHİR	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
52	Muğla Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	60	60	60	60	60	60
53	Muş Şehit Yücel Kurtuluş Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	60	60	30	30	60	60
54	Niğde Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	60	60	60	60	60	60
55	Ordu Penbe İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi	ALTINORDU	30	30	30	30	30	30	30	30	60	60
56	Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
57	Rize Türk Telekom Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	60	30	30	60	30
58	Sakarya Güzel Sanatlar Lisesi	ADAPAZARI	-	-	30	30	30	30	30	30	30	30
59	Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi	İLKADIM	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
60	Sirt Takasbank Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
61	Sinop İMKB Şehit Ertan Yılmaztürk Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
62	Sivas Muzaffer Sarısözen Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
63	Şanlıurfa Güzel Sanatlar Lisesi	KARAKÖPRÜ	30	30	30	30	30	30	30	60	30	30

Kadriye Güzel Göz.Sn.Lis. Adı T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanat. Lis. Olarak değişti. 11097979

Çorum güzel sanatlar lisesinin adı şehit mustafa avcu olarak değişti. 10403862

2016-2017 eğitim yılında adı değişti.

Muş güzel sanatlar lisesinin adı muş şehit yücel kurtuluş güzel sanatlar lisesi olarak değişti. 13917048

S.NO	OKULUN ADI	BULUNDUGU İLÇE	2012-2013 KONTENJANI		2013-2014 KONTENJANI		2014-2015 KONTENJANI		2015-2016 KONTENJANI		2016-2017 KONTENJANI	
			GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK	GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK
64	Şirnak Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30			30	30	30	30	30	30
65	Tekirdağ Güzel Sanatlar Lisesi	SÜLEYMANPAŞA	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
66	Tokat Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
67	Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi	AKÇAABAT	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
68	Uşak Besim Atalay Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	60	60
69	Van Güzel Sanatlar Lisesi	TUŞBA	30	30	30	30	30	30	60	60	30	30
70	Yozgat Nida Tüfekçi Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
71	Zonguldak Ereğli Erdemir Güzel Sanatlar Lisesi	EREGLI	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
72	Antalya Türkler Güzel Sanatlar Lisesi	ALANYA					30	30	30	30	30	30
73	Afyonkarahisar Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ					30	30	30	30	30	30
74	Batman Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ							60	60	60	60
75	Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ									30	30
76	Ankara Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi	MAMAK									30	30
77	Balıkesir Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi	AYVALIK									30	30
78	İstanbul Başakşehir Güzel Sanatlar Lisesi	BAŞAKŞEHİR									60	60
79	Nevşehir Şehit Demet Sezen Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ									30	30
TOPLAM			2100	2100	2130	2130	2370	2370	2490	2400	2940	2670
							4890		5370			

Uşak güzel sanatlar lisesinin adı besim atalay olarak değişti. 12.

2016-2017 EĞİTİM YILINDA AÇILDI

2016-2017 EĞİTİM YILINDA AÇILDI

2016-2017 ÖĞRETİM YILINDA GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN 9. SINIFLARINA YENİ ALINACAK ÖĞRENCİ KONTENJANLARI

S.NO	OKULUN ADI	BULUNDUĞU İLÇE	2016-2017 KONTENJANI	
			GÖRSEL SANATLAR	MÜZİK
1	Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi	ÇUKUROVA	30	30
2	Adıyaman Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	60
3	Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	60
4	Aksaray Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
5	Amasya Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
6	Ankara Güzel Sanatlar Lisesi	ÇANKAYA	30	30
7	Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Güzel Sanatlar Lisesi	KEPEZ	30	30
8	Aydın Yüksel Yalova Güzel Sanatlar Lisesi	EFELER	30	30
9	Balıkesir T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi	KARESİ	30	30
10	Bartın Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
11	Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
12	Bolu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
13	Burdur Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
14	Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi	NİLÜFER	30	30
15	Çanakkale Hüseyin Akif Terzioğlu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
16	Çankırı Selahattin İnal Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	30
17	Çorum Şehit Mustafa Avcu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	30
18	Denizli Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZEFENDİ	30	30
19	Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi	YENİŞEHİR	30	30
20	Düzce Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
21	Edirne Hasan Rıza Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
22	Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
23	Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
24	Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi	YAKUTİYE	30	30
25	Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi	TEPEBAŞI	30	30
26	Gaziantep Ticaret Odası Güzel Sanatlar Lisesi	ŞAHİNBEY	30	30
27	Giresun Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	30
28	Hatay Bedii Sabuncu Güzel Sanatlar Lisesi	ANTAKYA	30	30
29	Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
30	Isparta Merkez Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
31	İstanbul Aydın Doğan Güzel Sanatlar Lisesi	ATAŞEHİR	30	30
32	İstanbul Beylikdüzü Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi	BEYLİKDÜZÜ	30	30
33	İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi	KADIKÖY	30	30
34	İzmir Buca Işıl Saygın Güzel Sanatlar Lisesi	BUCA	60	30
35	İzmir Ümran Baradan Güzel Sanatlar Lisesi	KEMALPAŞA	30	30
36	Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Lisesi	ONİKİŞUBAT	60	60
37	Karabük Safranbolu İMKB Güzel Sanatlar Lisesi	SAFRANBOLU	60	30
38	Karaman Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
39	Kars Gülahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
40	Kastamonu Orhan Şaik Gökyay Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
41	Kayseri Fevziye-Memduh Güpgüpoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	KOCASINAN	30	30
42	Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	30
43	Kırklareli Lüleburgaz TEK Güzel Sanatlar Lisesi	LÜLEBURGAZ	30	30
44	Kırklareli Bilal Yapıcı Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
45	Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30
46	Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi	BAŞISKELE	30	30
47	Konya Selçuklu Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi	SELÇUKLU	30	30

48	Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
49	Malatya Abdülkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi	YEŞİLYURT	30	30	
50	Manisa Güzel Sanatlar Lisesi	YUNUSEMRE	60	30	
51	Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi	YENİŞEHİR	30	30	
52	Muğla Güzel Sanatlar Lisesi	MENTEŐE	60	60	
53	Muş Şehit Yücel Kurtoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	60	
54	Niğe Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	60	
55	Ordu Penbe-İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi	ALTINORDU	60	60	
56	Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
57	Rize Türk Telekom Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	30	
58	Sakarya Güzel Sanatlar Lisesi	ADAPAZARI	30	30	
59	Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi	İLKADIM	30	30	
60	Siirt Takasbank Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
61	Sinop İMKB Şehit Ertan Yılmaztürk Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
62	Sivas Muzaffer Sarısözen Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
63	Şanlıurfa Güzel Sanatlar Lisesi	KARAKÖPRÜ	60	30	
64	Őırnak Güzel Sanatlar Lisesi (*)	MERKEZ	30	30	
65	Tekirdağ Güzel Sanatlar Lisesi	SÜLEYMANPAŞA	30	30	
66	Tokat Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
67	Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi	AKÇAABAT	30	30	
68	UŞak Besim Atalay Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	60	
69	Van Tuşba Güzel Sanatlar Lisesi	TUŞBA	30	30	
70	Yozgat Nida Tüfekçi Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
71	Zonguldak Ereğli Erdemir Güzel Sanatlar Lisesi	EREĞLİ	30	30	
72	Antalya Türkler Güzel Sanatlar Lisesi	ALANYA	30	30	
73	Afyonkarahisar Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
74	Batman TOBB Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	60	60	
75	Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
76	Ankara Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi	MAMAK	30	30	
77	Balıkesir Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi	AYVALIK	30	30	
78	İstanbul Başakşehir Güzel Sanatlar Lisesi	BAŞAKŞEHİR	60	60	
79	Nevşehir Şehit Demet Sezen Güzel Sanatlar Lisesi	MERKEZ	30	30	
			TOPLAM	2940	2670
			GENEL TOPLAM	5610	

EK-3. İzin Belgeleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 30/03/2016-E.41074

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Sayı : 84355210-044-
Konu : Anket(Selin GÜNEŞTAN)

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/03/2016 tarihli ve 89377925-044- 40602 sayılı yazı,

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora öğrencisi Selin GÜNEŞTAN'ın, Yrd.Doç.Dr.Güzin AYRANCIOĞLU danışmanlığında yürüttüğü "Farklı Öğretim Programlarından gelen öğrencilerin Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı Alan Derslerindeki Akademik Başarılarının İncelenmesi" konulu tezi ile ilgili araştırma ve inceleme yapması uygun bulunmuştur.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Alev KURU
Anabilim Dalı Başkanı

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 06500
Teknikokullar/ANKARA
Tel:202 84 00 Faks:213 17 88
e-Posta :gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://gef-guzelsanatlar.gazi.edu.tr/

Bilgi için :Nergiz HOLAT
Anabilim Dalı Sekreteri
Telefon No:0312 202 8400

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 04/04/2016-E.42730

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : 87908266-044-42730
Konu : Anketler

04/04/2016

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 29.03.2016 tarih ve E.40602 sayılı yazı.

Güzel sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora öğrencisi Selin GÜNEŞTAN'ın, Yrd.Doç.Dr.Güzin AYRANCIOĞLU danışmanlığında yürüttüğü "Farklı Öğretim Programlarından gelen öğrencilerin Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı Alan Derslerindeki Akademik Başarılarının İncelenmesi" konulu tezi ile ilgili araştırma ve inceleme yapması Başkanlığımızca uygun bulunmuş olup, Bilim Dalı yazısı ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Belir TECİMER
Bölüm Başkanı

EK :
1

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 06500
Teknikokullar/ANKARA
Tel:0 (312) 202 24 76 Faks:213 17 88
e-Posta :gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://gef-guzelsanatlar.gazi.edu.tr/

Bilgi için :Zarife Erdemir
Bölüm Sekreteri
Telefon No:202 2476

Evrak Tarih ve Sayısı: 11/04/2016-E.45505

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 89377925-044-
Konu : Anketler(Selin GÜNEŞTAN)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 28/03/2016 tarihli ve 80287700-302.08.01- 39495 sayılı yazı,

Üniversitemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-iş Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Selin GÜNEŞTAN Yrd.Doc.Dr. Güzin AYRANCIOĞLU'nun danışmanlığında yürüttüğü "Farklı Ortaöğretim Programlarından Gelen Öğrencilerin Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı Alan Derslerindeki Akademik Başarılarının İncelenmesi" konulu tezi ile ilgili araştırma yapması Fakültemizce uygun görülmüştür. Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Cengiz Bekir DEMİREL
Dekan V.

EK :
2

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 06500 Teknikokullar/ANKARA
Tel.202 8090-91-92 Faks:223 8693
e-Posta :gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://gef.gazi.edu.tr/

Bilgi için :Erdal ÜMÜTLÜ
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
Telefon No:202 80 90

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 72372112-622.02-
Konu : Görüş ve Teklifler

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi yazınız incelenmiş olup;
Anayasanın 20. Maddesi;
"....Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir...." hükmüne,
Bilgi Edinme hakkı Yasasının 21.maddesi ise;
"Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, mesleki ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.
Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir." hükmüne haizdir.
Bu maddeler kapsamında Selin GÜNEŞTAN'ın talep ettiği bilgilerin kendisine verilemeyeceği, verilecek ise de; "ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla" verilebileceği mütalaa olunmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır
Av. Zühal DİMEN
Hukuk Müşaviri V.

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 17311665-044-
Konu : Bilgi Talebi Yazıları (Selin GÜNEŞTAN)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 24/05/2016 tarihli ve 80287700-302.08.01- 64670 sayılı yazı,
b) 10/06/2016 tarihli ve 61701 sayılı yazı,
c) 20/06/2016 tarihli ve 4184 sayılı yazı,

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora öğrencisi Selin GÜNEŞTAN'ın, Yrd. Doç. Dr. Güzin AYRANCIOĞLU danışmanlığında yürüttüğü "Farklı Ortaöğretim Programlarından Gelen Öğrencilerin Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı Alan Derslerindeki Akademik Başarılarının İncelenmesi" adlı tez çalışması kapsamında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin akademik bilgilerine ulaşma talebine haiz ilgi (a) yazınız adı geçen Üniversite Rektörlüklerine iletilmiş olup, alınan ilgi (b) ve ilgi (c) yazılar ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Servet KARABAĞ
Rektör Yardımcısı

EKLER :

- 1- İlgi (b) yazı (1 sayfa)
- 2- İlgi (c) yazı (1 sayfa)

Evrak Tarih ve Sayısı: 27/06/2016-E.30841

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 48178250-300-E.4184
Konu : Anket İzni (Selin GÜNEŞTAN)

20/06/2016

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 27/05/2016 tarihli ve 17311665-044-E.18654 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Selin GÜNEŞTAN'ın "Farklı Ortaöğretim Programlarından Gelen Öğrencilerin Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı Alan Derslerindeki Akademik Başarılarının İncelenmesi" adlı tezi kapsamında araştırmaya yapma isteği bizzat kendisinin gelmesi koşulu ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır

Prof.Dr. Tahir YÜKSEK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR
20.06.2016
Özlem ŞENER

Adres: Nişantaşı Mah. Dr. Hulusi Baybal Cad. No:12 Kat:18 Selçuklu:KONYA
Telefon: 0332 250 80 12 Faks: 0332 236 21 85 Elektronik Ağ: <http://www.konya.edu.tr>

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi: <https://ebyssorgu.konya.edu.tr> adresinden DTRM-5DHI-3USA kedu ile yapılabilir

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..